

Yesuusi Kiitteeddawantu

Oosuwaa

Geluwaa

Yesuusi kiitteeddawantu oosuwaa geetettiyaan maxaaafay, Luuqaasa mishiraachchuwaa kaalliide xaafetteedda maxaafaa. Aw de7iyaa huuphe qofay koyro Yesuusa kaalleedda asatuu Geeshsha Ayyaanaan kaalesettiide, aabaa odiyaa mishiraachchuwaa qaala “Yeerusalaamen, Yihudaa gadiyaa ubbaan, Sammaaryan, sa7aa gaxaa gakkanaw” mishiraachchuwaa qaala wooti gadiyaa ubbaa gatheeddento odanaassa (Kit 1:8). Maxaaafay Kiristinnaa ammanuu Ayihuda asatuwaa giddon doomettiide, kumentha alamiyaan de7iyaa asaa ubbaa ammanuwaa gidana gakkanaw waani aakkeeddento odiyaa taarikiyaa. Xaafii, ammaniyyaa asatuu Roomaa kawutethaa olanaw garssanna maqqettiyyaa asaa gidennawaanne Kiristinnaa ammanuu Ayihudatuwaa ammanuwaa kumentha udiyaawaa gidiyaawaa erissanaw darissi daaburiide ootheedda.

Yesuusi Kiitteeddawantu Oosuu Yesuusabaa odiyaa mishiraachchuwaa qaalay gakkiyaa sa7ay wodiyaan wodiyaan aakki aakki biyaawaanne woosa golli eqqeeddawaa qonccissiyaawaa heezzu huuphe saan shaakkanaw danddayettee:

1@ Kiristinnaa ammanuu Yesuusi saluwaa pude bi simmina doometeeddabaa;

2@ Israa7eeliyaa gadiyaa ubbaa gakkeed-dabaanne

3@ Roome gujjiide Meediteraaniyaa Abbaa yu-shshuwaan de7iyaa gadiyaan aakkeeddawaa odee.

Yesuusi Kiitteeddawantu Oosuwaa maxaafan daroppe erettowe Geeshsha Ayyaanaa oosuwaa gidishshin, Phenxxeqostte gallassi Yeerusalaamen de7iyaa ammaniyaawantu bolla wolqqaappe I wodhdheeddawaa, hawaadankka maxaafaa giddon osetteedda oosatuwaa ubbaan beetteeddawaadan, Geeshsha Ayyaanay woosa golliyaanne woosa golliyaa kaalethiyaawantta kaaletheeddawaanne minisseeddawaa gujjiide odee. Beni wode oosettiyaan Kiristinnaa kiitay dumma dumma odedda qaala giddoppe maxi kessina, qanthaan shiiqeenda. Yesuusi Kiitteeddawantu Oosuwaa giddon poletteedda kiitatukka he oosuu ammaniyyaa asaa de7uwaaninne ammaniyaawantu ittippetethaan de7iyaa wolqqay ay keenaa darentto odee.

Shemppatuwaa Ubbatuwassi Imetteedda Qantha Qofatuwaa

Markkatethaw giiguwaa (1:1-26)

Wursethaan Yesuusi immeedda azazuwaanne hidootaa (1:1-14)

Yihudaa kotaa geleeddawaa (1:15-26)

Yeerusalaamen osetteedda markkatethaa (2:1-8:3)

Yihudaaninne Sammariyaan osetteedda markkatethaa (8:4-12:25)

Phawuloosi kiitetteedda oosuwaabaa (13:1-28:31)

Phawuloosi kiitetteedda oosuwaassi koyro
hametaa (13:1-14:28)
Yeerusalaame shiiquwaa (15:1-35)
Phawuloosi kiitetteedda oosuwaassi laa7etho
hametaa (15:36-18:22)
Phawuloosi kiitetteedda oosuwaassi heezzen-
tho hametaa (18:23-21:16)
Yeerusalaamen, Qeesariyaaninne Roomen ha-
needda Phawuloosa qashuwaa (21:17-28:31)

1-2 Toofiloosaa, Yesuusi saluwaa beedda gallassay gakkanaw, oothanawunne tamaarissanaw doomméeddawaa ubbabaa taani ta koyro maxaafaan * xaafaaddi. Saluwaan baanaappe kase I bare dooriide kiitteeddawantta Geeshsha Ayyaanaan azazeedda. **3** I bare kiitteeddawanttoo oytam u gallassaa beettiiddinne qassi Xoossaan kawutethaabaa unttunttoo odiidde, bare waayyiyaappe guyyiyan, hayquwaappe denddeeddawaa sidhe baynnaan loythi ammanhiide, barena unttuntta besseedda. **4** Unttuntunna ittippe de7iidde, unttuntta hawaadan yaagiide azazeedda; “Yeerusalaameppe kesoppite; shin hinttenttu Taappe siseedda Ta Aabbu hinttenttoo immana giide hidooeeddawaa naagite. **5** Ayissi gooppe, Yohaannisi haathaan xammaqeedda; shin guutha wodiyaaappe guyyiyan, Geeshsha Ayyaanaan hinttenttu xammaqettanita” yaageedda.

*Yesuusi Saluwaa Beedda
(Mar 16:19-20; Luq 24:50-53)*

1:1-2 Luq 1:1-4 * **1:1-2** ta koyro maxaafaan: Luuqaasa Mishiraachchuwaa Maxaafaa. **1:4** Luq 24:49

6 Yesuusi kiitteeddawantu Yesuusanna gaketteedda wode A, “Godaw, ha wodiyaa Israa7eelatuwassi kawutethaa zaaranii?” yaagiide oochcheeddino.

7 Yesuusi unttuntta, “Ta Aabbu bare godatethaan keereedda agenaanne wodiyaa hinttenttu eranaassa gidenna. **8** Shin Geeshsha Ayyaanay hinttenttu bolla wodhdhiyaa wode, wolqqaa hinttenttu akkanita; yaatiide Yeerusalaameninne Yihudaa gadiyaa ubbaan, Sammaariyaaninne gadiyaa gaxaa ubbaa gakkanaw Taw markkattiyawantta gidanita” yaageedda.

9 Hewaa geeddawaappe guyyiyan, unttunttu xeellishshin, dhoqqu dhoqqu giidde, saluwaan binina, unttunttu ayfriyaappe shaarii A gentheedda.

10 Yesuusi bollaw denddiyaa wode, unttunttu saluwaan caddi xeellishshin, bootha mayuwaa mayyeedda laa77u asatuu ellekka unttunttu matan eqqiide, **11** “Galiilaa asatoo, saluwaan xeelliidde, hinttenttu ayissi eqqeedditee? Ha hinttentuppe saluwaan beedda Yesuusi saluwaan biyaawaa hinttenttu be7eeddawaadankka, simmiide yaanawaa” yaageeddinno.

***Yihudaa Kotaa Maatiyaasi Dooretteedda
(Mat 27:3-10)***

12 Hewaappe guyyiyan, Yesuusi kiitteeddawantu Debre Zayte geetettiyaan Wogaraa mithaa deriyaappe Yeerusalaame simmeeddino. Wogaraa mithaa derii Yeerusalaameeppe itti kiilo mitiriyaan keena. **13** Yesuusi kiitteeddawantu Yeerusalaame geliide, barenttu de7iyaa sa7aa dhoqqaan pude keseeddino; yaa keseeddawantu

Kiitetteeddawantu Oosuwa 1:14 v Kiitetteeddawantu Oosuwa 1:19

sunthay Phexiroosa, Yohaannisa, Yayiqooba, Inddiraasa, Piliphphoosa, Toomaasa, Barttalamoosa, Maatoossa, Ilppiyoosa na7aa Yayiqooba, bare gadiyaassi seelettiyaa † Simoonanne Yayiqooba na7aa Yihudaa. **14** Hawanttu ubbatuu maccawanttunna, Yesuusa dayi Mayraamminnanne Yesuusa ishatuwaanna ubbay itti wozanaa gidiide, ubba wode ittippetethaan woossaw shiiqiino.

15 He wode, Phexiroosi xeetanne laatama gidiyaa ammaniyyaa asaa shiiquwaan ittippe de7iyaa bare ishatuwaa giddon denddi eqqiide, hawaadan yaageedda; **16** “Taanaadan ammaniyyaawanttoo, Yesuusa oyqqeeddawantta kaaletheedda Yihudaabaa Geeshsha Ayyaanay kase Daawite doonaan odedda Xoossaa maxaafaa qaalay polettanaw bessee. **17** Ayissi gooppe, Yihudaa Asqqorootu nuunanna de7ee; qassi nuunanna ittuwaa gidi paydettiide oosuwaan baggaya de7ana mala dooretteedda” yaageedda.

18 Yihudaa Asqqorootu bare iita oosuwan demmeedda miishshaan gadiyaa shammeedda; sinthaw guufanniide kunddina, A uluu gidduwaappe daaketteedda; A maraccii ubbaykka karew phulxxetti kesi aggeedda. **19** Yihudaa bolla haneeddawaa Yeerusalaamen de7iyaa asay ubbay siseedda; hewaa diraw, he gadiyaa parenttu qaalaan Akelddaamaa giide suntheeddino; hewaa bilethay suuthaa gadiyaa giyawaa.

† **1:13** bare gadiyaassi seelettiyaa: Ha sunthay kaallappe Roome asaanna eqettiide oletteedda Ayihude asaassi imetteeddawaa.

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 1:20 vi Kiitetteeddawantu Oosuwaa 1:26

20 Phexiroosi odiidde, “Ayissi gooppe, Mazimuriyaa Maxaafaan,

‘A golli mela atto;

 ooninne hewaan de7oppo’
qassi

‘A sunthatethaakka haray akko’

geetettiide xaafetteedda. **21-22** Hewaa diraw, itti asay Godaa Yesuusa dendduwaa markkattanaw, nuunanna gakettanaw bessee; Yohaannisi xammaqeedda wodiyapte doommiide, Yesuusi nuppe saluwaa beedda wodii gakkanaassi, Godaa Yesuusi nuunanna hametteedda wodiyaa ubbaan I nuunanna de7iyaawanttuppe ittuwaa gidi sunthettanaw bessee.”

23 Hewaappe guyye ammaniyyaa asay dooruwaassi Yosxxoosa giyaa Barssaabaa geetettiyyaa Yooseefanne Maatiyaasa laa77uwaa esseeddino. **24-25** Hewaappe guyyiyan, Xoossa woossiidde, “Ubbaa wozanaa eriyaa Godaw, Yihudaa Asqqorootu baresaa baanaw yeggiide beedda oosuwaanne Yesuusi kiitteedda oosuwaa hadaraa akkanaadan, ha laa77u asatuwaappe ittuwaa neeni dooreeddawaa nuuna bessa” yaageeddino. **26** Unttunttun saamaa yeggeeddino; saamay Maatiyaasa bollan wodhdhina, Maatiyaasi Yesuusi kiitteedda tammanne itti kiittawanttunna paydetteedda.

2

*Yesuusa Kaalliyawantu Bolla Geeshsha
Ayyaanaa Wodhethaa*

Kiitetteeddawantu Oosuwa 2:1 vii Kiitetteeddawantu Oosuwa 2:10-11

¹ Phenxxeqostte * giyaa gallassay gakkeeda wode, ammaniyaawantu ubbatuu ittippe gidiide, ittisaa shiiqi de7ishshin, ² wolqqaama gotuwaadan guummiyaa gunthay wozanaa aathennaan saluwaappe yiide, unttunttu utteedda golliyaa ubbaa kumeedda. ³ Qassi tamaa lacuwaadan poddugiyaawe unttunttoo beettiide, shaaketti shaaketti, unttunttu ubbaa bolla wodhdheedda. ⁴ Unttunttu ubbaan Geeshsha Ayyaanay kumiide, dumma dumma qaalaan haasayana mala, unttuntta danddayissina, haasayaa doommeeddino.

⁵ Sa7aan de7iyaa asaa zerethaa ubbaappe yiide, Xoossaw yayyiyaawantu ittippe de7iyaa Ayihudatuu Yeerusalamaen de7iino. ⁶ Ha gunthaa siseedda wode, asay ubbay shiiqeenda; unttunttu barenttu qaalaan qaalaan haasayishshin siseedda diraw, giyaawaa dhayeeddino.

⁷ Asay ubbay maalalettiiddenne hawe oorathabaa giidde, “Be7ite; ha haasayiyaawantu ubbatuu Galilaa asatuwaa gidikkinoo? ⁸ Yaatina, nuuni nu yeletteedda gade qaalaan unttunttu haasayishshin waaniide siseettoo? ⁹ Nuuni Phartte asatuu, Meedoone asatuu, Elaameexe asatuu, laa77u shaafatuwaappe gidduwan de7iyaawantu, Yihudaan, Qaphphadooqiyani, Phanxxoossan, Iisiyan, ¹⁰⁻¹¹ Pirrgiyan, Phinifiliyan, Gibxen, Qereena baggan de7iyaa Liibiyyaa woradatuwan de7iyaawantu, Roomeppe yeedda

* **2:1** Phenxxeqostte: Ayihudiyyaa asay Paasigaa Baalaa bonchchoodeppe ishatamu gallassay aadhdi simmina bonchchettiya zarggaa qoychchaa baalaa geetettiyaawaa. **2:1** Wog 23:15-21; Zar 16:9-11

Kiitetteeddawantu Oosuwa 2:12 viii Kiitetteeddawantu Oosuwa 2:17

immathatuu, Ayihudatuu, Ayihudatethaw laametteedda nuuppe amareeddawantu, Qarixxeese asatuunne, Arabiyaa asatuu, Xoossay ootheedda wolqqaama oosuwa nu qaalaan unttunttu haasayishshin siseeddo” yaageeddino. ¹² Ubbaykka maalalettiide, yewuu barenttoo gelennaan ixxina barenttu giddon, “Laa hawe waagiyaawee?” yaageeddino. ¹³ Shin hara asatuu ammaniyaawantu bollan Qilliicciidde, “Hawantu ushiide mathotteeddino” yaageeddino.

Phexiroosa Haasaya

¹⁴ Shin Phexiroosi, Yesuusi kiitteeda hara tammanne itti kiittowanntunna denddi eqqiide, bare kooshshaa dhoqqu oothiide, unttunttoo hawaadan yaagi odeedda; “Ayihudatoo, qassi Yeerusalaamen de7iyaa ubbatoo, taani odiyaawaa sisite. Hawe hinttenttoo eretto; hinttenttu qoppiyaawaadan, hawantu mathottibeykkino. ¹⁵ Ayissi gooppe, wonttaappe biro heezzu saate gidee. ¹⁶ Shin hawe Nabiyyaa Iyu7eel haasayeeddawaa.

¹⁷ “I haasayiidde, ‘Xoossay hawaadan yaageedda; wodiyaa wursethaan hawaadan hananawaa.

Taani asaa ubbaa bollan ta Ayyaanaa gussana.

Hinttenttu attuma naanaynne hinttenttu
macca naanay
timbbitiyaa odanawantta.

Hinttenttu wodalla naanaykka saxaa
be7anawantta;

hinttenttu cimatuukka akumuwaa akumet-tanawantta.

18 He gallassatun ta attuma qoomatuwaa bol-laninne
ta macca ashikkaratuwaa bollan
Taani Ta Ayyaanaa gussana.

Hewaappe guyye unttunttu timbbitiyaa odanawantta.

19 Qassi Taani bolla saluwan oorathabaa,
garssa sa7ankka malaataa bessana.
Suuthay, tamaynne shaariyaadan
kammeedda cuway de7ana.

20 Wolqqaamanne bonchcho gideedda Godaa gal-lassay
gakkanaappe kase away dhumaana;
agenaykka suuthaa malatana.

21 He wode hawaadan hananawaa;
Godaa sunthaa xeesiyaa ooninne attana'
yaageedda.

22 "Israa7eeliyaa asatoo, ha qaalaasisite;
Naazireetiya Yesuusi hinttenttu giddon
Xoossay barenan ootheedda wolqqaama
oosuwan, oorathabaaninne malaatan hinttenttoo
dhiishisseedda asa; hewaa hinttenttukka
eriiita. 23 Yesuusi hinttenttoo imettana mala,
Xoossay kase bare sheniyaaninne bare eraan
bare qofaa qachchi wotheedda; yaatina, A
hinttenttu nagaranchchatuwaa kushiyan
masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishissiide,
kaqissi wodhisseeddita. 24 Shin hayquu
Yesuusa oyqqanaw danddayibeenna diraw,
Xoossay hayquwaa seelaa aappe dhayissiide,

Kiitetteeddawantu Oosuwa 2:25 x Kiitetteeddawantu Oosuwa 2:33

A dentheedda. ²⁵ Ayissi gooppe, Daawite Yesuusabaa hawaadan yaageedda;

‘Taani metootennaadan,

Goday ta ushechchaan de7iyaa diraw,
taani ubba wode Godaa ta matan be7ay.

²⁶ Hewaa diraw, ta wozanay nashetteedda;
ta inxxarssankka nashechchay kumeedda.

Qassi ta bollaykka lo77o de7ana giide,
nashechchaan naagee.

²⁷ Ayissi gooppe, ta shemppuwaa
Si7ooliyan aggakka.
Qassi ne Geeshsha Na7aa anhaakka
wooqethakka.

²⁸ Neeni taana de7uwaa ogiyaa erssaadda.

Neeni taananna de7iyaawaan
taani darii nashettay’
yaageedda.

²⁹ “Ishatoo, nu aawatuwa kaappuwaa Daawiteebaa taani hinttenttoo geeshshaade odanaw bessee; Daawite hayqqiide moogetteedda; A duufuu hachche gakkanawukka nu matan de7ee.

³⁰ Daawite Nabiyyaa gideedda dirawunne Xoossay A naanaa zerethaappe ittuwaa A kawutethaa oydiyaan utissanaw aw caaqqeeddawaa ereedda diraw, ³¹ Kiristtoosa dendduwaa sinthaw xeelliide, ‘A shemppuu Si7ooliyan attibeenna; A bollaykka wooqqibeen’ giide odedda.

³² “Xoossay Yesuusa hayquwaappe dentheeddawaassi nuuni ubbay markka.

³³ Hewaa diraw, Xoossay bareppe ushechcha

Kiitetteeddawantu Oosuwa 2:34-35 xi Kiitetteeddawantu Oosuwa 2:39

baggan † A dhoqqu dhoqqu ubiide, aw Geeshsha
Ayyaanaa immana geeddawaadan, Geeshsha
Ayyaanaa akkiide, hawaa hinttenttu ha77i
be7iyaawaanne sisiyaawaa nu bolla gusseeda.
34-35 Ayissi gooppe, Daawite bare huuphew
saluwaa kesibeenna; shin yaageedda;
'Goday ta Godaa; "Taani ne morkketuwaa
neeni gediyaan yedhdha eqqiyaawaa
oothana gakkanaw
hawaan taappe ushechcha bagganna utta"
geedda'
yaageedda.

36 "Hewaa diraw, Xoossay masqqaliyaa bolla
misimaariyan ha hinttenttu dhishiide kaqeedda
Yesuusa Godanne Kiristtoosa oottheeddawaa Is-
raa7eeliyaa asaa zerethay ubbay tumuppe ero"
yaageedda.

37 Asay Phexiroosi geeddawaa siseedda
wode, asaw wozanay daroppe boshettina,
Phexiroosanne Yesuusi kiitteedda haratuwaa,
"Nu ishatoo, yaatina nuuni ayaa udanee?"
yaageeddino.

38 Phexiroosi unttuntta, "Hinttenttu nagaray
atto geetettana mala, nagaraappe simmiide,
hinttenttu huuphiyan huuphiyan Yesuusi
Kiristtoosa sunthan xammaqettite. Xoossay
immiyaa Geeshsha Ayyaanaa hinttenttu akkana.

39 Ayissi gooppe, Xoossay immana geedda qaalay
hinttenttussa, hinttenttu naanatuwassanne
Goday nu Xoossay barekko xeesiyaa haakuwaan
de7iyaawantu ubbaassa" yaageedda.

† **2:33** ushechcha bagga: Guussay bonchchuwaanne wolqcaa
bessiyyaa sa7aa. **2:34-35** Maz 110:1

⁴⁰ Phexiroosi unttunttoo qaalaa haraakka gujji markkattiide, “Ha wodiyaa geella asaappe hinttenttu huuphiyaa ashshite” yaagiide zoreedda. ⁴¹ Phexiroosi odeeeddawaan akkeeddawantu xammaqetteeddino; he gallassi heezzu sha77a gidiyaa asay ammaneeddino. ⁴² Unttunttu Yesuusi kiitteeeddawantu timirrtiyaan, ittippetethaan ukithaa menthi miyaawaaninne Xoossaan woosan gencciino.

*Ammaniyyaa Asay Ishatethaaninne
Ittippetethaan De7iyaa De7uwaa*

⁴³ Yesuusi kiitteeeddawantu kushiyani daro oorathabaynne malaatatuu oosettina, assaa ubbaa yashshay oyqqeedda. ⁴⁴ Ammaneedda ubbatuu ittippe de7iino; qassi barenttoo de7iyaabaa ubbaakka ittippe shaakki akkeeddino. ⁴⁵ Unttunttu barenttu gadiyaanne barenttoo de7iyaabaa zali77i zali77iide, oonanne koshsheedda keena miishshaa ubbaw shaakkeeddino. ⁴⁶ Qassi ubba gallassi, itti wozanaa gidiide, Geeshsha Golliyaan paccennaan gakettiide, barenttu golle golle xeesettiide nashechchaaninna pashikka wozanaan qumaa miino. ⁴⁷ Xoossaan galatiidde, assaa ubbaan sabetteeddino. Qassi Goday ammani attiyaawantta gallassi gallassikka unttunttu bolla gujee.

3

Itti Wobba Bitani Paxeedda

¹ Itti gallassi, Phexiroossinne Yohaannisi Xoossaan woossanaw udduppu saatiyaan Geeshsha

Golliyaa beeddino. ² Yelettoodeppe doommide, gundda gidiide de7iyaa itti bitani Geeshsha Golliyaa geliyaa asaappe miishshaa woossanaw, ubba gallassi darii lo77a giyaa Geeshsha Golliyaa penggiyan asay afide wothiyaawe de7ee. ³ He wobba bitani, Phexiroossinne Yohaannisi Geeshsha Golliyaa gelana hanishshin be7iide, miishshaa untuntutta woosseedda.

⁴ Phexiroosi Yohaannisanna A caddi xeelliide, “Nuukko haa xeella” yaageedda. ⁵ Wobba bitani untuntutuppe ittibaa akkanaw koyyiide, untuntukko xeelleedda. ⁶ Shin Phexiroosi A, “Taw miishshay baawa; shin taw de7iyaabaa taani new immana; Naazireetyaa Yesuusi Kiristtoosa sunthan denddaade hametta” yaageedda.

⁷ Yaatiide, wobba bitaniyaa bare ushechcha kushiyian oyqqiide, pude dentheedda; ellekka A gediinne meeshi meqethay minnii aggeedda. ⁸ Bitani pude guppiide, denddi eqqeedda; yaanne haanne hametaa doommeedda. Hewaappe guyyiyan hamettiidde, guppiiddinne Xoossa galatiidde, untuntunna ittippe Geeshsha Golliyaa geleedda.

⁹ I hamettishshiinanee Xoossa galatishshin, asay ubbay A be7eedda. ¹⁰ Yaatiide, miishshaa woossanaw darii lo77a giyaa Geeshsha Golliyaa penggyaan utteeddawe A gideeddawaa akeekeddino; I haneeddawaa be7iide maalaletteed-dino.

Phexiroosi Geeshsha Golliyan Haasayeedda Haasayaa

¹¹ Bitani Phexiroosanne Yohaannisa oyqqi utteedda wode, asay ubbay maalalettiide, Solomone

baranddaa * giyaasan ittippe untunttukko woxxeeddino. ¹² Phexiroosi asaa be7eedda wode untunttoo yaageedda; “Israa7eeliyyaa asatoo, ayissi hawoo maalalettiitee? Woy ayissi nuuna caddi xeelliitee? Nuuni nu wolqqaan woy Xoossaa malatiyaawaan ha bitaniyaa hametheeddawaa hinttenttoo malatii?

¹³ Abraahaamo Xoossay, Yisaaqa Xoossay, Yayiqooba Xoossay, nu aawatuwa Xoossay, hinttenttu aathi immeeddawaa Philaaxoosi billanaw qoppi utteedda wode, hinttenttu A sinthan, ‘Nuuni A erokko’ geedda bare Na7aa Yesuusa bonchcheedda. ¹⁴ Shin hinttenttu geeshshaanne xilluwaa, ‘Nuuni A erokko’ giide, shemppuwaa wodheeddawaa A diraa hinttenttoo billanaw Philaaxoosa woosseeddita. ¹⁵ De7uwa immiyaawaa hinttenttu wodheeddita; shin Xoossay hayquwaappe A dentheeddawaassi nuuni markka. ¹⁶ Ha wobba bitaniyaa Yesuusa sunthaa wolqqay minisseedda; hinttenttu be7iyaawenne eriyaawekka I A sunthan ammaniyaawaan oosetteedda; ha hinttenttu ubbaa sinthan A hawaadan loytheeddawe, Yesuusa I ammaniyaawaa.

¹⁷ “Ha77ikka taanaadan ammaniyaawanttoo, hinttenttukka hinttentta kaalliyawanttudan, erennaan ootheeddawaa taani eray. ¹⁸ Shin Xoossay beni, nabatuwaa ubbatuwaa doonaan, ‘Kiristtoosi waayyettana bessee’ yaagiide odeedda; bare odeeddawaakka hewaadan poleedda. ¹⁹⁻²⁰ Simmi Xoossay hinttenttu

* **3:11** Solomone baranddaa: Geeshsha golliyaa away doliyaa sintha bagganna cora asay shiiqiyyaa adussanne aako sa7aa.

nagaraa maaranaadan, Godaa matappe ayyaanaa minotethaa wodii hinttenttoo yaanaadaaninne Xoossay Yesuusi Kiristtoosa kase hinttenttoo odettowaadan yeddanaadan, hinttenttu nagaraa paaxiide Xoossaakko simmите. ²¹ Xoossay geeshshaa gideedda bare nabatuwaa doonan benippe doommiide haasayeeddawaadan, ubbabay ooraxxiyaa wodii gakkanaw, Yesuusi saluwan gami77anaw bessee. ²² Muse, ‘Goday Xoossay, hinttenttu zariyaa giddoppe hinttenttoo taanaadan nabiyaa denthana; hinttenttu I giyaawaa ubbaa sisite. ²³ He nabii odiyaawaa sisenna asay ooninne asaa giddoppe shaaketti dhayo’ yaageedda.

²⁴ “Qassi Saameelappe doommiide, aappe kaalla denddeedda nabatuu ubbatuu, ha wodiyaabaa odeeddino. ²⁵ Hinttenttu nabatuwaa naanaa; qassi Xoossay Abraahaamossi, ‘Sa7aan de7iyaa asaa ubbaa taani ne zerethaa bagganna anjvana’ yaagiide nu aawatuwanna caaqeedda caaquwaa laattiyaan naanaa. ²⁶ Xoossay hinttentta ubbatuwaa hinttenttu iita oosuwaappe zaariide anjvana mala, bare Qoomaa † denthiide, hinttenttoo koyro yeddeedda” yaageedda.

4

*Phexiroossinne Yohaannisi Ayihudatuwaa
Shanggatuwaa Sintha Shiiqeeddino*

¹ Phexiroossinne Yohaannisi asaassi odishshin, qeesatuwaa kaappatuu, Geeshsha

^{3:22} Zar 18:15,18 ^{3:23} Zar 18:19 ^{3:25} Dom 22:18 † ^{3:26} Qoomaa: Xoossa Aawuwan dooretteedda Na7aa.

Golliyaa wottaaddaratuwaan azaziyaawenne
Saduuqaawanatuu,² unttunttu asaa tamaaris-
siyaa dirawunne hara asatuu hayquwaappe
denddanawoo markka gidana mala, Yesuusi
hayquwaappe denddeeddaa oodeeda
diraw, darii yilotiide, unttunttukko yeeddino.
³ Unttuntta oyqqiide, sa7ay omarssidiggo
diraw wonttanaassi qasho golle gelisseeddino.
⁴ Shin qaalaas siseeddawantuppe coratuu
ammaneeddino; attuma asaa payduu ichcheshu
sha77a keena gideedda.

⁵⁻⁶ Wonttetha gallassi, unttuntta mood-
diyaawantu, Ayihuda asaa cimatuu, Muse
higgiyaa tamaarssiyaaawantu, qeesatuwaan
ubbatuwaa kaappatuu Haanni, Qayaafi,
Yohaannisi Iskkinddirinne qeesatuwaan
ubbatuwaa kaappatuu dabbatuu ubbay
Yeerusalaamen shiiqeeddino.⁷ Yesuusi
kiitteeddawantu barenttu gidduwan essiide,
“Ayaa wolqqaan woy O sunthan hawaa hinttenttu
ootheedditee?” yaagiide oochcheeddino.

⁸ He wode Phexiroosi barenan Geeshsha
Ayyaanay kumina, unttuntta hawaadan
yaageedda; “Asaa kaalethiyaawanttoo, Ayihuda
asaa cimato, ⁹ hachche ha hargganchcha
bitaniyaassi oo setteedda lo77o oosuwaabaanne
I waani paxeeddentto, hinttenttu nuuna
oochchooppe,¹⁰ masqqaliyaa bolla misimaariyan
hinttenttu dhishiide kaqqina, Xoossay
hayquwaappe dentheedda Naazireetiya
Yesuusi Kiristtoosa sunthan ha bitani paxiide,
hinttenttu sinthaan eqqeeddawe hinttenttu
ubbaassinne Israa7eeliyaa asaa ubbaw eretto.

Kiitetteeddawantu Oosuwa 4:11 xvii Kiitetteeddawantu Oosuwa 4:20

11 Golliyaa keexxiyaawanttu hinttenttu kadhiide ixxeedda tuussay golliyaa ubbaa tookkiyaa koshshiyaa tuussaa gideedda. **12** Asay atotethaa Yesuusa bagganna demmanaappe attin, hara O baggannanne demmenna; nuuni A sunthan oothanaw bessee; ayissi gooppe, Xoossay saluwaappe garssan asaassi immeedda hara sunthay baawa” yaageedda.

13 Shiiquwaa asay Phexiroossinne Yohaannisi xaleedda xalaa be7eedda wode, unttunttu tamaaribeenna coo asaa gideeddawaa akeekiide maalaletteeddino; unttunttu Yesuusanna de7iyaawaakka ereeddino. **14** Qassi paxeedda bitani Phexiroossannanne Yohaannisanna eqqeeddawaa asay be7iide, giyaawaa dhayeeddino. **15** Shin Phexiroossinne Yohaannisi shiiquwaappe kare kesana mala asay azaziide, bare giddon zorettiide, **16** “Ha asatuwaa aaya udanee? Ayissi gooppe, unttunttu kushiyian oosetteedda wolqqaama malaatatuu Yeerusalamen de7iyaa ubbaw beetteedda. Nuuni hewaa erokko gaanaw danddayokko. **17** Shin yewuu asaw laalettenna mala, hawaappe sinthaw ha asatuu Yesuusa sunthaa oossinne odennaadan, minissiide unttuntta, ‘Hinttena erite’ goytte” yaageeddinno.

18 Unttunttu xeesiide, Yesuusa sunthaa mulekka denthenaaadaninne aabaa tamaarisennaadan azazeeddino. **19** Shin Phexiroossinne Yohaannisi zaariide, “Xoossaw eeno giyaawaa aggiide, hinttenttoo eeno giyaawe Xoossaa sinthan lo77enttonne ane hintte pirddite. **20** Ayissi gooppe,

Kiitetteeddawantu Oosuwa 4:21 xviii Kiitetteeddawantu Oosuwa 4:26

nuuni be7eeddabaanne siseeddabaa odennaan agganaw danddayokko” yaagiide shiiqeedda asaw odeeddino.

²¹ Shiiqeedda asay unttuntta muranaw gaasottiyaabay dhayina, laa7ethuwaa darissi palumettiide, haneeddabaw asay ubbay Xoossaa galatiyaa diraw, unttuntta billiide yeddeeddino.

²² He harggiyaappe pathiyaa malaatatuu aw oosetteedda bitani yelettoodeppe laythay aw oytamuwaappe aadhdheedda.

Yesuusi Kiitteeddawantunne Hara Ammaniyyaa Asatuu Dhuma Wode Woosseedda Woosaa

²³ Phexiroossinne Yohaannisi bilettiide, barenttu dabbatuwakko biide, qeesatuwaa kaappatuunne Ayihuda cimatuu barentta geeddabaa ubbaa unttunttoo odeeddino.

²⁴ Unttunttu hewaa siseedda wode, itti wozana gidiide, Xoossaa hawaadan yaagiide woosseeddino; “Ubbaa Mooddiyaa Godaw, saluwaa, sa7aa, abbaanne unttunttu giddon de7iyaa ubbabaa medhdheeddawoo, ²⁵ Neeni New oothiyaa nu aawuwaa Daawite doonaan Geeshsha Ayyaan haasayaadde,

‘Ayihuda gidenna asay ayissi yiloteeddee?

Qassi asay ayissi danbbennabaw maqqet-teeddee?

²⁶ Sa7aa kaatatuu giigetteeddino;
gadiyaa mooddiyaaawantu Godaa bollanine

I okkeedda Kiristtoosa bolla ittippe dend-deeddino’
yaagaade haasayaadda.

²⁷ “Ayissi gooppe, Heerooodisinne Phenxxe-naawiyaa Philaaxoosi Ayihuda gidenna asaannanne Israa7eeliyaa asaanna, neeni okkeedda Kiristtoosa ne Geeshsha Na7aa Yesuusa bolla denddanaw, ha katamaan shiiqeeddawe tuma. ²⁸ Qassi neeni ne wolqqaaninne ne sheniyaan hanana gaade qoppa utteeddabaa ubbaa oothanaw shiiqeeddino. ²⁹ Ha77ikka Godaw, unttunttu naasiyaa xeella; nuuni neena kaalliyawantu, ne qaala kumentha qonccetethaan odanaadan, nuuna danidayissa. ³⁰ Pathanaw ne wolqqa bessa; qassi ne Geeshsha Na7aa Yesuusa sunthan oorathabaanne malaataa oosissa” giide woosseeddino.

³¹ Unttunttu Xoossaa woosseeddawaappe guyyyian, he unttunttu shiiqeeddasay qaaxxeedda. Unttunttu ubbaan Geeshsha Ayyaanay kumina, Xoossaa qaala qonccetethaan odeeddino.

Koyro Ammaneedda Asatuwaa Ittipetethaa De7uwaa

³² Ammaniyaawantu ubbatuu qofaaninne wozanaan ittuwaa gideeddino. Unttunttu mehii ubbay ittippe de7iyaawaappe attin, barew de7eeddabaa ooninne parenttubaa gibeenna. ³³ Yesuusi kiitteeddawantu Godaa Yesuusi hayquwaappe denddeeddawaal wolqqaama wolqqaan markkattiino; qassi Xoossay unttunttoo ubbaw aadho keekateethaa darissiide immeedda. ³⁴ Ammaniyaawantu giddon metootanchchay ittuunne baawa; ayissi gooppe, biittay woy golli de7iyaawantu ubbatuu zali77iide, akkeedda miishshaa ahiide, ³⁵ Yesuusi

kiitteeddawantussi immiino; he miishshay asaw koshshiyaawaadan shaaketti, huuphiyan huuphiyan imettee.

³⁶ Qophiroosa geetettiyaan saan yeletteedda Yooseefa giyaa Leewiyaa zarii ittuu de7ee; A sunthaa Yesuusi kiitteeddawantu Barnaabaasa geeddino. Hewaa bilethay “Menthethiyya Na7aa” giyaawaa. ³⁷ Barnaabaasi barew de7iyaa gadiyaa zali77eedda miishshaa ahiide, Yesuusi kiitteeddawantussi immeedda.

5

Hanaaniyaanne A Machchatti Saphphiiro

¹ Itti Hanaaniyaa geetettiyaan bitani bare machchatti Saphphiirinna gadiyaa zali77eedda. ² He zali77eedda miishshaappe bare machchatta erishshin ashshiide, attowaa Yesuusi kiitteeddawantussi immeedda.

³ Shin Phexiroosi Hanaaniyaa, “Neeni Geeshsha Ayyaanaa cimmaade ne gadiyaa zali77eedda miishshaappe shaakka ashshana mala, xalahii ne wozanaan ayissi geleeddee? ⁴ Neeni zali77anaappe kase gadii newaa gidennee? Qassi neeni zali77a simminakka miishshay neessa gidennee? Yaatina, hawaa malabaa oothanaw ayissi ne wozanaan qoppaaddii? Neeni Xoossaw worddotowaappe attin, asaw worddotabeykka” yaageedda.

⁵ Hanaanii he qaalaa siseedda man77iyankka kunddiide hayqqi aggeedda; hewaa siseedda ubbay daro yayyeedda. ⁶ Wodalla asatuu soy geliide, A anhaa xaaxiide, karew kesi A moogeeddino.

⁷ Heezzu saate gidowaappe guyyiyan, Hanaaniyaa machchatta hewaa erennaan de7aadde gelaaddu. ⁸ Phexiroosi izo, “Hinttenttu gadiyaa hanni keena miishshaan zali77eedditee? Ane taw oda” yaageedda.

Iza, “E hanni keena miishshaan zali77eeddo” yaagaaddu.

⁹ Phexiroosi mishiratto, “Neeninne ne asinay Godaa Ayyaanaa paaccanaw ayissi zoretteeddi-tee? Be7a; ne asinaa moogeedda asatuu karen de7iino; ne anhaakka unttunttu kare kessana” yaageedda.

¹⁰ Mishiratta he man77iyankka Phexiroosa gediyaan matan kunddaade hayqqaa aggaaddu; wodalla asatuu gelyaa wode hayqqeeddawunno demmiide, kare kesseeddawaappe guyye, izi asinaa duufuwaa matan moogeeddino.

¹¹ Ammaniyyaa asaa ubbaynne hewaa siseedda hara asay ubbay darii yayeedda.

Yesuusi Kiitteeddawantu Kushiyan Ooset-teedda Oorathabatuwanne Maalalissiyyawantta

¹² Yesuusi kiitteeddawantu daro malaataanne oorathabaa asaa giddon oothiino; ammaniyyaa ubbatuu Solomone baranddaan ittippe shiiqino.

¹³ Hara asaappe unttuntunna gakettanaw haray atto ittuunne xalibeenna; shin asay unttuntta bonchchee. ¹⁴ Ammaniyyaa attuma asaynnne macca asay kasewaappe coray Godaassi gujettee.

¹⁵ Hewaa diraw, asay hargganchchatuwaan shanchchamaaninne saleenan qeri tookkiide, Phexiroosi hewaanna aadhdiyaa wode haray atto, aw kuwenttonne unttunttuppe

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 5:16xxii Kiitetteeddawantu Oosuwaa 5:22-23

ittuwaa ittuwaa bollanna aadhdhana mala,
katamaa ogiyaa doonaa kessiide wothee.

¹⁶ Qassi cora asay Yeerusalaame matan de7iyaa
katamatuwaappe harganchchatuwanne iita
ayyaanan oyqetteedda asatuwaa akki yeeddino;
ubbatuukka paxeeddino.

Yesuusi Kiitteeddawantu Bolla Yedesay Dend-deedda

¹⁷ Hewaappe simmina qeesatuwaa
kaappuunne aananna de7iyaa Saduqaawanatuu
ubbatuu Yesuusi kiitteeddawantu daro
qanaatiide, unttunttu bolla denddeeddino.

¹⁸ Qassi Yesuusi kiitteeddawantu oyqqiide,
ubba asaa qachchiyaa golliyan yeggeeddino.

¹⁹ Shin Godaa kiitanchchay qamma qasho golle
penggiyaa dooyyiide, Yesuusi kiitteeddawantu
kare kessiide, ²⁰ “Hinttenttu biide, Geeshsha
Golliyan eqqiide, ha ooratha de7uwaa qaala
ubba asaw odite” yaageedda. ²¹ Yesuusi
kiitteeddawantu hewaa siseedda wode,
wonttumaathaan Geeshsha Golliyaa geliide,
tamaarssanaw doommeeddino.

Qassi qeesatuwaa kaappuunne aananna
de7iyaawantu yiide, shiiqeedda asaanna
Israa7eeliyaa cimatuwaa ubbatuwaai ittippe
xeesiide, Yesuusi kiitteeddawantu barenttu
sintha ahana mala, wottaaddaratuwaai qasho
golle kiitteeddino. ²²⁻²³ Shin wottaaddaratuu
qasho golle biide, Yesuusi kiitteeddawantu
demmibeykkino; guyye simmiide shiiqeedda
asaw, “Nuuni biyaa wode qasho golle kariyaa
daro minissi qachchina, naagiyaawanttukka
penggiyan eqqeeddawantu demmeeddo; shin

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 5:24 xxiii Kiitetteeddawantu Oosuwaa 5:31

nuuni qasho golliyaa dooyyiya wode, golle garssan haray atto itti asaynne baawa” yaageed-dino. ²⁴ Geeshsha Golliyaa wottaaddaratuwaan kiittiyaawenne qeesatuwaan kaappatuu hewaa siseedda wode, “Hawe waanuwashshaa? Qassi gidini aye hananddeeshshaa?” yaagiide hirggeeddino.

²⁵ Hewaappe guyyiyan, itti bitani unttunttukko yiide, “Be7ite; qasho golliyaan hintte qachcheedda asatuu Geeshsha Golliyan eqqiide, asaa tamaarissiino” yaagiide unttunttoo odedda.

²⁶ Geeshsha Golliyaa wottaaddaratuwaan azaziyaawe wottaaddaratuwaanna biide, Yesuusi kiitteeddawantu aheedda; shin unttunttu barentta asay shuchchan caddanawantu giide yayyeedda diraw, unttuntta loddan aheeddino.

²⁷ Unttunttu Yesuusi kiitteeddawantu ahiide, hewaa shiiqeedda shangguwaa sinthan essina, qeesatuwaan kaappuu unttuntta, ²⁸ “Hinttentta nuuni he bitaniyaa sunthan tamaarissenna mala minissiide azazibeykkoo? Be7ite; hintte timirttiyaa Yeerusalaame katamaa ubbaa gatheedda; qassi he bitaniyaa shemppuwaan nuuna oythanaw qoppiita!” yaagiide oocheedda.

²⁹ Phexiroossinne Yesuusi kiitteedda haranttu zaariide yaageeddino; “Nuuni asaw azazettanaappe Xoossaw azazettanaw bessee.

³⁰ Masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishi kaqqiide, hintte wodheedda Yesuusa nu aawatuwa Xoossay hayquwaappe dentheedda;

³¹ Israa7eelatuwassi nagaraappe simaanne nagaraa atto guussaa Yesuusi immana mala,

Kiitetteeddawantu Oosuwa 5:32 xxiv Kiitetteeddawantu Oosuwa 5:39

Xoossay mooddiyaawaanne ashshiyaawaa A oothiide, bareppe ushechcha baggan dhoqqu dhoqqu ootheedda. ³² Hewaassi nuuni markka; qassi Xoossay barew azazettiyaawantussi immeedda Geeshsha Ayyaanaykka markka” yaageeddino.

³³ Shiiqeedda asay hewaa siseedda wode, daro yilotiide, Yesuusi kiitteeddawantu wodhanaw qoppeeddino. ³⁴ Shin asaa ubbaan daro bonchchetteedda Gamaaliyaala geetettiya, higgiyaa tamaarissiyaa itti Parisaawii, shiiquwaan denddi eqqiide, Yesuusi kiitteeddawantu guutha wodiyaa kare kesana mala ³⁵ azaziide hewaan shiiqeedda asaa hawaadan yaageedda; “Israa7eeliyaa asatoo, hintte ha asatuwaa oothana qoppiyaawaan hinttentta naagite. ³⁶ Ayissi gooppe, hawaappe kase wodiyaaan Tewodaasa geettettiyaawe barena wolqqaama giide denddeedda; denddina oydu xeetu gidiyaa asatuu aananna gaketteeddino; shin A wodhina, A kaalleedda ubbatuukka laalettiide, maaddenna asa gidiide atteeddino. ³⁷ Hewaappe guyyiyan, asay paydettiya wode, Galilaa Yihuday denddiide, daro asaa paannuwaa udiide kaaletheedda; shin aakkha wodhina, A kaalleedda asay ubbay laaletteedda.

³⁸ “Ha77ikka taani hinttenttoo oday; ha asatuwaappe shaakettite; unttuntta bochchoppite. Ayissi gooppe, ha qofaynne ha oosuu asay ootheeddawaa gidooppe dhayana. ³⁹ Shin ha qofaynne ha oosuu Xoossaappe yeeddawaa gidooppe, hintte unttuntta dhayissanaw danddaykkita; ooni eri hawaa

haniide Xoossaanna hintte iitettenaadan” yaageedda.

⁴⁰ Hewaappe guyye shiiqeenda asay Gamaaliyaala zoriyaa akkiide, Yesuusi kiitteed-dawantu xeesiide, lissawan shocisseeddino; hewaappe guyyiyan unttuntta, “Yesuusa sunthaa laa7ethuwaa ubbakka denthoppite” gi billiide yeddeeddino. ⁴¹ Yesuusa sunthaa diraw, unttunttu ugatiidde yeellatanaw bessiyaabaa qoppeedda diraw, shangguwaa sinthaappe nashettiide keseeddino. ⁴² Unttunttu ubba gallassi Geeshsha Golliyaaninne asaa soyin Yesuusi, Kiristtoosa gideeddawaa tamaarissiyaawaanne odiyaawaa yaa gujjeeddino.

6

Woosa Golliyaa Maaddiyaa Laappu Asatuu Dooretteeddino

¹ He wode, kaalliyaawantu payduu dari dari biishshin, Giriike qaalaa haasayiyyaa Ayihudatuunne Yihudaan de7iyaa Ayihudatuu walaqetteeddino; ayissi gooppe, Giriike qaalaa haasayiyyaa Ayihudatuu, “Ubba gallassi gishettiyyaa qumaan nu asinay hayqqa maccawantu naaqettiino” yaageeddinno.

² Yesuusi kiitteeda tammanne laa77atuu woosa golle asaa ubbaa xeesiide, hawaadan yaageeddinno; “Nuuni Xoossaa qaalaa odiyaawaa aggiide, qumaa gishanaw nuussi bessenna.

³ Ishatoo, lo77a geetettiyaawantu Geeshsha Ayyaanaynne aadho eratethay kumeedda laappu asatuwaa hintte giddoppe doorite; nuuni qassi

Kiitetteeddawantu Oosuwa 6:4 xxvi Kiitetteeddawantu Oosuwa 6:11

unttuntta ha oosuwaassi sunthana. ⁴ Shin nuuni Xoossaa woosaaninne qaalaa oduwan minnana” yaageeddino.

⁵ Yesuusi kiitteeddawantu haasayeedda haasayay asaa ubbaa nashechcheedda; hewaappe guyye, ammanuunne Geeshsha Ayyaanay kumeedda Isxxifaanoosa, Piliphphoosa, Phirookoroosa, Niqaaroona, Ximoona, Pharimeenanne Ayihudatuwaa ammanuwan geleedda Anxxookiyaa Niqolaawoosa dooreeddino. ⁶ Yaatiide Yesuusi kiitteeddawantu sinthaan unttuntta essina, Yesuusi kiitteeddawantu Xoossaa woosseeddawaappe guyyiyan, barenttu kushiyaa unttunttu bolla wotheeddino.

⁷ Xoossaa qaalay aakki aakki beedda; kaaliyaawantu payduwaan Yeerusalaamen darissi dari dari beedda; qassi cora qeesatuukka amma-needdino.

Woosa golliyaa Kaalethiyaa Isxxifaanoosi Oyqetteedda

⁸ Aadho keekatethaynne wolqqay kumeedda Isxxifaanoosi, asaa giddon oorathabaanne wolqqaama malaataa oothee. ⁹ Aylletethaappe keseedda asaa giyaa Ayihuda ammaniyaawanttuppe, Qereenappe, Iskkinddiriyaa asatuwaappe, Kilqqiyaappenne Iisiyappe yeedda itti itti asatuu denddiide, Isxxifaanoosanna palumetteeddino. ¹⁰ Shin Isxxifaanoosi aadho eratethaaninne Ayyaanaan haasayiyaawaa digganaw danddaybekkino.

¹¹ He wode unttunttu, “Muse bollanne Xoossaa bolla I boriyaa qaalaa haasayishshin siseeddo”

giyaa worddo asatuwaa shammeeddino.
¹² Asaa ubbaa, cimatuwaanne Muse higgiya
tamaarissiyaawanttu hanqqetheeddino;
Isxxifaanoosakko yiide A oyqqiide, shiiqeedda
asaakko ahina, ¹³ A bolla xeeseedda worddo
markkatuu, “Ha bitani ha Geeshsha Golliyaanne
Muse higgiya boriyaawaa awudenne aggenna.
¹⁴ Ayissi gooppe I, ‘Hawe Naazireetiyaa Yesuusi
ha Geeshsha Golliyaa kolana; Muse nuussi
immeedda higgiyaakka laammana’ yaagishshin,
nuuni siseedo” yaageeddino.

¹⁵ Shiiquwaan utteedda asay ubbay
Isxxifaanoosa akekiide xeelliya wode, A som⁷⁷i
kiitanchchaa som⁷⁷iyaa malatee.

7

Isxxifaanoosa Haasayaa

¹ Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu
Isxxifaanoosa, “Hawe tumee?” yaagiide
oochcheedda.

² Isxxifaanoosi “Taanaadan ammaniyaawant-
too, ta aawatoo, sisite! Nu aawuwaan
Abraahaamo biro Kaaraane baanaappe kase
Masiphphexoomiyan de7ishshin, bonchcho
Xoossay aw beettiide, ³ ‘Ne biittaappenne ne
dabbatuwaappe shaakettaade, taani neena
bessiyaa gadiyaa ba’ yaageedda. ⁴ He wode
Abraahaamo Kaladaawatuu gadiyaappe
kesiide, Kaaraanen de7anaw beedda. A aabbu
hayqqeeddawaappe guyyiyan, Xoossay A ha
gade hintte ha⁷⁷i de7iyasaa aheedda. ⁵ I ha

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 7:6 xxviii Kiitetteeddawantu Oosuwaa 7:12

gadiyaappe haray atto, gediyaan yedhdhiyaa sa7aakka Abraahaamossi immibeenna; shin aw na7ay dhayooppekka, Xoossay A, ‘Taani newunne neeppe guyyiyan, ne zerethaw ha gadiyaa laata oothaade immana’ yaageedda.

⁶ Xoossay Abraahaamossi, ‘Ne zaratuu hara gadiyan de7ana; yaani oyddu xeetu laythaw untuntuntu aylletananne naaqettana. ⁷ Shin taani ne zerethaa mooddiyaa asaa bolla pirddana; hewaappe guyyiyan, untuntuntu he gadiyaappe kesiide, hawaan taw goyinnana’ yaageedda.

⁸ Xoossay Abraahaame zerethay qaxxarettana mala aananna caaqqina, Yisaqa I yeliide, hosppuntha gallassi qaxxareedda; Yisaaqi Yayiqooba qaxxarina, qassi Yayiqoobi tammanne laa77u aawatuwa kaappatuwa qaxxareedda.

⁹ “Aawatuwa kaappatuu Yooseefa qanaatiide, Gibxe gadiyaassi aylletanaadan, A zali77eeddino; shin Xoossay aananna ittippe de7ee. ¹⁰ Xoossay waayiyaa ubbaappekka A kessedda; qassi Gibxe kaatiyaa sinthankka nashshuwaanne aadho eratethaa aw immeedda; Gibxe kaatii Yooseefossi Gibxe gadiyaanne bare golliyaa ubbaa mooddanaadan, sunthatethaa immeedda.

¹¹ “Gibxe gadiyaaninne Kanaane gadiyan ubbaan koshay geliide, cora asaa metootheedda; he gaasuwaan nu aawatuu qumaa dem-mibeykkino. ¹² Yayiqoobi Gibxe gadiyan kathay de7iyaawaa sisiide, nu aawatuwaa

7:5 Dom 12:7; 13:15; 15:18; 17:8 **7:6** Dom 15:13-14 **7:7** Kes 3:12 **7:8** Dom 17:10-14; 21:2-4; 25:26; 29:31-35:18 **7:9** Dom 37:11,28; 39:2,21 **7:10** Dom 41:39-41 **7:11** Dom 42:1-2

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 7:13 xxix Kiitetteeddawantu Oosuwaa 7:23

koyro yaa yeddeedda. **13** Laa7ethuwaa buussan Yooseefo bare ishatuwaassi ertexteedda; qassi Gibxe kaatiikka Yooseefo zariyaa ereedda.

14 Yooseefo bare aawuwaa Yayiqoobinne bare dabbu ubbay mulekka laappun tammanne ichcheshu asay barekko yaana mala, kiittiide xeegisseedda. **15** Yayiqoobi Gibxe gadiyaa wodhdhiide hayqqeedda; nu aawatuukka yaani hayqqeeddino. **16** Untunttu anhay hewaappe Sekeema geetettiyyaa gadiyaa tookettiide, yaani Abraahaamo Hamoora naanaappe daro biraan shammeedda duufuhan moogeteedda.

17-18 “Shin Xoossay Abraahaamossi immana geeddawe polettiyyaa wodii gakkana matina, Yooseefa erenna hara kaatii Gibxe gadiyan denddana gakkanaassi, asay dari dari beedda.

19 He kaatii nu zariyaa cimmiide, guutha naanay hayqqana mala, kare untuntta kessi olanaadan, nu aawatuwa un77etheedda.

20 “Muse yeletteeddawe he wode; Xoossa sinthan I daro lo77o na7aa gideedda; bare aawuwaa golliyaan heezzu agenaa gakkanaassi dicceedda. **21** Muse wora oletteedda wode, Gibxe kaatiyyaa naatta demmaade bare na7aadan A dichchaaddu. **22** Muse Gibxatuwaa aadho eratethaa ubbaa tamaariide, qaalaaninne oosuwan wolqqaama asa gideedda.

23 “Shin Musew yelettoodeppe laythay oytamuwaa kumeedda wode, bare ishatuwa,

7:13 Dom 45:1,16 **7:14** Dom 45:9-10,17-18; 46:27 **7:15**
Dom 46:1-7; 49:33 **7:16** Dom 23:3-16; 33:19; 50:7-13; Iya 24:32
7:17-18 Kes 1:7-8 **7:19** Kes 1:10-11,22 **7:20** Kes 2:2 **7:21**
Kes 2:3-10

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 7:24xxx Kiitetteeddawantu Oosuwaa 7:31-32

Israa7eeliyaa asatuwaa be7anaw bare wozanaan qoppeedda. ²⁴ Isra7eelatuwappe ittuwaa Gibxeppe ittu naaqqishshin be7iide, he Israa7eeliyaa maaddeedda; he naaqqeедda Gibxe bitaniyaa wodhiide, A haluwaa keseedda. ²⁵ Muse bare ishatuwaa bare bagganna Xoossay ashshana haniyaawaa untunttu akeekeddino giide qoppeedda; shin untunttu akeekibeykkino.

²⁶ “Wonttetha gallassi laa77u Israa7eeliyaa asatuu ittu ittuwaanna wadhettiyaawantta demmiide, untuntta sigethanaw koyyiide, ‘Asatoo, ishatuu hinttenttu ayissi ittu ittuwaa naaqqiitee?’ yaageedda.

²⁷ “Shin he bare shooruwaa naaqqiyaawe Musa, ‘Neena nu bolla mooddiyaawaanne daannaa udiide, suntheeddawe oonee? ²⁸ Neeni zino Gibxe bitaniyaa wodheeddawaadan, taanakka wodhanaw koyyay?’ yaagiide, Musa karew sugi yegeedda. ²⁹ Muse hewaa siseedda wode Gibxeppe kesiide, Midiyaama gadiyan bete gidi de7iidde, laa77u attuma naanaa yaani yeleedda.

³⁰ “Godaa kiitanchchay oytamu laythaappe guyyiyan, Siinaa Deriyaa matan de7iyya bazzuwaa buuran eexxiyaa tamaa lacuwaa giddon Musew beetteedda. ³¹⁻³² Muse bare be7eeddawoo maalalettiide, akeeki xeellanaw buuraa mataan I shiiqide7ishshin, Godaa qaalay, ‘Taani ne aawatuwa Xoossaa, Abraahaame Xoossaa, Yisaqa Xoossaa, Yayiqooba Xoossaa’ yaagiide Musekko yeedda. Muse yashshaa kokkoriide, xeellanaw xalibeenna.

³³ “Goday Musa, ‘Neeni eqqeedda biittay geeshsha gidiyaa diraw, ne gediyaan de7iyaa caammaakkha kessa. ³⁴ Taani Gibxen de7iyaa Ta asaa waayiyaa geeshsha be7aade, qassi unttunttu ooliyaakkha sisaade, unttuntta ashshanaw wodhdhaaddi. Ha77i haa ya. Taani neena Gibxe kiittana’ yaageedda.

³⁵ “He Musa Israa7eelatuu; ‘Neena nuuna mooddiyaawaananne daannaa udiide suntheeddawe oonee?’ yaagiide ixxeeddino; buuraa giddon aw beetteedda kiitanchchan mooddiyaawaananne ashshiyaaawaa gidana mala, Xoossay A kiitteedda. ³⁶ He Muse Israa7eelatuwaa Gibxe gadiyan Zo7o Abbaaninne mela biittaan, oytamu laythaw oorathabaanenne malaataa oothiide, Gibxeppa kaaletheedda.

³⁷ “Israa7eeliyaa asaassi, ‘Xoossay taana dentheeddawaadan, hintte zariyaa giddoppe ta mala nabiyaa hinttenttoo denthanawaa’ yaageeddawe he Musa. ³⁸ I Israa7eeliyaa asaa maabaraanna ittippe mela biittaan de7eeddawaa; I nu aawatuwannanne Siinaa Deriyaa bollan barew haasayeedda kiitanchchaanna ittippe de7eedula. Yaatiide Xoossaappe de7uwaa qaalaa nuussi immanaw akkeedda.

³⁹ “Musew nu aawatuu azazettanaw dosibeykkino; shin gede A sugi oliide, guyye Gibxe simmanaw amotteeddino. ⁴⁰ Qassi Aaroona, ‘Nuuna kaalethiyaa xoossatuwaa nuussi medhdha; ayissi gooppe, ha nuuna

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 7:41 xxxii Kiitetteeddawantu Oosuwaa 7:46

Gibxeppe aheedda Muse waaneeddentto nuuni erokko' yaageeddino. ⁴¹ Miizzaa Mara malatissiide, he wode eeqaa ootheeddino; he eeqaassi yarshshuwaa yarshshiide, barenttu kushii oottheedda oosuwan nashetteeddino. ⁴² Shin Xoossay untunttoo zokkiyaa zaareedda; untunttu saluwaa xoolinttiyaassi goyinnanaadan, untuntta aggeedda; nabatuwaa maxaafan,

'Israa7eeliyaa asatoo, oytamu laythaa
asay baynna saan shukkeedda mehiyaanne
yarshshuwaa
taw yarshsheedditee?

⁴³ Hinttenttu hinttenttoo goyinnanaw
ootheedda eeqatuwaa, Molooka
dunkkaaniyaanne
Refaana giyaa hintte xoossaa xoolinttiyaa
tookkeedita.

Taani hinttentta Baabilooneppe
hini bagga yeddana'
geetettiide xaafetteedda.

⁴⁴ "Muse bare be7eeddawaa malatissiide,
Goday aw odeddawaadan medhdheedda
markkaa dunkkaanii nu aawatuwassi mela
biittaan de7ee. ⁴⁵ Qassi nu aawatuu
dunkkaaniyaa barenttu aawatuwappe kaallaan
akiide, Xoossay kase yedersseedda Ayihuda
gidenna asaa biittaa oyqqeedda wode,
Iyyaasunna gelisseeddino; he dunkkaanii
Daawite de7iyaa wodii gakkanawukka hewaan
de7eedda. ⁴⁶ Daawite Xoossaan sabetteedda;

7:40 Kes 32:1 **7:41** Kes 32:2-6 **7:43** Amo 5:25-27 **7:44**
Kes 25:9,40 **7:45** Iya 3:14-17

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 7:47xxxiii Kiitetteeddawantu Oosuwaa 7:55

qassi Yayiqooba, Goday de7ana golliyaa keexxanaw Xoossaa woossedda. ⁴⁷ Shin aw golliyaa keexxeeddae Solomona.

⁴⁸⁻⁵⁰ “Shin nabii,
‘Goday, “Saluu ta kawutethaa oydiyaa;
sa7aykka ta gedi yedhdhiyaasaa.
Yaatina, taw ayaa mala golliyaa keexxanitee?
Woy taani shemppanasay haqanee?
Ha ubbabaa ta kushiyan medhdhabeykkita?”
yaagee’
geeddawaadan, Ubbaappe Bolla Xoossay asay keexxeedda golliyaan de7enna.

⁵¹ “Hinttenttu aybe morggii mino asee? Hinttenttu wozanay Xoossaa qaalaa akkanaw aybe dammeeddawee? Hinttenttu haythaykka waani tulleeddee? Ubba wode Geeshsha Ayyaanaassi azazettennan ixxiita. ⁵²⁻⁵³ Nabatuwan hinttenttu aawatuu yederssibeennewoonee? Xoossa Na7ay Xilluu yaanawaa kasetiide odeddawanttakka wodheeddino. Ha77i hinttenttukka kiitanchchatuwaa kushiyaappe Xoossaa higgiyaa akiide azazettibeennawantu, Xilluwaa aathi immiide wodheeddita” yaageedda.

Isxxifaanoosa Shuchchan Dechchiide Wodheed-dino

⁵⁴ Unttunttu hewaa siseedda wode, parenttu wozanaan Isxxifaanoosassi daro yiillotiide, parenttu menttershshaa sa77iide naasseeddino. ⁵⁵ Shin Isxxifaanoosi barenan Geeshsha Ayyaanay kumina, saluwaa pude caddi xeelliide, Xoossaa bonchchuwaanne Yesuusi Xoossaappe

7:46 2Sa 7:1-16; 1Od 17:1-14 **7:47** 1Ka 6:1-38; 2Od 3:1-17

7:48-50 Isa 66:1-2 **7:51** Isa 63:10

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 7:56 xxxiv Kiitetteeddawantu Oosuwaa 8:3

ushechcha baggan eqqeeddawaa be7eedda.
56 Yaatiide, “Xeellite, taani saluu dooyettina, Asaa Na7ay Xoossaappe ushechcha baggan eqqeeddawaa be7ay” yaageedda.

57 Kooshshaa dhoqqu oothi waassiidde, barenttu haythaa tucciide, ittippe gidi aakko woxxeeddino. 58 Katamaappe gaxaa A kessiide, shuchchan caddeeddino. Markkattuukka barenttu mayuwaa kessiide, itti Saa7oola geetettiyaan wodallaa matan wotheeddino.

59 Isxxifaanoosi, “Ta Godaa Yesuusaa, ta shemp-puwaa akka” yaagiide xeegishhin, unttunttu shuchchan A dechchiino. 60 He wode I gulbbatide, bare kooshshaa dhoqqu oothiide, “Ta Godaw, ha nagaraa unttunttoo atto ga” yaageedda. Hewaa giinnee hayqqi aggeedda.

8

Saa7ooli Ammaniyaa Asaa Yedersseeda

1 Saa7ooli Isxxifaanose hayquu lo77a gi akkeedda. He gallassi Yeerusalaamen de7iyaa ammaniyaaawantu bolla wolqqaama yederssuu denddeedda; Yesuusi kiitteeddawanttuppe attin, ammaniyaaawantu ubbatuu Yihudaa gadiyaaninne Sammaariyaa gadiyan laaletteeddino. 2 Xoossaa asatuu Isxxifaanoosa moogeeddino; qassi aw daro yeekkeeddino. 3 Shin Saa7ooli ammaniyaa asaa dhayissanaw baaxetee; ubbaa golliyaa geli geliide, attuma asaanne macca asaa goochchi goochchiide, qasho golle yeddee.

*Wonggalaa Mishiraachchuu Sammaariyan
Odetteedda*

⁴ Laaletteedda ammaniyaawantu qaalaan odiidde, ubbasaa beeddino. ⁵ Piliphphoosi Sammaariyaa katamaa wodhdhiide, Kiristtoosabaa asaassi odeedda. ⁶ Cora asay Piliphphoosi geeddawaa darissi akeekiide siseedda; I oothiyaa malaataakka be7eedda. ⁷ Ayissi gooppe, iita ayyanatuu kooshshaa dhoqqu oothi haasayiidde, cora asaappe keseeddino; qassi cora sileeddawanttunne wobbatuu paxeeddino. ⁸ He katamaan asay daro nashetteedda.

⁹ Shin Simoona geetettiyaan itti bitani kase, barena wolqqaamaa gi kaayiiddi, Sammaariyaa assaa, “Laa hawe aybe oorathabee” giissiidde he katamaan de7eedda. ¹⁰ Guuthatethaappe doommiide, woggatethaa gakkanaw, asay ubbay, “Xoossaa wolqqay daro wolqqaamay hawaa” giide aabaa sisee. ¹¹ Daro wodiyaaappe doommiide, kaayuwaa Sammaariyaa assaa “Laa hawe ayba oorathabee” giisseedda diraw, asay aabaa sisee. ¹² Shin Piliphphoosi Xoossaa kawutethaabaanne Yesuusi Kiristtoosa sunthaabaa attumawanttussinne maccawanttussi mishiraachchuwaa odiidde, unttunttu aabaa ammaniide xammaqetteeddino. ¹³ Qassi Simoonikka bare huuphew ammaniide xammaqetteeddawaappe guyyiyan, Piliphphoosanna ittippe de7iidde, oo settiyaa malaataanne Xoossay ootheedda wolqqaama malaataa be7iide maalaletteedda.

¹⁴ Yesuusi kiitteedda Yeerusalaamen de7iyaawantu, Sammaariyaa asay Xoossaa

qaalaa akkeeddawaa siseedda wode, Phexiroosanne Yohaannisa unttunttukko yeddeeddino. ¹⁵ Phexiroossinne Yohaannisi wodhdhiide, ammaniyaawantu Geeshsha Ayyaanaaakkana mala, unttunttoo Xoossaawoosseeddino; ¹⁶ ayissi gooppe, Sammaariyaaasatuu Godaa Yesuusa sunthan xinqqataaxalalaaxammaqetteeddawaappe attin, unttunttuppeittuwaa bollaninne Geeshsha Ayyaanaywodhdhibeenna. ¹⁷ He wode Phexiroossinne Yohaannisi barenttu kushiyaa unttunttu bollawothowaappe guyyiyaan unttunttu Geeshsha Ayyaanaa akkeeddino.

¹⁸ Yesuusi kiitteeddawantu barenttu kushiyaa unttunttu bolla wothina, unttunttoo Geeshsha Ayyaanay imetteeddawaa Simoonibe7eedda wode, Phexiroosassinne Yohaannisassimiishshaa ahiide, ¹⁹ “Taanikka ta kushiyaa wothiyaa ubbay Geeshsha Ayyaanaakkana mala, ha maataa tawukka immeerikkiteeyaaageedda.

²⁰ Shin Phexiroosi aw hawaadan yaageedda; “Neeni Xoossaaimotaa miishshaanshammanaw qoppeedda diraw, ne miishshay neenanna coodhayo. ²¹ Ne wozanay Xoossaasinthan suuregidenna diraw, new hawaan gishuu baawa. ²² Yaatowaappe guyyiyaan ha ne wozanaaiita qofaa diraw, nagaraappe simma; ooni erine wozanaande7iyaa iita qofaa Xoossayatto gaanenttonne Xoossaawoossa. ²³ Ayissi gooppe, neeni daro qanaatiyaaoyqqaade nagaraaqashuwan de7iyaawaa taani be7ay” yaageedda.

²⁴ Hewaappe guyye Simooni Phexiroosassinne

Yohaannisassi zaariide, “Hinttenttu geed-dawaappe ittibaynne taana gakkenna mala, hintte faw Xoossaa woossite” yaageedda.

²⁵ Phexiroossinne Yohaannisi markkatted-dawaappenne Godaa qaalaas odeddawaappe guyyyiyan, guyye Yeerusalaame simmeeddino; yaatiide Sammaariyan de7iyaa daro qeeri katamatuwaan mishiraachchuwaa qaalaas odeddino.

Piliphphoosi Tophphiyaa Asaa Gideedda Shuu-faa Xammaqeedda

²⁶ Godaa kiitanchchay Piliphphoosa, “Dend-daade Yeerusalaamepppe Gaaza afiyaa asi baynna mela sa7aa ogiyaakko ba; he ogii away kesiyaasaa xeelliyaan wode ushechcha dugehaa bag-ganna de7ee” yaageedda. ²⁷ Piliphphoosi dend-diide beedda. Hinddeko geetettiyaan Tophphiyaa kaatattissi biittaa mooddiyaa I miishshaa ubbaakka naagiyaa Tophphiyaa asa gideedda itti shuufay de7iyaawe goyinnanaw Yeerusalaame beedda. ²⁸ Paray goochchiyaa gaariyaan utti-ide, Yeerusalaamepppe guyye simmiide, nabiyaas Isiyaasa maxaafaa nabbabee.

²⁹ Geeshsha Ayyaanay Piliphphoosa, “He gaariyaakko shiiqaade ittippe gida” yaageedda.

³⁰ Piliphphoosi woxxi yiide, nabiyaas Isiyaasa maxaafaa shuufay nabbabishshin sisiide A, “Neeni nabbabiyaawaa akekay?” yaageedda.

³¹ Shuufay, “Taw odiide akekissiya asay bayn-naan waaniide akekettii?” yaageedda; qassi

barenanna gaariyaan kesiide uttana mala, Piliph-phoosa woosseedda. ³² Shuufay nabbabiyyaa max-aafay

“Dorssaadan I shukettanaw laagettee.

Dorssa maray bare isikiyaa
qanxxiyaawaa sinthan co77u giyaawaadan,
ikka bare doonaa pokibeenna.

³³ I kawusheeddawaadan aw xillo pirdday dhay-eedda.

Yesuusa de7uu ha sa7aappe pude
akettidiggeedda diraw,

A zariyaabaa oonee odanawee?”
yaageedda.

³⁴ Shuufay zaariide Piliphphoosaw, “Nabii hawaa oowaa odii? Barebaa odiyee woy hara asaabaa odii? Taw odaarikkii” yaageedda.

³⁵ Piliphphoosi zaariide, Xoossaa maxaafaa I nabbabiyyasaappe doommiide, Yesuusabaa mishiraachchuwaa qaalaa aw odedda.

³⁶ Unttunttu ogiyaa oyqqi biidde, haathay de7iyaasaa gakkeeddino; shuufay, “Haathaa hawaa be7a; xammaqettiyaawaa taana diggiyaawe ayee?” yaageedda.

³⁷ Piliphphoosi A, “Neeni ne kumentha wozanaappe ammanooppe, danddayaa” yaageedda.

I zaariide, “Yesuusi Kiristtoosi Xoossaa Na7aa gidiyaawaa taani ammanay” yaageedda.

³⁸ Gaari eqqana mala shuufay azazina, inne Piliphphoosi laa77atuu duge wodhdhiide, haathaan gelina Piliphphoosi A xammaqeedda.

³⁹ Unttunttu haathaappe gaxaa keseedda wode,

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 8:40 xxxix Kiitetteeddawantu Oosuwaa 9:6

Godaa Ayyaanay Piliphphoosa liphphi ubiide, afi aggeedda; laa7ethuwaa shuufay Piliphphoosa be7ibeennna; shin bare ogiyaa nashettiide beedda.

40 Piliphphoosi bare huuphew Azoxxoosan de7iyaawaa ereedda; qassi Qiisaariyaa yaana gakkanawukka, katamaa ubbaan yuuysiide mishiraachchuwaa qaala odee.

9

Saa7ooli Kiristtoosan Ammaneedda (Kit 22:6-16; 26:12-18)

1 Shin Saa7ooli Godaa kaalliyawantta wodhanaw manddiide, qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaakko beedda. **2** Yaatiide Godaa ogiyaa kaalliyaa asatuwaa maccawanttanne attumawantta demmooppe, qachchiide Yeerusalaame ahanaw, Damasqqon de7iyaay Ayihuda woosa golle too dabidaabbiyaa xaafanaw A woosseedda.

3 I biidde, Damasqqa katamaa gakkana matoode, qoppennaan saluwaappe wolqqaama poo7uu A yuushshuwaa ubbaani poo7eedda.

4 Saa7ooli sa7aan kunddi uttina, “Saa7oolaa Saa7oolaa, ayissi Taana waayissay?” giyaa qaala siseedda.

5 Saa7ooli, “Ta Godaw, neeni oonee?” yaagiide oocheedda.

Yesuusikka, “Taani neeni yederssaadde de7iyaay Yesuusa.” yaageedda.

6 Shin Saa7ooli kokkoriiddinne maalalettiide, “Ta Godaw, taani ayaa oothanaadan koyyay?” yaageedda.

Goday A, “Denddaade katamaa gela; neeni oothanaw bessiyaabay new yaani odettanawaaa” yaageedda.

⁷ Saa7oolanna ogiyaan biyaa asatuu aynne haasayennan eqqi aggiide, kooshshaa sisiino; shin oonanne be7ibeykkino. ⁸ Saa7ooli sa7aappe denddina, A ayfii doyetteedda wode, aynne xeelanaw danndayibeenna; hewaa diraw, unttunttu A kushiyaa oyqqi goochchiidde, Damasqqa gelisseeddino. ⁹ Heezzu gallassa gakkanawukka I xeellibeenna; aynne mibeenna; ayaanneekka ushibeenna.

¹⁰ Damasqqon itti Hanaaniyaa giyaa kaalliyawa de7ee; Goday saxaan A, “Hanaanew” yaageedda.

Hanaanii, “Ta Godaw, hawaan de7ay” yaageedda.

¹¹ Goday A, “Denddaade Suure geetettiyyaa ogiyaa baade, Yihudaa soyin itti Saa7oola giyaa Xersseeseppe yeedda bitaniyaa koyya; ayissi gooppe, I woossee. ¹² Qassi Hanaaniyaa giyaa bitani geliide, Saa7ooli laa7enthuwaa xeellanaadan, bare kushiyaa A bolla wothiyaawaa saxaan be7eedda” yaageedda.

¹³ Hanaanii zaariide, “Ta Godaw, Yeerusalaa-men ne geeshsha asaa bolla he bitani ay keena iitabaa ootheeddentto, taani daro asaappe sisaaddi. ¹⁴ Qassi Damasqqon ne sunthaa xeesiyaawantta ubbaa qachchanaw, qeesatuwaa kaappatuu aw maataa immeeddino” yaageedda.

¹⁵ Shin Goday A, “Saa7ooli Ayihuda gidenna asaa sinthan, kaatatuwaa sinthaaninne Israa7eeliyaa asaa sinthan, Ta sunthaa

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 9:16 xli Kiitetteeddawantu Oosuwaa 9:24

erissanawunne Taw oothanaadan dooretteedda miishshaa gidiyaa diraw, neeni ba. ¹⁶ Ayissi gooppe, Ta sunthaa diraw, I ayikeenaa waayyettanaw bessintto, Taani A bessana” yaageedda.

¹⁷ Hanaanii biide, soy geliide, bare kushiyyaa Saa7oola bolla wothiide, “Ta ishaw Saa7oolaa, neeni yiya ogiyaan new beettedda Yesuusi, neeni xeellana malanne Geeshsha Ayyaanay neenan kumana mala, taana kiiitteedda” yaageedda. ¹⁸ Ellekka, ayentto poquwaa malay Saa7oola ayfiyaappe wodhdhina, Saa7ooli laa7enthuwaa xeelleedda; qassi denddiide xammaqetteedda. ¹⁹ Qumaa miide minetti, Damasqqon de7iyaa kaalliyaaawanttunna amareedda gallassaa gami77eedda.

Saa7ooli Damasqqon Tamaarisseedda

²⁰ Ellekka, “Yesuusi Kiristtoosi Xoossaa Na7aa” yaagiide, Ayihuda woosa golletuwaan qaalaa odedda.

²¹ Hewaa siseedda ubbay maalalettiide, “Hawe Yeerusalaamen Yesuusa sunthaa xeesiyaawantta dhayissiyaawaa gidennee? Qassi unttuntta qachchiide, qeesatuwaa kaappatuwaa sintha afanaw yibeenneeyee?” yaageeddino.

²² Shin Saa7ooli qaalaa odiyaa oduu minni minni beedda; Yesuusi qassi Kiristtoosa gidiyaawaakka I akekissiide odedda diraw, Damasqqon de7iyaa Ayihudatuu aw zaariyaawaa dhayeeddino.

²³ Cora gallassaappe guyyiyaa, Ayihudatuu shiiqiide, Saa7oola wodhanaw zoretteeddino.

²⁴ Shin Ayihudatuu barena wodhanaw qoppowaa

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 9:25 xlii Kiitetteeddawantu Oosuwaa 9:31

Saa7ooli siseedda; unttunttu A wodhanaw qammanne gallassi katamaa penggiyaa naagiino.
²⁵ Shin kaalliyawantta A qamma afide, dirssaa huuphiyaanna taayyiyaan duge wotheeddino.

Saa7ooli Yeerusalaamen Tamaarisseedda

²⁶ Saa7ooli Yeerusalaame gakkeedda wode, kaalliyawanttunna ittippe gakettanaw shiiqi be7eedda; shin kaalliyawaa I gideeddawaa ubbay ammanennaan ixxiide, aw yayyeeddino.

²⁷ Shin Barnaabaasi Saa7oola Yesuusi kiitteeddawanttukko afeedda; ogiyaan Godaa I waaniide be7eeddentto, aw Goday wooti haasayeeddenttonne qassi Saa7ooli Damasqqon Yesuusa sunthan yayyennaan wooti qaalaat odeddentto, unttunttoo geeshshiide odedda.

²⁸ Saa7ooli Yeerusalaamen yuuysiiddenne Godaa Yesuusa sunthan yayyennaan qaalaat odiidde, Yesuusi kiitteeddawanttunna ittippe de7eedda.

²⁹ Qassi Saa7ooli Girike qaalaat haasayiyyaa Ayihudatuwaanna haasayeenne palumettee; shin unttunttu A wodhanaw koyyeeddino. ³⁰ Ishatuu hewaa sisiide, Saa7oola duge Qiisaariyyaa afide, Xersseese yeddeeddino.

³¹ Yihudaan, Galilaaninne Sammaariyan ubbaan de7iyaa ammaniyyaa asatuu sarotethaan de7eeddino; qassi minneeddino; Godaassi yayyiyaawaaninne Geeshsha Ayyaanaa maaduwan geemettiidde, payduwankka dari dari beeddino.

Phexiroosi Lidiyaninne Yoophphen Tamaaris-seedda

³² Phexiroosi ubbasan yuuuyyiidde, Liidaan de7iyaa geeshsha asatuwaakko qassi wodhdheedda. ³³ Yaatiide hewaan hosppun laythaasiliide, arssaan gisiide de7iyaa itti Eeniyaa giyaa bitaniyaa demmeedda. ³⁴ Phexiroosi Eeniyaa, “Eenaw, Yesuusi Kiristtoosi neena pathee; denddaade ne hiixaa yegga” * yaageedda. Hewaappe guyye ellekka denddi eqqeedda. ³⁵ Liidaaninne Saaroonan de7iyaa asay ubbay Eeniyaa be7iide, Godaakko simmeeddino.

³⁶ Yoophphe katamaan itti Xaabito geetettiyaammanewunna de7aw; Xaabito guussay Girriike qaalaan Dorqqa giyaawaa. Iza bare de7eedda wodiyaa ubbaan lo77obaa oothaadden hiyyeesaa maaddaadde de7aw. ³⁷ He wode iza hinggaade hayqqina, asay izi anhaa meecciide, pooqiyaapude kessiide gisisseedda. ³⁸ Liiday Yoophphessi mata; kaalliyawantu Phexiroosi Lidiyan de7iyaawaa Yoophphen sisiide, “Hayyanaa nuukko ellekka yaarikkii” yaagiyaa kiitaa laa77u asatuwaa bolla aakkokiitteeddino.

³⁹ Hewaappe guyye Phexiroosi denddiide, unttunttunna bi gakkina, pooqiyaapude A kessiide, kifiliyaa gelisseeddino. Asini baynna am77e maccawantu ubbay yeekkiiddenne Dorqqa unttunttunna de7iyaa wode ootheedda qamishatuwanne mayatuwaa ubbaa Phexiroosa bessiidde, A yuushshuwaan yuuysi aadhdiide eqqeeddinno. ⁴⁰ Phexiroosi unttuntta ubbaa kare kessiide, gulbbati Xoossaa woosseedda;

* **9:34** hiixaa yegga: Hawaa guussay meetettiyaabaa giigissa guussaa.

qassi anhaakko simmiide, “Xaabitee, dendda” yaageedda; Xaabitaakka bare ayfiyaa dooyya Phexiroosa be7aade, dhoqqa uttaaddu. **41** Phexiroosi izo bare kushiyaa maaddiide, denthi esseedda; hewaappe guyyyiyan, ammaniyyaawanttanee asini baynna am77e maccawantta xeesiide, paxeeddawunno unttunttoo immeedda.

42 Ha yewuu Yoophphe katamaa ubbaan laalettina cora asay Godaa ammaneeddino. **43** Phexiroosi Yoophphen itti Simoona giya galbbaa qaaciyaawaanna daro wodiyaa gami77eedda.

10

Phexiroosanne Qornneliyoosa

1 Qiisaariyaan “Xaalatuwaa Olaa asatuwaa” geetettiyaan olanchchatoo itti xeetatuwaa kaappuu Qornneliyoosa giyaawe de7ee.

2 Qornneliyoosi Xoossaa loythiide ammaniyyaa asanne, bare soy asaa ubbaanna ittippe Xoossaasi goyinniyaa asa; Ayihuda hiyyeesaakkka I daro maaddee; qassi Xoossaa ubba wode woossee. **3** Itti gallassi udduppu saatiyaa heeran, “Qornneliyoosa” giide xeesiyaa Xoossaa kiitanchchay barekko gelishshin, Qornneliyoosi sashaan geeshshiide be7eedda.

4 Qornneliyoosi yayyiide, kiitanchchaa caddi xeelliide, “Ta Godaw, I ayee?” yaageedda.

Kiitanchchay zaariide, hawaadan yaageedda; “Ne woosaynne neeni hiyyeesaa maaddiyawee Xoossaa sinthan hassayettanaw saluwaa beedda.

5 Ha77i Yoophphe asaa kiittaade, Phexiroosa

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 10:6 xlv Kiitetteeddawantu Oosuwaa 10:16

geetettiya Simoona ahissa. ⁶ Phexiroosi abbaa doonan de7iyaa galbbaa qaaciya Simoona gollen imathatethaani utteedda; neeni oothanaw bessiyaawaa I new odanawaa” yaageedda.

⁷ Qornneliyoosi barew odeedda kiitanchchay biina, bare qoomatuwaappe laa77atuwaanne Xoossaassi goyinniyyaa bareppe shaakettenna wottaaddaratuwaappe ittuwaa xeesiide, ⁸ unttunttoo ubbabaa odiide, unttuntta Yoophphe kiitteedda.

⁹ Wonttetha gallassi unttunttu biide, Yoophphe katamaakko matishshin, Phexiroosi usuppun saatiya heeran golliyaa bollan dembbayiide ootheeddasaa Xoossaa woossanaw keseedda. ¹⁰ Qassi koshattiide, qumaa maanaw kooyeedda; shin qumay ka77ishshin, saxaa be7eedda.

¹¹ Saluu dooyettina, wolqqaama mayuwaa malatiyaabay oyddu bagganna oyqettiide, sa7aan wodhdhishshin, Phexiroosi be7eedda.

¹² Hewaan oyddu gediyanna de7iyaa mehii, do7ay, shooshshay, zariinne kafuu ubbay de7ee.

¹³ “Phexiroosaa, dendda eqqaade shukka ma” giyaa qaalay aakko yeedda.

¹⁴ Shin Phexiroosi, “Ta Godaw, hanenna! Taani tunabaanne sheneyiyaabaa ubbakka ma erikke” yaageedda.

¹⁵ Qassi laa7enthuwaa, “Xoossay geeshsheed-dawaa neeni tunissoppa” giyaa qaalay aakko yeedda. ¹⁶ Heezzu gede hewaadan geedda; hewaappe guyyian, ellekka he wolqqaama mayuwaa malatiyaawe pude saluwaa aketti aggeedda.

¹⁷ Phexiroosi bare be7eedda saxaa bilethay ayaa gidanddeeshsha? Yaagiide, bare wozanaa giddon, “Laa hawe ayee?” giishshin, Qornneliyooosi kiitteedda asatuu Simoona golli de7iyaasaa koyyiidde, A penggyaan eqqeeddino. ¹⁸ Barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide, “Phexiroosa geetetiyyaa Simoona giyaa imathay hewaan de7ii?” yaagiide oochcheeddino.

¹⁹ Phexiroosi saxaan be7eeddabaa akeekanaw qofaan sheekkide7ishshin, Geeshsha Ayyaanay A, “Be7a, heezzu * asatuu neena koyyiino; ²⁰ denddaade wodhdha; Taani unttuntta kiitteedda diraw, sidhennaan unttuntunna ba” yaageedda.

²¹ Phexiroosi asatuwaakko wodhdhiide, “Hinttenttu koyyiyaawe taana. Ayaa akkana yeeddee?” yaageedda.

²² Unttunttu, “Xoossaassi yayyiyyaa xilluu Ayihuda asaa ubbaan daro bonchchetteedda xettatuwaa kaappuwaa Qornneliyoosi, neena bare soy afissiide, qaalaa neeppe sisana mala, Xoossa geeshsha kiitanchchay aw odedda” yaageeddino. ²³ Phexiroosi asatuwaa immatha udi shoobbanaw soy mokkeedda.

Wonttetha gallassi, denddiide unttuntunna beedda; Yoophphe katamaan de7iyaa ishatuwaappe ittu ittu aananna ittippe beeddino.

²⁴ Wonttetha gallassi, Qiisaariyaa gakkeeddino; Qornneliyoosi bare dabbatuwanne bare laggethatuwaa ittippe xeesi shiishshiide, Phexiroosa naagee. ²⁵ Phexiroosi gelana

* **10:19** heezzu: Itti itti maxaafatuu coraa giino; itti maxaafay laa77uu yaagee.

hanishshin, Qornneliyoosi aananna gakettiide, A sinthan kunddiide, aw goyinneedda. ²⁶ Shin Phexiroosi, “Dendda! Taanikka ta huuphew asa” yaagiide A dentheedda.

²⁷ Phexiroosi Qornneliyoosanna haasayiidde, soy geleedda; I geliyaa wode cora asay shiiqeed-dawaa demmiide, ²⁸ asaa, “Ayihuda asay hara zariyaanna ittippetethaan de7anaw, woy gaket-tanaw woga gidennawaa hintte huuphew eriita; shin taani oonanne tunaa woy sheneyiyaabaa geenna mala, Xoossay taana besseedda. ²⁹ Hewaa diraw, hintte taw kiittina, palumay baynnaan yaaddi. Ha77i, ‘Taana ayissi ahisseedditee?’ yaa-gaade hinttentta oochchay” yaageedda.

³⁰ Qornneliyoosi hawaadan yaageedda; “Taani hachche oyddu gallassaappe kase ha saatiyaan udduppu saatiyaa woosaa ta soyin Xoossa woossishshin, pholqqiyaa mayuwaa mayyeedda asay ta sinthaan eqqiide, ³¹ taana, ‘Qornneliyoosa, Xoossay ne woosaa siseedda; neeni hiyyeesaa maaddiyaawaakka hassayeedda. ³² Simmi asaa Yoophphe kiittaade, Simooni Phexiroosa giyaawaa xeesissa; Simooni Phexiroosi Simoona giyaa galbbaa qaacciyaawaa gollen abbaa doonaan imathatethaa utteedda’ yaageedda. ³³ Hewaa diraw, taani neekko ellekka kiittaaddi; neeninne yaadde loythaadda; simmi neeni nuussi odanaw Xoossay neena azazeeddawaa ubbaa sisanaw ha77i nuuni ubbay hawaan Xoossa sinthan de7eetto” yaageedda.

Phexiroosa Haasayaa

34-35 Phexiroosi haasayaa hawaadan yaagi doommeedda; “Xoossay asaa som77iyaa xeellenna; shin gade ubbaan barew yayyiyaawaanne xillo oosuwaa oothiyaawaa galatiyaawaa taani tumu akeekaaddi.

36 Xoossay asaa ubbaa Godaa, Yesuusi Kiristtoosa bagganna, sarotethaa odiidde, ha wonggalaa mishiraachchuwaa Israa7eeliyaa asaassi kiiitteeddawaa hinttenttu eriita. **37** Yohaannisi qaalaa odedda xinqqataappe guyyiyan, Galiilaappe doommiide, Yihudaa gadiyaa ubbaan haneeddawaa hintte eriita. **38** Xoossay Naazireetiyyaa Yesuusa Geeshsha Ayyaanaaninne wolqqaan kuntheedda; Xoossay aananna de7iyya diraw, lo77obaa I oothiiddinne xalahiyaa kaappuwaassi moodetteedda ubbaa pathiidde yuuyyeedda.

39 “Ayihuda gadiyaaninne Yeerusalaamen I ootheedda ubbabaaassi nuuni markka. Unttunttu masqqaliyaa bolla misimaariyan dhishi kaqqiide, A wodheeddino. **40** Shin Xoossay heezzenthiyya gallassan hayquwaappe A denthiide besseeedda.

41 Xoossay koyro dooreedda markkattuwaa nuuna, A besseeeddappe attin, asaa ubbaa gidenna; hayquwaappe I denddeeddawaappe guyyiyan, nuuni aananna meeddonne usheeddo.

42 Xoossay wonggalaa mishiraachchuwaa asaassi nuuni odanawunne, paxa de7iyaawantu bollaninne hayqqeeddawantu bollan pirddanaw I suntheeddawe Yesuusa gideeddawaa nuuni markkattanaw nuuna azazeedda. **43** Xoossay aani ammanniyyaa ubbaa nagaraa A sunthan

atto gaanawaa nabatuu ubbatuu markkattiino” yaageedda.

Ayihuda Gidenna Asatuu Ammaniide Geeshsha Ayyaanaa Akkeeddino

⁴⁴ Phexiroosi biro he yewuwaa odishshin, qaalaasisiyaa ubbaa bolla Geeshsha Ayyaanay wodhdhii aggeedda. ⁴⁵ Phexiroosanna Yoophpheppe yeedda, ammaniyaa qaxxaretteedda Ayihuda ubbatuu Ayihuda gidennawantu bollankka Geeshsha Ayyaanaa imotay gukkeedda diraw maalaletteeddu. ⁴⁶ Ayissi gooppe, unttunttu dumma dumma qaalaan haasayishshiininne Xoossaar darotethaa sabbishshin siseeddino.

He wode Phexiroosi zaariide, ⁴⁷ “Hawanttu qassi nuunaadan Geeshsha Ayyaanaa akkeeddawantu xammaqettennaadan, haathaa unttuntta digganaw danidayyaawe oonee?” yaageedda. ⁴⁸ Unttunttu Yesuusi Kiristtoosa sunthan xammaqettana mala, unttuntta azazeedda; hewaappe guyyiyan, unttunttu parenttunna amareedda gallassaa uttana mala, A woosseeddino.

11

Phexiroosi Ayihuda Gidenna Asaappe Amma-needdawantu Soy Ayaw Geleeddentto Odeedda

¹ Yesuusi kiitteeddawantunne Yihudaa ubbaan de7iyaa ishatuu, Ayihuda gidennawantukka Xoossaar qaalaasisiyaa akkeeddawaa siseeddino.

² Phexiroosi Yeerusalaame beedda wode, qaxxaretteedda asatuu aananna palumettiidde,

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 11:3 l Kiitetteeddawantu Oosuwaa 11:13-14

³ A, “Neeni qaxxarettibeennawanttukko gelaade, unttunttunna qumaa maadda” yaageeddino.

⁴ Shin Phexiroosi haneeddawaa koyruwaappe doommiide, maaran maaran hawaadan yaagiide odeedda; ⁵ “Taani Yoophphe katamaan Xoossaa woossishshin, taani ayyaanaani gidaade saxaa be7aaddi; wolqqaama mayuwaa malatiyaawe oyddu bagganna oyqettiide, saluwaappe wod-hdhiiide, taakko yeedda. ⁶ Hewaa gidduwaa taani cadda xeelliya Wade, oyddu gedi de7iyaa mehiyaa, du7aa, shooshshaa, zariyaanne kafuwa be7aaddi. ⁷ Qassi, ‘Phexiroosaa, dendda; shukka ma’ giyaa qaalaa taani sisaaddi.

⁸ “Shin taani, ‘Ta Godaw, hanenna! Tunabay woy sheneyiyaabay ubbakka ta doonaakko shiiqi erenna’ gaaddi.

⁹ “Qaalay saluwaappe laa7ethuwaakka, ‘Xoos-say geeshsheeddawaa neeni tunaa gooppa’ yaagi-ide taw zaareedda.

¹⁰ “Hewe heezzu gede hanina, wurssethaan ubbabay saluwaa pude gooshetteedda. ¹¹ He man77iyankka heezzu asatuu Qiisaariyaappe taakko kiitettiide, taani de7iyaa golliyaa gakki aggeeddino. ¹² Taanikka sidhennaani unttunttunna baana mala, Geeshsha Ayyaanay taw odeedda. Qassi ha usuppun ishatuu Yoophphepppe taananna Qiisaariyaa biina, nuuni Qornneliyoosa soy geleeddo. ¹³⁻¹⁴ Kiitanchchay bare soyin eqqiide barena, ‘Phexiroosa geetettiya Simoona xeesanaw asaa Yoophphe kiitta; neeninne ne golle asay ubbay attiyyaa qaalaa I new odanawaa’ geeddawaa

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 11:15 li Kiitetteeddawantu Oosuwaa 11:21

Qornneliyoosi wooti siseeddentto, nuussi odedda.

¹⁵ “Taani haasayanaw doommiyaawan Geeshsha Ayyaanay koyro nu bolla wodhdheeddawaadan, unttunttu bollaakka wodhdhii ageedda. ¹⁶ Goday, ‘Yohaannisi haathaan xammaqeedda; shin hinttenttu Geeshsha Ayyaanaan xammaqettanita’ yaageedda qaalaa taani hassayaaddi. ¹⁷ Xoossay nuussi Godaa Yesuusi Kiristtoosa ammaneeddawanttussi immeedda imotaa malaa Ayihuda gidennawanttookka qassi immooppe, simmi Xoossa digganaw taani oonee?” yaageedda.

Ammaniyaawantu Kiristtaane Geetetteeddino

¹⁸ Unttunttu hawaa siseedda wode barenttu palumaa aggiide, “Yaatina, Xoossay Ayihuda gidennawanttukka qassi nagaraappe simmiide de7anaadan, unttuntta qaadeedda” yaagiide Xoossa galateeddino.

¹⁹ Isxxifaanoosa bolla gakkeedda waayyiya geeduwan laaletteedda ammaniyaawantu qaalaa Ayihudatuwaal xalalaappe attin, haraassi ituwaassinne odennaan, Pinqqe, Qophiroosanne Anxxookiyaa gakkanaw yuuyyeeddino. ²⁰ Shin Qophiroosappenne Qereenappe yeedda itti itti ammaniyaas atuu Anxxookiyaa biide, Godaa Yesuusa wonggalaa mishiraachchuwaa odiidde, Giriike asaassikka *odeeddinno. ²¹ Godaa wolqqay unttunttunna de7ee; qassi cora asay ammaniide, Godaakk simmeeddino.

* **11:20** Griike asaa: Hawaa guussay Griike qaalaa haasayiyaay Ayihude woy hara asaa.

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 11:22 lii Kiitetteeddawantu Oosuwaa 11:30

22 Ha yewuu Yeerusalaamen de7iyaa ammaniyyaa asaassi sisettina, ammaniyyaa asay Barnaabaasa Anxxookiyaa kiitteedda.

23 Barnaabaasi Anxxookiyaa beedda wode, Xoossaa aadho keekatethaa oosuwaa be7iide nashetteedda; untunttu ubbay Godan barenttu kumentha wozanaappe minni de7anaadan, untuntta zoreedda. **24** Ayissi gooppe, Barnaabaasi Geeshsha Ayyaanaynne ammanuu kumeedda lo77o asaa; he gaasawan cora asay Godaakko yeeddino.

25 Hewaappe guyyiyan, Barnaabaasi Saa7oola koyyanaw Xersseese beedda. **26** Yaatiide Saa7oola demmeedda wode, Anxxookiyaa aheedda. Barnnaabaasinne Saa7ooli ammaniyyaa asaanna itti laythaa kumenthaa uttiide, cora asaa tamaarisseeddino; kaalliyaaawantu Anxxookiyan Ammaniyyaa asaa geetettiide, koyro xeesetteeddino.

27 Nabatuu Yeerusalaamepppe Anxxookiyaa he wode wodhdheeddino. **28** Unttunttu giddoppe Agaabooosa giyaawe denddiide, sa7aa ubbaan wolqqaama koshay denddanawaa Ayyaanaa wolqqaan timbbitiyaa odeedda; hewe haneeddawe Qalawudeyoosa kawutethaa wodiyaana. **29** Kaalliyaaawantu huuphiyan huuphiyan barenttu wolqqa keena miishshaa kessiide, Yihudaan de7iyaa barenttu ishatuwaassi maaduwaa yeddanaw qofaa qachcheeddino. **30** Unttunttu hewaadan oothiide, miishshaa Barnaabaasa bollaninne Saa7oola bolla woosa golle cimatoo yeddeeddino.

12

Woosa Gollen Wolqqaama Iita Yedesay Doomeedda

¹ Kaatiyaa Heroodise * he wode woosa golle asaappe amareeddawantu waayissuwaa doommeedda. ² Yohaannisa ishaa Yayiqooba mashshaan wodhisseedda. ³ Hewe Ayihudatuwaas nashechcheedawaa be7iide, gujji Phexiroosakka oyqqeedda; hewe Maagage Ukithaa Baalaa bonchchiya gallassatuwana. ⁴ Phexiroosa oyqqiide qachcheedda. Paasigaa Baalaa Bonchchiya gallassatuwaappe guyyiyan, gade asaa sintha aathanaw qoppiide, oyddu oyddu wottaaddaratuu A naaganaadan, tammanne usuppun wottaaddaratuwaassi aathiide immeedda. ⁵ Hewaa diraw, Phexiroosi qasho golliyaan naagettee; shin woosa golle asay aw minissiide Xoossaa woossee.

Kiitanchchay Phexiroosa Qasho Golleppe Kesseedda

⁶ Heroodise Phexiroosa asaa sintha aathanaw qoppaanaappe kase qamma, Phexiroosi laa77u santhalataan qashettiide, laa77u wottaadaratuwaappe gidduwan gemi77isheedda; naagiyaawantukka qasho golle penggiyaan eqqiide naagiino. ⁷ Akeekennaan de7ishshin, Godaa kiitanchchay hewaan eqqi aggeedda; qasho gollenkka poo7uu poo7ii aggeedda. Kiitanchchay Phexiroosa miyyiyaa

* **12:1** Heroodisa: Hawaa guussay Heroodise Agriiphha koyruwaa gidiide, Paalestine giyaa gadiyaa ubbaa mooddiyaawaa. Hewennekka wogga Heroodise heezzetha yeletaa. **12:4** Kes 12:1-27

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 12:8 liv Kiitetteeddawantu Oosuwaa 12:14

dechchi beegothiide A, “Elle dendda” yaageedda; he man77iyankka santhalatay A kushiyaappe wodhdhii aggeedda. ⁸ Kiitanchchay A, “Ne suriyyaa dancca; ne caammaakka wotha” yaagina, Phexiroosi hewaadan ootheedda; kiitanchchay, “Ne mayuwaa mayyaade taana kaalla” yaageedda.

⁹ Phexiroosi qasho golliyaappe kesiide, kiitanchchaa kaalleedda; aw saxaa be7iyaawaa malateeddappe attin, kiitanchchay oothiyaabay tuma gideeddawaa eribeenna.

¹⁰ Kiitanchchaynne Phexiroosi koyro wottaaddaraappenne laa7enthо wottaad-daraappe aadhdiide, katamaa afiyaa birataa penggiyaakko gakkeeddino; penggiikka unttunttoo barekka dooyetti aggeedda; unttuntu kesiide itti ogiyaanna biishshin, kiitanchchay ellekka Phexiroosappe shaaketti aggeedda.

¹¹ Phexiroosi barena gakkeeddabaa akeekiide, “Taana Goday bare kiitanchchaa kiittiide, Heroodisa kushiyaappenne Ayihuda asay naagi utteedda ubbabaappe ashsheeddawaa ha77i tumu eraaddi” yaageedda.

¹² I hewaa akeekeedda wode, cora asay ittippe shiiqiide Xoossa woossiyaasaa, Marqqaossa giyaa Yohaannisa dayi Mayraami soy ¹³ biide penggiyaan xeesina, itti Roodo giyaa ashikkaratta dooyyanaw yaaddu. ¹⁴ Rooda Phexiroosa qaalaa gideeddawaa ereedda wode, barena nashechchina, penggiyaa dooyyennan guyye woxxaadde, Phexiroosi karen eqqeeddawaa asaassi odaaddu.

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 12:15 lv Kiitetteeddawantu Oosuwaa 12:20

¹⁵ Asay izo, “Hanne, neeni gooyaa” yaageedda. Rooda Phexiroosa gideeddawaa geeshshaade odaaddu. Unttunttu, “Hewe A kiitanchchaa” † yaageeddino.

¹⁶ Shin Phexiroosi karen xeesiide aggennaan ixxina, asay kariyaa dooyyi, A be7iide maalaletteeddino. ¹⁷ Shin untunttu co77u gaana mala, Phexiroosi bare kushiyan xorssiide, Goday qasho golliyaappe A wooti kesseeddentto, untunttoo qonccissi odiide, “Hawaayayiqoobassinne † ishatuwaassi § odite” giide, kesi harasaa beedda.

Heroodisa Hayquwaa

¹⁸ Sa7ay wonteedda wode, Phexiroosi haqa bidiggeeddentto giina wottaaddaratuwaa giddon daro walassay keseedda. ¹⁹ Heroodise Phexiroosa koyyishshin, I dhayeedda wode, naagiyaawantta qoriide, untuntta wodhana mala azazeedda; hewaappe guyyian, Yihudaappe Qiisaariyyaa wodhdhiide, hewaan amareedda wodiyyaa utteedda.

²⁰ Heroodise Xiiroosa asaassinne Sidoonaasasaassi loythi hanqquetteedda; untunttu gade asay kathaa Heroodisa gade asaappe demmiyyaa diraw, untunttu ittippe gidiide, A golliyaakaappuwaa Bilasxxoosa barenttu bagga oothiide, sigettana mala woossanaw Heerooodisakko beeddino.

† **12:15** A kiitanchchaa: A naagiya kaitanachchaa gidennaan aggenna guussaa. † **12:17** Yayiqooba: Godaa ishaa. § **12:17** ishatuwaassi: Ammaniyyaa haratuwaassi.

²¹ Heroodise sunthetteedda gallassi, bare kawutethaa mayuwaa mayyiide, kawutethaa oydiyan uttiide, asaassi haasayeedda. ²² Asay, “Hawe Xoossaa qaalaa; asaa qaalaa gidenna” yaagiide kooshshaa dhoqqisside haasayeedda. ²³ Heroodise Xoossaa bonchchibeenna diraw, he man77iyankka Godaa kiitanchchay A dechchina, guxuniyan meetettiide, hayqqi aggeedda.

²⁴ Shin Xoossaa qaalay dicceenne dar dar bee.

²⁵ Barnnaabaasinne Saa7ooli barenttu oosuwa poliide, Marqquoossa giyaa Yohaannisa barenttunna akkiide, Yeerusalaameppe simmeeddino.

13

Barnnaabaasinne Saa7ooli Geeshsha Ayyaanay Doorina, Tamaarissanaw Kiitetteeddino

¹ Anxxookiyan de7iyaa ammaniyaa asaa giddon nabatuunne tamaarssyaawantu de7iino; unttuntukka Barnaabaasa, Karethaa giyaa Simoona, Qereenappe yeedda Luuqiyosa, gadiyaa moodiyaa Heroodisanna * dicceedda Minaahanne Saa7oola. ² Unttunttu Godaassi goyinnishshinanne xoomishshin, Geeshsha Ayyaanay, “Taani xeeseedda oosuwaassi Barnnaabaasanne Saa7oola taw dummayite” yaageedda.

³ Unttunttu xoomeeddawaappenne woosseeddawaappe guyyiyan, barenttu kushiyaan

* **13:1** Heroodisa: Herood Anttiphaasa geetettiyaaw wogga Heroodise na7aa. Hewenneekka Galiilaa giyaa gadiyaa moodiyaaawaa. Luq 3:1 xeellite.

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 13:4 lvii Kiitetteeddawantu Oosuwaa 13:11

Barnaabaasa bollaninne Saa7oola bollan
wothiide, unttuntta yeddeeddino.

Barnnaabaasinne Saa7ooli Qophiroosa Beed-dino

⁴ Hewaa diraw, Geeshsha Ayyaanay unttuntta
kiittina, Seeluuqiyaa wodhdheeddino; hewaappe
wonggiriyaan geliide, Qophiroosa haathaani
doodetteeddasaan beeddino. ⁵ Unttunttu Silmaana
gakkiide, Ayihuda woosa golletuwaan Xoossa
qaalaa odeeeddino; unttuntta maaddanaw
Yohaannisi † unttunttunna de7ee.

⁶ Unttunttu Qophiroosa haathaan doodetteedda
sa7aa ubbaa Phaafu gakkanaw yuuyyiide,
nabiyyaa itti worddanchchaa, Ayihuda asaa Bar-
Yesuusa giyaa shareechchuwaan demmeeddino.

⁷ He shareechchuu gadiyaa mooddiyaa
Sarggiyoosa Phawuloosa giyaa akekanchcha
bitaniyaanna de7ee. Sarggiyoosa Phawuloosa
Barnnaabaasanne Saa7oola barekko xeesiide,
Xoossa qaalaa sisanaw koyyeedda. ⁸ Shin
shareechchuwaan Elimaasi (Giriike qaalaan
hewe A sunthaa) gadiyaa mooddiyaawaa
ammanuwaa digganaw koyyiide, unttunttu
haasayaa phalqqeedda.

⁹ Shin Phawuloosa giyaa Saa7ooli barenan
Geeshsha Ayyaanay kumina, shareechchuwaan
caddi xeelliide, ¹⁰ A, “Laa ha xalahiyyaa
kaappuwaa na7aw, genetethay ubbaynne
iitatethay ubbay kumeeddawoo, xillotethaa
ubbaa morkkew, Godaa ogiyaa suuriyaa
geellayiyaawaa aggikkii? ¹¹ Be7a; ha77i Godaa

† 13:5 Yohaannisa: Hara sunthay Marqeoossa. 12:12,25 xeellite.

kushii ne bolla de7ee; neeni qooqa gidana; amareedda wodii gakkanaw, awaa poo7uwaa be7akka” yaageedda.

He man77iyankka shaannochchaynne dhumay A ayfiyaa goozzina, bare kushiyaa oyqqiide, kaalethiyaa uraa koyyiidde yuuyyeedda. ¹² He wode gadiyaa mooddiyaawe hewaa be7eedda wode, Goday tamaarissiyaawaan maalalettiide ammaneedda.

*Barnnaabaasinne Phawuloosi Phiisiidiyan
De7iyaa Anxxookiyaa Beeddino*

¹³ Phawuloosinne aananna de7iyaawantu Phaaafuppe denddiide, Phinifiliyan de7iyaa Phergge wonggiriyaan beeddino; Yohaannisi unttuntuppe shaaketti, Yeerusaalaame simmeedda. ¹⁴ Shin unttunttu Pherggepppe aadhdhiide, Phiisiidiyan de7iyaa Anxxookiyaa gakkeeddino; Sambbata gallasan Ayihuda woosa golle geliide utteeddino. ¹⁵ Muse higgiinne nabatuwaa maxaafay † nabbabetteeddawaappe guyyiyan, Ayihuda woosa golle kaappatuu, “Nu ishatoo asaa minissiyaa qaalay hinttenttoo de7ooppe, asaw haasayeerikkitee” yaagiide unttunttoo kiitteeddin.

¹⁶ Phawuloosi denddi eqqiide, bare kushiyan xorssiide, hawaadan yaageedda; “Israa7eeliyaas atoo, Xoossaassi yayyiyaawanttoo sisite.

¹⁷ Ha Israa7eeliyaas atoo Xoossay nu aawatuwa dooriide, Gibxe gadiyan imathatethaan unttunttu de7ishshin, unttuntta corisseedda;

† ^{13:15} Muse higgiyaanne nabatuwaa maxaafaa: Ayihudatuwaa maxaafaa, Eca Caaquwaa Maxaafaa.

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 13:18 lix Kiitetteeddawantu Oosuwaa 13:25

bare wolqqaama wolqqaanikka Gibxe gadiyaappe untuntta kesseeda. ¹⁸ Bazzuwan oytamu laythaa keenaa nu aawatuwa I danddayeedda. ¹⁹ Kanaane giyaa gadiyan Ayihuda gidenna laappu kawutethaa dhayissiide, untunttu gadiyaa bare asaa laatisseeda. ²⁰ Hewaappe guyyiyan, nabiyyaa Saameela wodiyaa gakkanaassi, oyddu xeetanne ishatamu laythaa keenaa daannatuwaa untunttoo immeedda. ²¹ Hewaappe guyyiyan, untunttu barenttoo kaatiyyaa immana mala woossina, Xoossay Biiniyaama zariyaappe Qiisa na7aa Saa7oola oytamu laythaw kawutana mala, untunttoo immeedda. ²² Xoossay Saa7oola shaareeddawaappe guyyiyan, untunttu bolla Daawite kawutana mala, A dentheedda; Daawitebaa markkattiiidde, ‘Taani koyyiyaa ubbabaa ta wozanaadan oothiyaa Issey na7aa Daawita demmaaddi’ yaageedda.

²³ “Xoossay, ‘Taani Daawita zariyaappe Israa7eeliyyaa asaa ashshiyyaawaa ahana’ qaalaa geleeddawaadankka, Yesuusa aheedda.

²⁴ Yesuusi yaanaappe kase Israa7eeliyyaa asay ubbay barenttu nagaraappe simmiide xammaqettana mala, Yohaannisi qaalaa odeedda.

²⁵ Qassi Yohaannisi bare oosuwaa wurssana haniidde asaa, ‘Taana oona giide qoppiitee? Taani hintte naagiyaaawaa gidikke; shin be7ite, A gediyyaa caammaa qashuwaakka gediyaappe

13:17 Kes 1:7; 12:51 **13:18** Pay 14:34; Zar 1:31 **13:19** Zar

7:1; Iya 14:1 **13:20** Daa 2:16; 1Sa 3:20 **13:21** 1Sa 8:5; 10:21

13:22 1Sa 13:14; 16:12; Maz 89:20 **13:24** Mar 1:4; Luq 3:3

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 13:26 Ix Kiitetteeddawantu Oosuwaa 13:34

billanaw taw bessennawe taappe guyyenna yee' yaageedda.

²⁶ "Taanaadan ammaniyaawanttoo, Abraahaame zerethatoo, qassi hawaan Ayihuda gidennawanttoo Xoossaassi yayyiyaawanttoo, ha atotethaa qaalay nuussi kiitetteedda. ²⁷ Ayissi gooppe, Yeerusalaamen de7iyaa asaynne untunttu kaappatuu Yesuusanne Sambbata gallassaa ubbaan nabbabettiyyaa nabatuwaa qaalaa akeekibeenna diraw, A bolla pirddiide, nabatuwaa qaalaa poleeddino. ²⁸ Yesuusa wodhissanaw itti gaasuukka untunttoo beettennaan ixxina, Philaaxoosi A wodhana mala woosseeddino.

²⁹ Untunttu Yesuusabay Xoossaa Maxaafan xaafetteeddawaa ubbaa poleedda wode, masqqaliyaappe A wothiide moogeeddino. ³⁰ Shin Xoossay hayquwaappe Yesuusa dentheedda. ³¹ Hewaappe guyyiyan I barenanna Galiilaappe Yeerusalaame yeedda asatoo cora gallassaa beetteedda untunttu ha77i aabaa asaassi markkattiino.

³² "Xoossay nu aawatuwassi immana geedda wonggalaa mishiraachchuwaa nuuni hinttenttoo odeetto. ³³ Daawite Mazimuriyyaa Maxaafaan laa7etho shemppuwaan,
'Neeni Ta Na7aa.

Hachche Taani ne Aawuwaa gidaaddi' geetettiide xaafetteeddawaadan, Xoossay Yesuusa denthiide, nu aawatuwassi immana geeddawaa nuussi untunttu naanaassi poleedda. ³⁴ Laa7enthuwaa I hayqqenna

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 13:35 lxi Kiitetteeddawantu Oosuwaa 13:43

mala, hayquwaappe A dentheeddawaassi Xoossay, ‘Taani Daawitew immana geedda ammanetteedda geeshsha anjiuwaa hinttenttoo immana’ yaagiide haasayeedda. ³⁵ Hewaa diraw, Mazimuriyaa Maxaafaan harasaan qassi, ‘Ne Geeshsha Na7aa anhaakka musissakka’ yaageedda. ³⁶ Ayissi gooppe, Daawite bare wodiyaan Xoossaan qofaa ootheeddawaappe guyyiyan hayqqiide, bare aawatuwanna hayqqi museedda. ³⁷ Shin Xoossay hayquwaappe dentheeddawe musibeenna.

³⁸⁻³⁹ “Hewaa diraw, taanaadan ammaniyaawanttoo, nagaraa atto geetetteeddawe hinttenttoo Yesuusa bagganna odetteeddawenne, Muse higgiyan xillanaw hinttenttoo danddayettena ubbabaappe aani ammaniyaa ubbay xillanawe hinttenttoo eretto. ⁴⁰ Hewaa diraw, nabatuu geeddawe hintte bolla gakkenna mala naagettite;

⁴¹ ‘Xoossay geeddabaa qilliicciyaawanttoo, be7ite; haray atto itti uray hinttenttoo odinttokka, hintte ammanenna oosuwaa taani hinttenttu wodiyaan oothiyya diraw, poora giite; hayqqite’ geeddino” yaageedda.

⁴² Phawuloosinne Barnaabaasi Ayihuda woosa golliyaappe kesishshin, asay unttunta laa7enthuwaa Sambbatankka hewaa gujjiide odana mala woosseeddino. ⁴³ Shiiqiu laaletteeddawaappe guyyiyan, cora Ayihudatuunne Ayihudatuwaa ammanuwan geliide Xoossaw

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 13:44lxii Kiitetteeddawantu Oosuwaa 13:50

yayyiya coratuu, Phawuloosanne Barnaabaasa kaalleeddino; Yesuusi kiitteeddawantu Xoossaa aadho keekatethaan minni de7ana mala, unttunttoo odiide minisseeddino.

⁴⁴ Laa7enthuwa Sambbataan amareedda asat-uwaappe attin, katamaa asay ubbay Xoossaa qaalaa sisanaw shiiqeedda. ⁴⁵ Shin Ayihudatuu cora asaa be7eedda wode, Phawuloosa qanaateeddino; A haasayaa phalqqiide, A boreeddino.

⁴⁶ Phawuloosinne Barnaabaasi xaliide, “Xoossaa qaalay kasetiide hinttenttoo odettanaw koshshee; shin qaalaa hintte ixceedda dirawunne medhinaa de7uwaa akkanaw hinttenttoo bessenna giide, hintte hinttenttu huuphiyan pirddeedda diraw, be7ite, nuuni Ayihuda gidennawanttukko simmeetto. ⁴⁷ Ayissi gooppe, Goday nuuna,

“ ‘Asay ubbay hintte bagganna attana mala,
hinttentta taani Ayihuda gidennawanttoo
poo7uwaa oothaaddi’
yaagi azazeedda”
yaageeddino.

⁴⁸ Ayihuda gidennawanttu hewaa siseedda wode, nashettiide Xoossaa qaalaa bonchcheed-dino; qassi medhinaa de7uwaassi dooretteedda ubbay ammaneeddino.

⁴⁹ Godaa qaalay he gadiyaa ubbaa gakkeedda.
⁵⁰ Shin Ayihudatuu Xoossaw goyinniyaa bonchchetteedda maccawanttanee katamaan de7iyaa wolqqaama asatuwaa Phawuloosa bollanine Barnaabaasa bolla denthethina, asatuu unttuntta yederssuwaa doommiide,

barenttu gadiyaappe keseeddino. ⁵¹ Shin Yesuusi kiitteeddawantu unttuntta ixxiyaawanttussi malaata gidana mala, barenttu gediyaappe baanaa shociide, § Iqooniyone katamaa beeddino. ⁵² Qassi Anxxookiyan de7iyyaa kaalliyaaawanttunika Geeshsha Ayyaanaynne nashechchay kumeedda.

14

Phawuloosinne Barnaabasi Iqooniyone Beeddino

¹ Kasewaadankka Phawuloosinne Barnaabasi Iqooniyoonen Ayihudatuwaa woosa golle geliide, qaala oodeeddino; hewaappe guyyiyan cora Ayihudatuunne Ayihuda gidennawantu ammaneeddino. ² Shin ammanibeenna Ayihudatuu Ayihuda gidennawantu wozanaa laammiide, ishatuwaa bolla hanqqetheeddino. ³ Yesuusi kiitteeddawantu hewaan daro wodiyaa gami77eeddino; unttunttu Godaabaa yayyennaan oodeeddino; Goday malaataanne oorathabaa unttunttu oothana mala, unttunttoo wolqqaa immeeddawaan bare aadho keekatethaa qaalaabay tuma gideeddawaa markkatteedda. ⁴ Shin katamaa asay shaaketti, baggay Ayihudatuwakko, baggay Yesuusi kiitteeddawanttukko simmeeddino.

⁵ Ayihuda gidennawanttunne Ayihudatuu barenttu kaappatuwaanna ittippe Yesuusi kiitteeddawantu qohanawunne shuchchan

§ 13:51 barenttu gediyaappe baanaa shociide: Hawe asay akken-naan ixxowaa bessiyya ogiyyaa.

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 14:6 lxiv Kiitetteeddawantu Oosuwaa 14:15

caddanaw qoppeedda wode, ⁶ Yesuusi kiitteed-dawantu hewaa eriide, Lisxxiraanne Derbbe geetettiya Liqaa7ooniyaa katamatuwaanne unttunttu heeran de7iyaa gadiyaa bii aggeeddino; ⁷ hewaan wonggalaa mishiraachchuwaa odiino.

⁸ Bare dayi uluwaappe yelettoodeppe doom-miide, laa77u gedi silina, ubbakka hamettenna itti bitani Lisxxiraan de7ee. ⁹ He bitani Phawuloosi odishshin sisee; Phawuloosi A caddi xeeliyyaa wode, paxanaw aw ammanuu de7iyaawaa be7iide, ¹⁰ kooshshaa dhoqqissiide A, “Sitti gaade ne gediyaan eqqa” yaageedda; guppi denddiide, hametaa doommeedda.

¹¹ Phawuloosi ootheeddawaa asay be7iide, bare kooshshaa Liqaa7ooniyaa qaalaan dhoqqu oothiide, “Xoossatuu asaa malatiide nuukko wodhdheedino” yaageedda. ¹² Asay Barnaabaasa, “Diyaa” * giide, Phawuloosi haasayaassi waannatiyaa diraw, A, “Hermeesa” giide suntheedda. ¹³ Geeshsha Golli katamaa matan de7iyaa Diyaa qeesaynne asay korumatuwaanne darii lo77iyaa ciishshatuwaa Yesuusi kiitteeddawantussi yarshshuwaa yarshshanaw koyyiide, penggiyaa aheeddino.

¹⁴ Shin Yesuusi kiitteedda Barnnaabaasinne Phawuloosi hewaa siseedda wode parenttu mayuwaa peedhiide, asaa giddo woxxiidde, ¹⁵ parenttu kooshshaa dhoqqu oothiide, hawaadan yaageeddino; “Asaw, hawaa ayissi oothiitee? Nuunikka hinttenttuwaadan medhetteedda asaa; ha pathenna yewuwaappe

* **14:12** Diyaa: Guussay Griikatuwaa xoossatuwaa ubbatuwaappe bolla geetetti paydettiya unttunttu eeqaa.

saluwaanne sa7aa, abbaanne unttunttu giddon de7iyaa ubbabaa medhdheedda de7uwaan Xoossaakko hintte simmana mala, hinttenttoo nuuni wonggalaa mishiraachchuwaa odeetto.

¹⁶ I beni asaa zerethay ubbay barenttu ogiaya baana mala yeddi aggeedda. ¹⁷ Hinttenttoo iraa saluwaappe bukisseedda; kathaakka I wodiyaan immeedda; qassi qumaa immiide, hinttentta loythi nashechchee; yaatiide hinttenttoo lo77obaa oothiide, ubba wodekka barew markkaa dhayibeenna” yaageeddino. ¹⁸ Yesuusi kiitteeddawantu hewaa giide, barenttoo asay yarshshenna mala, metootiide diggeeddino.

¹⁹ Anxxookiyaappenne Iqooniyoonepppe yeedda Ayihudatuu asaa barenttu bagga zaariide, shuchchan Phawuloosa caddeeddino; unttunttoo hayqqeeddawaa malatina, katamaappe karew A goochchi kesseeddino. ²⁰ Shin kaalliyawantu A matan yuuysi aadhdiide eqqishshin, I denddiide, katamaa geleedda. Wonttetha gallassi Barinabaasanna ittippe Derbbe beedda.

Phawuloosinne Barnaabaasi Anxxookiyaa Simmeeddino

²¹⁻²² Unttunttu Deribe katamaan wonggalaa mishiraachchuwaa odiide, cora asay Yesuusa ammanana mala ootheeddawaappe guyyiyan, Lisxxiraa, Iqooniyoonenne Phiisiidiyan de7iyaa Anxxookiyaa simmeeddino; yaatiide hewaan kaalliyawantu minissiiddenne unttunttu ammanuwan minni de7ana mala zoriidde, “Nuuni Xoossaa kawutethaa gelanaw loythi

waayyettana bessee” yaageeddino. ²³ Qassi ammaniyaawanttoo de7iyaasan de7iyaasan cimatuwaa dooriide, xoomeeddawaappenne woosseeddawaappe guyyiyan, unttunttu ammaneedda Godaassi unttuntta hadaraa immeeddino.

²⁴ Phiisiidiyaa gadiyaappe aadhdhiide, Phinifiliyaa yeeddino; ²⁵ Pherggen qaalaat oodeeddawaappe guyyiyan, Axaaliyaa beeddino. ²⁶ Hewaappe unttunttu barenttu poleedda oosuwaan diraw, asay unttunttu hadaraa Xoossaan aadho keekatethaw immeedda Anxxookiyaa Markkabiyan simmeeddino.

²⁷ Anxxookiyaa gakkeedda wode ammaniyyaa asaa shiishshiide, Xoossay barenttunna ittippe ootheedda ubbabaanne, Ayihuda gidenna asay ammanana mala, unttunttoo penggyaa dooyyeeddawaa, asaw oodeeddino. ²⁸ Yaatiide hewaan kaalliyaaawanttunna daro wodiyyaa gami77eeddino.

15

Yeerusalaame Shiiquwaa

¹ Itti itti asatuu Yihudaappe Anxxookiyaa wodhdhiide, “Muse wogaadan, hintte qaxxarettennawaa gidooppe, attanaw dand-daykkita” yaagiide ishatuwaa tamaarissuwaa doommeeddino. ² Phawuloosinne Barnaabaasi unttunttunna darissi walaqettiide palumettina, Anxxookiyaa de7iyaa itti itti hara asatuu he palumaa diraw, Phawuloosannanne Barinabaasanna Yeerusalaame biide, Yesuusi

kiitteeddawanttunnanne cimatuwaanna
gakettanaw qofay qashetteedda.

³ Ammaniyyaa asatuu unttuntta kiittiide ogiyaan maaddishshin, Ayihuda giden-nawantu Xoossaakkoo simmeeddawaa odiidde, Pinqqiyaannanne Sammaariyaanna aadhdheeddino; hewe ishatuwaa ubbaa loythi nashechcheedda. ⁴ Unttunttu Yeerusalaame gakkeedda wode, ammaniyaawantu, Yesuusi kiitteeddawanttunne cimatuu unttuntta mokkeeddino; Xoossay barenttun ootheeddawaa ubbaa odeeeddino. ⁵ Shin Parisaawatuwaa baggappe ammaneedda itti itti asatuu denddi eqqiide, “Hinttenttu unttuntta qaxxaranawunne Muse higgiyaa naagana mala azazanaw bessee” yaageeddino.

⁶ Yesuusi kiitteeddawanttunne cimatuu hewaa zorettanaw shiiqeeddino. ⁷ Loythi haasayeeddawaappe guyyiyan, Phexiroosi denddi eqqiide, unttuntta hawaadan yaageedda; “Taanaadan ammaniyaawanttoo, Ayihuda gidennawantu wonggalaa mishiraachchuwaa qaalaa ta doonaappe sisiide ammanana mala, taana Xoossay hintte giddoppe beni dooreeddawaa hinttenttu eriita. ⁸ Asaa wozanaa eriyaa Xoossay Geeshsha Ayyaanaa nuussi immeeddawaadan, unttunttookka immiide tumayeedda. ⁹ Unttunttu ammaneedda diraw, I unttunttu wozanaa geeshshiide, nu gidduwaaninne unttunttu gidduwan dummatethaa wothibeenna. ¹⁰ Hewaa diraw, nu aawatuunne nuuni tookkanaw danddayibeenna wolqqaama tookuwaa kaalliyaaawantu morggiyan wothiide, ha77i hintte ayissi Xoossaa

paacciitee? ¹¹ Shin Godaa Yesuusi Kiristtoosa aadho keekatethaan untunttu atteeddawaadan, nuunikka atteeddawaa ammaneetto” yaageedda.

¹² Asay ubbay co77u giide, Barnnaabaasinne Phawuloosi Ayihuda gidenna asaa giddon barenttu bagganna Xoossay ootheedda malaataanne oorathabaa ubbaa odishshin sisee.

¹³ Unttunttu haasaya wursseeddawaappe guyyiyen, Yayiqoobi hawaadan yaagiide zaareedda; “Ishatoo, taani giyaawaa sisite. ¹⁴ Xoossay Ayihuda gidennawantu giddoppe barew haniyaa asaa akkanaw Ayihuda gidennawanttoo koyro wooti qoppeeddentto Simooni odeadda. ¹⁵⁻¹⁸ Nabiyyaa qaalay hawaanna giigee; Goday daro wodiyaaappe doommiide, asaa hawaa erissiide, Xoossaa Maxaafan hawaadan yaageedda;

‘Hawaappe guyyiyen, sa7aan de7iyaa
hara asay ubbaynne tawaa gidanaw
taani xeeseedda Ayihuda gidenna asay ubbay

Godaa koyyana mala, taani simmana.
Taani kolettiide kunddeedda golliyaadan
haneedda Daawite kawutethaa denthana.
Koletteeddawaakka zaaraade keexxana;
taani laa7ethuwaa A essana’
yaageedda.

¹⁹ “Hewaa diraw, ta qofaa gidooppe, Ayihuda gidennawanttuppe Xoossaakko simmiyaawantta nuuni metohanaw koshshenna. ²⁰ Shin untunttu eeqaani tuneeddawaa meenna mala, woshummenna mala, bakuteedda mehiyaa ashuwaa meenna malanne suuthaa ushenna

mala, unttunttoo nuuni dabidaabbiyaa xaafanaw koshshee. ²¹ Ayissi gooppe, Muse higgiyaa kase yeletaappe doommiide Sambbataan Sambbataan Ayihuda woosa golletuwaan nabbabiidde, A qaalaa katamaa ubbaan odiyaawantu de7iino” yaageedda.

²² Hewaappe guyyiyan, Yesuusi kiitteeddawantunne cimatuu woosa golle asaa ubbaanna ittippe barenttu giddoppe amareedda asatuwaa dooriide, Phawuloosannanne Barinabaasanna Anxxookiyaa yeddanaw qofaa qachcheeddino; unttunttu daro bonchchetteedda laa77u asatuwaa Barssaabaa geetettiya Yihudaanne Sillaasa dooreeddino. ²³ Yaatiide hawaadan giyaa dabidaabbiyaa xaafiide, unttunttu bolla kiitteeddino; “Nuuni Yesuusi kiitteeeddawantunne cimatuu hintte ishatuu, Anxxookiyan, Sooriyaaninne Kilqqiyaan de7iyyaa Ayihuda bagga gidenna ishatuwaassi nu sarotaa kiitteetto.

²⁴ “Nuuni azazibeenna asatuu nu giddoppe biide, ‘Hinttentu qaxxarettanawunne Muse higgiyaa naaganaw bessee’ giide, hinttentta metootheeddawaanne yiloyeeddawaa sisiide, ²⁵⁻²⁶ nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa sunthaa diraw, barenttu shemppuwaa oleedda nuuni siiqiyaa Barnnaabaasannanne Phawuloosanna dooretteedda asatuwaa hinttenttukko kiittanaw itti wozanaan nu qofaa qachcheeddo. ²⁷ Hewaa diraw, nuuni xaafeeddawaa unttunttu barenttu huuphew barenttu doonaan hinttenttoo odana mala, Yihudaanne Sillaasa kiitteeddo.

28-29 “Ayissi gooppe, eeqaw yarsheeddawaa mooppite; suuthaa ushoppite; bakuteedda mehiyaa ashuwaa mooppite; woshummoppite. Ha koshshiyaawanttuppe attin, hara deexiyaa yewuwaa hinttentta toossenna mala, nuuninne Geeshsha Ayyaanay yewuwaa eeno giide akkeedo; ha ubbabaappe hintte huuphiyaa naagooppe, hinttenttu lo77obaa oothiita. Simmi saro de7ite” yaageeddino.

30 Hewaa diraw, kiitetteeddawantu moyizzetti, Anxxookiyaa wodhdhiide, ammaniyaa assaa shiishshiide, dabidaabbiyaa asaassi immeeddino.

31 Unttunttu he minissiyaa dabidaabbiyaa nabbabeedda wode, nashetteeddino. 32 Qassi Yihudaynne Sillaase barenttu huuphew nabatuwaa gidiyaa diraw, ishatuwaa loythi maqqiide minisseeddino. 33 Unttunttu Anxxookiyan amareedda gallassaa utteeddawaappe guyyiyan, ishatuu sarotethaan moyizzina, barentta kiitteeddawanttukko simmeeddino. 34 Shin Sillaase yaani attanaw bare qofaa qachcheedda.
*

35 Qassi Phawuloosinne Barnaabaasi hara cora asatuwaanna ittippe Godaa qaala tamaarissiiddenne wonggalaa mishiraachchuwaa odiidde, Anxxookiyan utteeddino.

Phawuloosinne Barnaabaasi Shaaketteeddino

36 Amareedda gallassaappe guyyiyan, Phawuloosi Barnaabaasa, “Nuuni Godaa qaala odedda katamaa ubbaan nu ishatuu wooti

* 15:34 Sillaase Anxxookiyan attanaw bare qofaa qachcheedda, giyaawe cora hara qaala bilethaan baawa.

de7iinonto, guyye simmiide, xomoosi be7oytte” yaageedda. ³⁷ Hewaappe guyye Barnaabaasi Marqqaossa geetettiyaay Yohaannisa barenttunna afanaw koyyeedda. ³⁸ Shin Phawuloosi Marqqaossa barenttunna afanaw koyyibeenna; ayissi gooppe, I unttuntuppe Phinifiliyan shaaketteedda; qassi unttuntunna oosuwaassi bibeenna. ³⁹ Unttuntu gidduwan lo77enna walassay kesina, ittu ituwaappe shaaketteedda; Barnaabaasi Marqqaossa akkiide, markkabiyaan Qophiroosa beedda. ⁴⁰ Shin Phawuloosi Sillaasa akkina, ishatuu A hadaraa Xoossaa aadho keekatethaw immeeddawaappe guyyiyan beedda. ⁴¹ Yaatiide ammaniyyaa asatuwaa minissiide, Sooriyaannanne Kilqqiyaanna aadhdheedda.

16

Ximootoose Phawuloosannanne Sillaasenna Gaketteedda

¹ Phawuloosi qassi Derbbenne Lisxxiraa beedda; hewaan Ximootosa geetettiyaay kaalliyaaawe, itti ammaniyyaa Ayihuda mishiratti na7ay de7ee; A aabbu Girriike asa. ² Lisxxiraaninne Iqooniyoonen de7iyaa ishatuu Ximootosabaa loythi markkatteeddino. ³ Phawuloosi Ximootosa barenanna afanaw koyyiide, A aabbu Girriike * asa gideeddawaa hewaan de7iyaa Ayihuda ubbay eriyyaa

* **16:3** A aabbu Griike ... A oyqqiide qaxxareedda: Griike asay barenttu naanaa qaxxarikkino. Shin Ximootoose qaxxarettana dhayooppe, Ayihude asay A akkenna diraw, Phawuloosi A oyqqiide qaxxareedda.

Kiitetteedawantu Oosuwaa 16:4lxxii Kiitetteedawantu Oosuwaa 16:12

diraw, A oyqqiide qaxxareedda. ⁴ Unttunttu katamatuwaanna biidde, Yesuusi kiitteeda Yeerusalaamen de7iyaawantunne cimatuu wotheedda higgiya ammaniyaawantu naagana mala, unttunttoo odiidde aadhdheeddino. ⁵ Hewaa diraw, ammaniyaawantu ammanuwan minni, payduwankka gallassaappe gallassan dari dari beeddino.

Phawuloosi Maqidooniyyaa Baanaadan Xeegeteedda

⁶ Iisiyan qaala odenna mala, Geeshsha Ayyaanay unttuntta digeedda diraw, Pirggiya gadiyaannanne Galaatiyaa gadiyaanna aadhdheeddino. ⁷ Unttunttu Miisiyaa zawa gakkeedda wode, Biitiinya baanaw koyyeeddino; shin Yesusa Ayyaanay unttuntta digeedda. ⁸ Hewaa diraw, unttunttu Miisiyaa mataanna aadhdhiide, Xiro7aadaa wodhdheeddino. ⁹ Phawuloosi qamma saxaan itti Maqidooniyyaa bitani barena, “Maqidooniyyaa pinnaade nuuna maaddaarikkii” yaagiidde eqqi woosishshin be7eedda. ¹⁰ Saxaa I be7eeddawaappe guyyiyan, nuuni ellekka Maqidooniyyaa baanaw koyyeeddo; ayissi gooppe, wonggalaa mishiraachchuwaa yaani de7iyaa asaassi odanaw, Xoossay nuuna xeeseedawaa nuussi malateedda.

Liidiyaa Piliphphisiyoosan Kiristtoosa Ammanaaddu

¹¹ Hewaa diraw, Xiro7aadappe denddiide, sitti giide markkabiyaan Saamootiraaqe beeddo; wonttetha gallassi Naaphphule beeddo. ¹² Hewaappe Piliphphisiyoosa beeddo; Piliphphisiyoosi Maqidooniyyaa biittaw huuphe

katamaa; qassi Roome asay de7iyaa katamaa; nuuni he katamaan amareedda gallassaa utteeddo.

¹³ Sambbata gallassi, katamaappe gaxaan shaafaa doonaan Ayihudatuu Xoossaa woossiyyaa sa7ay de7iyaawaa akeekiide beeddo; hewaan uttiide shiiqeedda macca asaassi qaalaa odeddo.

¹⁴ Itti Liidiyaa geetettewunna, Tiyaaxiroona katamaappe yaade Xoossaa ammanewunna, zo7o mayuwaa zali77iyaa mishiratta, nuuni odiyaawaa sisaaddu; Phawuloosi odiyaawaakka iza sisana mala Xoossay I wozanaa doyyeedda. ¹⁵ Liidiyaa bare soy asaanna ittippe xammaqetteeddawaappe guyyiyaa nuuna, “Hinttenttu taana Godaa tumatethaan ammanaw giide qoppooppe, ta soyin de7ishshite” gaade woossaaddu; minissaade shoobbaaddu.

Phawuloosinne Sillaase Qashetteeddino

¹⁶ Nuuni Xoossaa woossiyyaassaa biishshin, iita ayyaanay izi bolla aqina kaayiyaa itti ashikkare naatta nuunanna gakettaaddu; he naatta kaayaade daro miishshaa bare godatuwaassi demmaaddu. ¹⁷ Gakettaade Phawuloosanne nuuna kaallaadde, “Hawanttu hinttenttoo attana ogiyaa odiyaawantu, Ubbaappe Bolla Xoossaa aylletuwaa” gaade kooshshaa dhoqqu oothaade haasayaw.

¹⁸ Ubba gallassi hewaadan gaw; shin Phawuloosi yilotiide guyye simmi, he iita ayyaanaa, “Neeni iippe kesana mala Yesuusi Kiristtoosa sunthan neena azazay” yaageedda; he man77iyankka iita ayyaanay iippe kesi aggeedda.

¹⁹ Shin izi godatuu barenttu miishshaa demmania ogii dhayeeddawaa be7iide, Phawuloosanne Sillaasa oyqqiide, geyaa sa7aan de7iyaa daannatuwaa sintha goochchi kesseeddino. ²⁰ Daannatuwaa sintha unttuntta afide, "Hawantu Ayihuda asaa gidiide, nu katamaa asaa loythi metoothiino. ²¹ Nuuni Roome gadiyaa asaa gidiide, akkanawunne oothanaw woga gidennabaa tamaarissiino" yaageeddino.

²² Asay itti bagga gidiide, Phawuloosa bollaninne Sillaasa bolla denddeedda; daannatuukka unttunttu mayuwaa qaari akkiide, xam77aan unttuntta shocana mala azazeeddino. ²³ Unttunttu darissi wadhdheeddawaappe guyyyian, qasho golliyaan yeggeeddino. Qasho golliyaa naagiyaaawekka unttuntta minissi naaganaadan azazeeddino. ²⁴ Qasho golliyaa naagiyaaawe he azazuwaa akkiide, Phawuloosanne Sillaasa qasho golliyaa qol77o gelisseedda; unttunttu gediyaakka mithaanna gathi daraxiide qachcheedda.

²⁵ Shin qamma bilahe gidiyaa heeran Phawuloosinne Sillaase Xoossa woossiidde, mazimuriyaa yexxiide Xoossa galatiino; qashetto asay unttunttu giyaawaa sisee. ²⁶ Qasho golliyaa xaphuu qaaxxana gakkanaw wozanaa aathennaan biittay darissi qaaxxeedda; he man77iyankka penggiikka ubbay dooyetti aggina, qashetteedda asaa ubbaa santhalatay biletta wodhdheedda. ²⁷ Qasho golliyaa naagiyaaawe gemi77ishuwaappe beegottiyyaa wode, qasho golliyaa penggiikka ubbay dooyetteeddawaa be7iide, qashetto asay kessi

akkiide bidiggeedawaa aw malatina, barena wodhanaw qoppiide, cubiyaa akkeedda. ²⁸ Shin Phawuloosi kooshshaa dhoqqu oothiide, “Neeni neena ayanne udoppa; ayissi gooppe, nuuni ubbay hawaan de7eetto” yaageedda.

²⁹ Qasho golliyaa naagiyaawe xomppiya woossi akkiide, ellekka qol77o woxxeedda; kokkoriidde Phawuloosa sinthaaninne Sillaase sinthan guufanneedda; ³⁰ unttuntta kare kessiide, “Ta godatoo, taani attanaw ayaa oothana bessii?” yaageedda.

³¹ Phawuloosinne Sillaase A, “Godaa Yesuusi Kiristtoosa ammana; neeni attana; ne soy asaykka” yaageeddino. ³² Unttunttu awunne A soyin de7iyaa ubbaw Godaa qaalaas odeeeddino. ³³ Qamma he saatiyankka qasho golliyaa naagiyaawe unttuntta afiide unttunttu maythaa meecceedda; he man77iyankka bare soy asaa ubbaanna xammaqetti aggeedda. ³⁴ Phawuloosanne Sillaasa pude bare soy afiide, unttunttoo qumaa aatheedda; I bare soy asaa ubbaanna Xoossaa ammaneedda diraw, nashetteedda.

³⁵ Wonttina daannatuu, “He asatuwaa billa” yaagiide, polisiyaa kaappatuwaa aakkoo kiitteeddino. ³⁶ Hewaappe guyye qasho golliyaa naagiyaawe, “Hinttenttu biletana mala, daannatuu taw kiitteeddino; simmi ha77i kesiide sarotethaan biite” yaagiide he kiitaa Phawuloosaw odeeenda.

³⁷ Shin Phawuloosi he polisiyaa kaappatuwaa,

“Nuuni Roome gade asaa † gidishshin, unttunttu nuuna pirdday baynnaan asaa sinthan wadhdhiide, qasho golliyaan yeggeeddino. Ha77i nuuna geeman kessi yeddiinoo? Hanenna; unttunttu barenttu huuphew yiide, nuuna kessino” yaageedda.

³⁸ Polisiyaa kaappatuu daannatuwaassi hewaa odina, Phawuloosinne Sillaase Roome gade asa gideeddawaa siseedda wode, yayyeeddino. ³⁹ Hewaa diraw, daannatuu yiide unttuntta, “Nuuni hinttentta naaqqeedo” geeddino. Qasho golliyaappe kare unttuntta kessiide, katamaappe kesiide baana mala woosseeddino. ⁴⁰ Phawuloosinne Sillaase qasho golliyaappe kesiide, Liidiyaa soy beeddino; yaani ishatuwaanna gakettiide, unttuntta minissiide hewaappe beeddino.

17

Teselonqgen Denddeedda Walassaa

¹ Phawuloosinne Sillaase, Amppipholiisaannanne Aphlooniyanne aadhdiide, Teselonqye yeeddino; Teselonqgen Ayihuda woosa golli de7ee. ² Phawuloosi bare dooyaadankka yaa geleedda; hewaan heezzu Sambbata gallassatuwan Xoossaa Maxaafatuwaappe asaanna haasayeedda; ³ Kiristtoosi waayyiaya akkanawunne hayquwaappe denddanaw bessiyaawaa unttunttoo billiide odiiddinne

† **16:37** Roome gade asa: Roome kawutethaan erettiide de7iyaa guutha asay he gade asatuwaa geetettiino. Hewanttookka qay haratuwaappe dummatiyaa maataynne kaacay de7ee.

tuma gideeddawaakka unttuntta erissiidde, “Yesuusi ha taani hinttenttoo odiyaawe Kiristtoosa” yaagee. ⁴ Unttunttuppe ittu ittu yewuu tuma gideeddawaa akeekiide, Phawuloosannanne Sillaasenna gaketteeddino; hawaadankka, Xoossaassi goyinniyaa cora Giriike asaynne cora bonchchetteedda maccawantu, Phawuloosannanne Sillaasenna gaketteeddino.

⁵ Shin Ayihudatuu qanaatiide, itti itti oosuu bayinna iita asatuwaa qocaappe shiishshiide katamaa asaa walasseeddino; Phawuloosanne Sillaasa asaakko kessana mala koyyiide, Yaasoona golliyaa dooddeeddino. ⁶ Phawuloosinne Sillaase unttunttoo beettenaan ixxina, Yaasoonanne itti itti ishatuwaa katamaa kaappatuwaakko afiide, “Hawanttu gadiyaa ubbaa metootheeddawantu, hawaakka yeeddino. ⁷ Yaatina Yaasooni unttuntta bare soyin wotheedda; hawanttu ubbay, ‘Yesuusa giyaa hara kaatii de7ee’ giide Qeesaare azazuwaa minissiino” yaagiide, kooshshaa dhoqqisside haaseyeeddino.

⁸ Shiiqeedda asaynne katamaa kaappatuu hewaa sisiide metooteeddino. ⁹ Kaappatuu Yaasoonanne haratuwaa waasiyan billeeddino.

Phawuloosinne Sillaase Beeriyyaa Beeddino

¹⁰ Ammaniyaawantu Phawuloosanne Sillaasa sa7ay qammiyaawaani ellekka Beeriyyaa yeddeeddino. Yaa gakkiide, Ayihuda woosa golle geleeddino. ¹¹ Beeriyyaa asatuu Teselonqqen de7iyaa asatuwaappekka aadhdi dooyetto wozanay de7iyaa diraw, “Phawuloosi

geeddawe tumenttonne” yaagiide, ubba gallassi Xoossaa Maxaafatuwaa tamaariidde, qaalaan kumentha laamotaan akkeeddino. ¹² Hewaa diraw, unttuntuppe coratuu, Giriikatuwappe bonchchetteeda cora maccawanttunne cora attuma asatuu ammaneeddino.

¹³ Shin Teselonqqen de7iyaa Ayihudatuu Phawuloosi Xoossaa qaalaan Beeriyankka odeddawaa siseedda wode, Beeriyaa yiide, asaa aananna walasseeddino. ¹⁴ Hewaappe guyyiyan, ishatuu ellekka Phawuloosa abbaa mataan yeddii aggeeddino; shin Sillaasenne Ximootoose Beeriyaa atteeddino. ¹⁵ Phawuloosa moyizzeedda asatuu Ateenaa gatheeddino; he asatuu Sillaasenne Ximootoose parenttoo danddayetteeddaaadan, ellekka barekko yaana mala, Phawuloosi kiitteeda kiitaa akkiide, Beeriyaa simmeeddino.

Phawuloosi Ateenaa Beedda

¹⁶ Phawuloosi Ateenaan Sillaasanne Ximootosa naagiidde, katamaan eeqay kumeeddawaa be7iide yiloteedda. ¹⁷ Hewaa diraw, Ayihuda woosa golliyaan Ayihudatuwan-nanne Xoossassi goyinniyaa Ayihuda gidenna asatuwaanna palumettee; qassi ubba gallassi geyaan barenanna gakettiyyaa asaannakka palumettee. ¹⁸ Qassi Eppiqoroosappenne *

* **17:18** Eppiqoroosa: Hawe gadiyaa gidiide, ha gadiyaan de7iyaa asatuu nashechchiyaa asaa de7uwaassi koyro sa7aa oyqqeenda yaagi tamaarissiyaa Eppiqoroosa giyaa bitaniyaa timirttiyyaa kaalliyawantta.

Isxxo7ikiyaappe † yeedda itti itti eranchchatuu Phawuloosanna palumetteeddino; untunttuppe ittu ittuu, “Ha toofinay ayaa haasayanaw koyyii?” yaageeddino.

Haratuu Phawuloosa Yesuusabaanne hayquwaappe I denddeeddawaa barenttoo odiyaa diraw, “Ooratha xoossatubaa odiyaawaa malatee” yaageeddino.

19-20 Phawuloosa oyqqiide, “Ha neeni tamaarissiyaa ooratha yewuu ayentto nuuna erissaarikkii? Ayissi gooppe, neeni nuussi oorathabaa odaasa; simmi hawe ayentto nuuni eranaw koyyeetto” yaagiide Phawuloosa Ariyosppaagoosa geetettiyaasaa afeeddino.
21 Ateenaa asay ubbaynne hewaan de7iyaa immathatuu oorathabaa haasayiiddinne sisiidde peeshiyaawaappe attin, harabaan peeshikkino.

22 Phawuloosi Ariyosppaagoosan de7iyaa shiiquwaa sinthan eqqiide, hawaadan yaageedda; “Ateenaa asatoo, xoossatuwassi ubbabaani hinttenttu darii yayyiyaawaa taani be7ay. **23** Ayissi gooppe, taani hinttenttu goyinniyaawaa xeellaadde aadhdhishshin, ‘Erettenna Xoossaassi’ geetettiide xaafetteedda yarshshuwaa sa7aa qassi demmaaddi; hewaa diraw, ha hintte erennaan goyinniyaawaa taani hinttenttoo oday.

24 “Alamiyaanne alamiyaan de7iyaa ubbabaa medhdheedda Xoossay saluwaanne sa7aa

† **17:18** Isxxo7ikiya: Hawekka gadiyaa gidiide, ha gaden de7iyaa asatuu, barena moodussaanee bare qofaan kaalesettiyaawaa asay tamaarana bessee, yaagiyaa timirittiya taamaarissiyaa Zeeno yaagettiya bitaniyaa timirittiya kaalliyawanttu.

Goday, asay keexxeedda Geeshsha Golliyan de7enna. ²⁵ Ayentto pacceedda asaadan, asaa kushiyaa I xeellenna; ayissi gooppe, I bare huuphew de7uwaa shemppuwaanne ubbabaa asaa ubbaw immeedda. ²⁶ Xoossay asaa zariyaa ubbaa itti uraappe medhdhiide, gadiyaa ubbaan wotheedda; I bare huuphew unttunttu de7ana wodiyaanne sa7aa kase zawayeedda.

²⁷ “I hewaa ootheeddawe unttunttu oyqqi oyqqi xeelliide, barena koyyiidde, ooni eri demmanawantteeshsha giyaawaana; gidooppenne, Xoossay nuuppe oossilinne haako gidenna. ²⁸ Ayissi gooppe, hintenttuppe itti itti eranchchatuu, ‘Nuuni A naanaa’ geeddawaadan, nuuni aani paxa de7eettonne qaaxetteetto. ²⁹ Simmi nuuni Xoossaa naanaa gideeda diraw, Xoossay asaa cincatethaaninne qofaan worqqaappe woy biraappe woy shuchchaappe oosetteedawaa malatee yaagiide, qoppanaw bessenna. ³⁰ Hewaa diraw, Xoossay asay eribeenna wodiyaa aatheedda; shin ha77i ubbasan asay ubbay nagaraappe simmana mala azazeedda. ³¹ Ayissi gooppe, Xoossay wodiyaa keeri wotheedda; he wodiyaan bare dooreedda uraan sa7aan de7iyaa asaa ubbaa bolla xillo pirddaa I pirddana; asaa ubbaw hayquwaappe Yesuusa dentheeddawaan hewaa tumayeedda” yaageedda.

³² Unttunttuppe itti itti asatuu hayquwaappe dendduwaabaa Phawuloosappe sisiide, A bolla qilliicceeddino; shin hara asatuu A, “Nuuni

hawaa neeppe gujiide sisana koyyeetto” geeddino. ³³ Hewaa diraw, Phawuloosi unttunttu giddoppe keseedda. ³⁴ Shin itti itti attuma asatuu Phawuloosanna gakettiide ammaneeddino; unttunttu gidduwan Ariyosppaagoosan de7iyaa pirddaa golle daannay Diyoonaasiyoosi, Damaariiso geetettiya itti mishirattinna hara asatuu de7iino.

18

Phawuloosi Qorontoosa Beedda

¹ Hewaappe guyyiyan, Phawuloosi Ateenaappe kesiide, Qorontoosa beedda. ² Hewaan Aqilaagiyaa itti Ayihuda bitaniyaa demmeedda; Aqilay Phanxxoossan yeletteedda; Ayihuda assay ubbay Roomeppe kesana mala, Qalawudeyoosi azazeedda diraw, amareedda wodiyaaappe kase, I bare machchatti Phirisqqillaanna Xaaliyappe yeedda; Phawuloosi unttunttunna gakettanaw beedda. ³ A oosunne unttunttu oosuu itti mala dunkkaaniyaa sikaa gidiyaa diraw, unttunttunna uttiide, ittippe ootheedda. ⁴ Phawuloosi Sambbataa ubbaan Ayihudatuwaanna Giriikatuwaa ammanthanaw Ayihuda woosa golliyaan palumettee.

⁵ Sillaasenne Ximootoose Maqidooniyaappe yeedda wode, Phawuloosi Ayihudatuwaassi Yesuusi bare huuphew Kiristtoosa gideeddawoo qaalaa oduwaa toleedda. ⁶ Shin unttunttu Phawuloosa haasayaa phalqqinanne A borina, Phawuloosi bare mayuwaappe baanaa

qoqqofiidde, * “Hinttenttu iitatethay hinttentta oyqqa; taani hewaan gelikke; hawaappe hini baggan taani Ayihuda gidenna asaakko bay” yaageedda.

⁷ Hewaappe kesiide, Xoossaassi goyinniyaa Yosxxoosa giyaa bitaniyaa soy beedda; Yosxxoosa golli Ayihuda woosa golliyaa matan de7ee.

⁸ Ayihuda woosa golle kaappuu Qarisiphphoosi bare soy asaa ubbaanna Godaa ammaneedda; Qoronttoosa asatuwaappekka coratuu Xoossaa qaalaas siseedda wode, ammaniide xammaqetteeddino.

⁹⁻¹⁰ Goday itti qamma saxaan Phawuloosa, “Yayyoppa; oda; co77u gooppa. Taani neenanna de7iyaa diraw, neena qohanaw iitabaan yeggana asay ooninne baawa; ayissi gooppe, taw ha katamaan cora asay de7ee” yaageedda. ¹¹ Phawuloosi Xoossaa qaalaas asaa tamaarissiidde, itti laythanne usuppun agenaa unttunttunna utteedda.

¹² Gaaliyoose Akaayiyaa gadiyaa mooddiyaa wode, Ayihudatuu ittippe Phawuloosa bolla denddiide, pirdda golle A afide, ¹³ “Ha bitani Muse higgiyaa ixxiide, asay Xoossaassi goyinnana mala cimmee” yaageeddino.

¹⁴ Phawuloosi haasayana hanishshin, Gaaliyoose Ayihudatuwaa, “Ayihudatoo, hewe bala oosuwaa woy iita naaquo gidooppe, taani hinttenttabaa danndayaade sisanaw bessee.

¹⁵ Shin qaalaassi sunthaassinne hintte huuphe higgiyaassi hinttenttu palumettooppe, hintte

* **18:6** mayuwaappe baanaa qoqqofee: Hawaa guussay gediyaappe baanaa qoqqofiyaawaanna itta.

huuphew erite; hawaa taani pirddikke” yaageedda. ¹⁶ Pirdda golliyaappe karew untuntta kesseedda. ¹⁷ Hewaappe guyyiyan, Giriike asay ubbay Ayihuda woosa golle kaappuwaa Sostteniisa oyqqiide, pirdda golliyaa sinthan shoceeddino; shin Gaaliyoosa hewe aynne metibeenna.

Phawuloosi Anxxookiyaa Beedda

¹⁸ Phawuloosi daro wodiyaa Qoronttoosan utteeddawaappe guyyiyan, ishatuwaa sarotiide, Phirisqqillinnanne Aqilaanna markkabiyaan Sooriyaa beedda; barew shiqqeedda gasuu de7iyaa diraw, Kinkkiriyaan katamaan bare huuphiyaa meedetteedda. † ¹⁹ Unttunttu Efesoone gakkeedda wode, Phawuloosi Phirisqqillonne Aqilaa yaani yeggi yeedda; shin barew Ayihuda woosa golle gelide, Ayihudatuwaanna palumetteedda. ²⁰ Unttunttu barenttunna daro wodiyaa uttana mala Phawuloosa woossina I ixxeedda. ²¹ Shin untunttuppe shaakettiide, “Xoossay gooppe, laa7ethuwaa hinttenttukko simmana” yaagiide Efesoonappe markkabiyaan beedda. ²² Qiisaariyaa gakkeedda wode Yeerusalame biide, ammaniyyaa asaa saroteeddawaappe guyyiyan, Anxxookiyaa wodhdheedda.

† **18:18** huuphiyaa meedetteedda: Phawuloosi guutha wodiyasssi “dummatana” giide caaqqeedda. Hawaa guussay, bare huuphiyaakka meedettenna; woyiniyaakka ushenna guussaa. Shin I caaqqeedda wodi wuroode, bare huuphiyaa meedettide Xoossaw yarshshuwaa yarshshanaw bessee guussaa.

²³ Yaani amareedda wodiyaa gami77iide beedda; kaalliyawantta ubbaa minissiide, Galatiyaannanne Pirrgiyaanna aadhdheedda.

Aphiloosi Efesooneanne Qoronttoosa Beedda

²⁴ Iskkinddiriyan yeletteedda Ayihuda asaa itti Aphiloosa giyaa lo77o haasayiyaawe Efesoone beedda; Xoossaa Maxaafatuwaa I darissi eriyyaa asa. ²⁵ Godaa ogiyaakka tamaareedda asa; Yohaannisa xinqqataa xalalaa eriide, ayyaanan bare garssan eexettiidde, Yesuusabaa suurissiide haasayeeddanne tamaarsseedda. ²⁶ Yaatiide Ayihuda woosa golliyaan yayyennaan haasayaan doommeedda. Phirisqqillaynne Aqilay I odiyaawaa siseedda wode, barenttunna soy A afide, Xoossaa ogiyaa kaseppe suurissiide, aw geeshshi odeedino.

²⁷ Aphiloosi Akaayiyyaa pinnana koyyina, ishatuu A minissiide, Akaayiyyaan de7iyaa kaalliyawanttu A mokkana mala, untunttoo dabidaabbiyyaa xaafeeddino; I yaa gakkiide, Xoossaa aadho keekatethaan ammaniyaawantta daro maaddeedda. ²⁸ Ayissi gooppe, Yesuusi bare huuphew Kiristtoosa gideeddawaan Ayihudatuwaassi Xoossaa Maxaafatuwaappe qonccissiide, asaa sinthan minissiide odeedda.

19

Phawuloosi Efesoone Beedda

¹ Aphiloosi Qoronttoosan de7ishshin, Phawuloosi qommo bagganna aadhdhiide, Efesoone beedda; itti itti kaalliyawantta demmeedda. ² Phawuloosi untuntta, "Hinttenttu

ammaneedda wode Geeshsha Ayyaanaa akkeedditee?” yaagiide oochcheedda.

Unttunttu, “Tuytti, akkibeykko; haray atto, Geeshsha Ayyaanay de7iyaawaakka sisibeykko” yaageeddino.

³ Phawuloosi unttuntta, “Yaatina, Ayaan xammaqetteedditee?” * yaageedda.

Unttunttu, “Nuuni Yohaannisa xinqqataani xammaqetteeddo” yaagiide zaareeddino.

⁴ Phawuloosi, “Yohaannisi bareppe guyyiyan yiaya Yesuusi Kiristtoosan asay ammanana mala, asaassi odiidde, nagaraappe simmiyaa xinqqataani xammaqeedda” yaageedda.

⁵ Unttunttu hewaa siseedda wode, Godaa Yesuusi Kiristtoossassi gidanaw xammaqetteed-dino. ⁶ Phawuloosi bare kushiyaa unttunttu bolla wotheedda wode Geeshsha Ayyaanay unttunttu bollan wodhdhina, dumma dumma qalaan haaseyeeddino; qassi timbbitiyaakka odeeeddino. ⁷ Hewaan tammanne laa77u asatuwaa gidiyaawantu de7iino.

⁸ Phawuloosi Ayihuda woosa golle geliide, Xoossaan kawutethaabaa palumettiiddinne akekissiidde, asaanna heezzu agenaa gidiyaawaa keenaa yayyennaan haasayee. ⁹ Shin unttunttuppe ittu ittuu makkaliide, cora asaa sinthan Godaa ogiyaa boriidde ammanennaan ixxina, Phawuloosi unttunttuppe shaaketti, barena kaalliyaaawantta barenanna afeedda; Xiraanoosa giyaa timirtte golliyaan ubba gallassi palumettee. ¹⁰ Phawuloosi laa77u laytha-

* **19:3** Ayaan xammaqetteedditee? Hawaa guussay O sunthaan xammaqetteedditee, guussaa.

gakkanaw qaalaq oodeedda; hewaa diraw, Iisiyan de7iyaa asay ubbay, Ayihudatuukka Ayihuda gidennawanttukka Godaa qaalaq siseeddino.

*Xoossay Phawuloosa Kushiyen Ootheedda
Oorathabaa*

¹¹ Xoossay Phawuloosa bagganna dumma malaataa ootheedda. ¹² Hewaa diraw, asay A bollay bochcheedda maarabiyyaa woy mayuwaa hargganchchatuwassi afee; hargganchchatuukka paxiino; iita ayyaanatuukka unttunttuppe kesiino.

¹³ Iita ayyaanatuwaa kessiidde yuuuyiyaa Ayihudatuwaappe ittu ittuu, “Phawuloosi qaalaq odiyaa Yesuusa sunthan nuuni hinttentta kesite giide azazeetto” yaagiide, iita ayyanatuu de7iyaa asatuwaa bollan Godaa Yesuusa sunthaa xeesi be7eeddino. ¹⁴ Qeesatuwaa kaappuwaa Asqqeewa giyaa itti Ayihuda bitaniyaassi hewaa ootheedda laappu naanay de7iino.

¹⁵ Iita ayyaanay unttunttoo zaariide, “Taani Yesuusa eray; Phawuloosakka eray. Shin hintenttu oonee?” yaageedda.

¹⁶ Iita ayyaanay de7iyaa bitani unttunttu bolla guppi wodhdhina, unttunttu masunxxiide, he golliyaappe kallo woxxana gakkanaassi, wolqqaamiide xooneedda. ¹⁷ Efesoonen de7iyaa Ayihudatuunne Ayihuda gidennawanttu ubbay hewaa sisiide ubbay daro yayyeeddino; Godaa Yesuusa sunthaykka daro bonchchetteedda.

¹⁸ Ammanniyaawanttuppe cora asatuu barenttu ootheeddawaa paaxiiddinne qoncciyaa odiidde yiino. ¹⁹ Bitiyaawanttuppe coratuu

barenttu maxaaafatuwaa shiishshiide, asaa ubbaa sinthan guuddeeddino; he maxaaafatuwaa gatiyaa heettiyaan wode, ishatamu sha77a Biraan santtimiyyaa gideedda. ²⁰ Hewaa mala wolqqaama ogiyaan Xoossaan qaalay dicceenne aakkee.

Efesoone Katamaan Walassay Denddeedda

²¹ Hewe poletteeddaawaaappe guyyiyan Phawuloosi, “Taani Yeerusalame baade Roomekka qassi be7anaw bessee” † yaagiide, Maqidooniyaannanne Akaayiyaanna aadhdhiide, Yeerusalame baanaw qofaa qachcheedda. ²² Qassi barena maaddiyaawanttuppe laa77atuwaa Ximootoosanne Erasxxoosa Maqidooniyaan kiittiide, barew Iisiyan amareedda wodiyaa gami77eedda.

²³ Godaa ogiyaa diraw, he wode daro walassay keseedda. ²⁴ Ayissi gooppe, xagaraa biraan muushissiide tigi medhdhiyaa Dimexiroosa giyaa itti bitani Arxxemiisi Geeshsha Golliyaa misiliyaa biraappe tigi tigiide, oosanchchatuwaassi daro wodhiyaa demmee. ²⁵ Hewanttanne unttunttuwaa mala oosuwaa oothiyaawantta ittippe shiishshiide, hawaadan yaageedda; “Asaw, nu duretethay ha oosuwaanna gidiyaawaa hintte eriita. ²⁶ Hewe Phawuloosi, ‘Asaa kushii medhdheeddawantu xoossatuwaa gidikkino’ yaagiide, Efesoone xalalaan gidennaan amareedda gadatuwaappe attin, Iisiyan ubbaan cora asaassi odi ammantheeddawaa hinttenttu be7eedditanne siseedita. ²⁷ Lo77ennabay, nu oosuu kadhettanawaa xalalaan gidenna;

† **19:21** Phawuloosi hawaa Ayyaanaa Geeshshaan kaalesettiide hasayeeddawaa.

shin Iisiyan de7iyaa ubbatuunne sa7aa ubbaan de7iyaawantu goyinniyaa wolqqaama xoossatto geetettiyaar Arxxemiisi geeshsha golli bonchchetennan attanawaanne, izi darotethay kunddanawaa” yaageedda.

²⁸ Asay hewaa siseedda wode loythi hanqqettiide “Efesoone Arxxemiisa wolqqaama” yaagiide cabbotteeddino. ²⁹ Katamaa ubbaan walassay denddeedda; Phawuloosanna hamettiya Maqidooniya asatuwaa Gaayoosanne Arisxxirokoosa barenttunna oyqqi akiide, ittippe kaassaa sa7aa woxxeeddino. ³⁰ Phawuloosikka asay shiiqeeddasa gelanaw koyyeedda. Shin kaalliyaaawantu A diggeeddino. ³¹ Iisiya gadiyaa kaappatuwaappe Phawuloosa laggethatuwaappe ittu ittuu Phawuloosaw kiittiide, kaassaa sa7aan qoncciyaa kesiide I beettenna mala, A woosseeddino.

³² Shiiquwaan walassay denddina, dariya bagga asay haray atto ayissi shiiqeeddento erenna diraw, ittu ittibaw walaqettiya wode, yokkuu qay harabaw walaqettee. ³³ Ayihudatuu Iskkinddira aathi bessina, itti itti asay Ihaasayana mala, asaa giddoppe sinthaw A aatheedda; asay co77u gaana mala, I bare kushiyan xorssi bessiide, asaassi mootettanaw koyyeedda. ³⁴ Shin Iskkinddire Ayihuda asaa gideeddawaa asay ereedda wode, laa77u saate gidiyaawaa keenaa ubbay itti qaalaan, “Efesoone Arxxemiisa wolqqaama” yaagiide cabbotteeddino.

³⁵ Katamaw xaafe gideeddawe asaa co77u oothiide, hawaadan yaageedda; “Efesoone asaw, Efesoone katamay wolqqaama Arxxemiisissinne

saluwaappe wodhdheedda eeqaa shuchchaassi eeqaa golliyaa naagiyaaawaa gideeddawaa erenna asay oonee? ³⁶ Hawaa kaddiyaa asay baynna diraw, hinttenttu woppu gaanawunne dirbbennan agganaw bessee. ³⁷ Ayissi gooppe, hawantu Geeshsha Golliyaa miishshaa wuu77ibeennawantta nu xoossatuwaakka boribeennawantta aheeddita. ³⁸ Hewaa diraw, Dimexiroosinne aananna de7iaya oosanchchatuu asaa mootanaw koyyooppe, pirdda golli dooya de7ee; qassi gadiyaa mooddiyaawanttukka de7iino; unttunttu barenttu giddon mootettiino. ³⁹ Shin hintte hara yewuwaa koyyooppe, higgiyaa shiiquwaan yewuwaa qachchana. ⁴⁰ Ayissi gooppe, hachche haneeddawaa shabbirethaan giide, Roome gadiyaa asatuu nuuna mootana; ha shiiqookka gaasuu bayinna diraw, nuuni gaasuwaa odanaw danddayokko” ⁴¹ yaagiide shiiquwaa laaleedda.

20

Phawuloosi Maqidooniyaanne Giriike Beedda

¹ Walassay irxxeeddawaappe guyyiyan, Phawuloosi kaalliyaawantta ahissiide zoreedda; untuntta, “Saruwan de7ite” giide, Maqidooniya baanaw keseedda. ² He gadiyaaanna aadhdhiidde, qaalaa odiide, asaa loythi minisseeddawaappe guyyiyan, Giriike gade yeedda. ³ I hewaan heezzu agenaa uttiide, markkabiyaan Sooriya baanaw qoppishshin, Ayihudatuu barena wodhanaw koyyiyaawaa be7iide, Maqidooniyaanna guyye simmanaw bare qofaa qachcheedda.

4 Phawuloosa moyizzeeddawantu,
Beeriyaappe Pharihaasa na7aa Sosiiphaaxiroosa,
Teselonqqeppe Arisxxirokoosanne Sikonddisa,
Derbbeppe Gaayoosanne Iisiyappe Tikiqoosanne
Xirofimoosa, qassi Ximootoosa. 5 Hewantu
sinthaw biide, nuuna Xiro7aadan naagiino.
6 Nuuni Ukithaa Baalaa gallassaa bonch-
chowaappe guyyiyan, Piliphphisiyoosa giyaa
gadiyaappe markkabiyaan denddiide, ichcheshu
gallasan Xiro7aadan unttuntta gakkiide, yaani
laappu gallassaa utteeddo.

Phawuloosi Xiro7aadaa Beedda

7 Nuuni Woggaa gallassi * ukithaa menthanaw
shiiqi7ishshin, Phawuloosi wonttina
baanaw qoppeedda diraw, unttunttoo qaala
odiidde, qamma bilahii gakkanaw yewuwaa
adusseedda. 8 Nuuni shiiqi utteedda pooqiyan
cora xomppii de7ee. 9 Ewuxikoosa giyaa
itti wodallay maskkootiyaa bolla uttiide,
darissi gemi77isheedda. Phawuloosi haasaya
adusseedda wode, Ewuxikoosi gemi77ishuwan
hayreeddawe heezzentiyyaa pooqiyaappe
sa7aan kunddiide hayqqeeddawaa asay
dentheedda. 10 Shin Phawuloosi wodhdhiide, A
bolla guufanneedda. A idimmiide, “A shemppuu
kesibeenna diraw hirggoppite” yaageedda.
11 Yaatiide pude pooqiya kesiide, ukithaa
menthiide meedda; sa7ay wonttana gakkanaassi,
daro wodiyaa haasayeeddawaappe guyyiyan

* 20:7 Woggaa gallassi: Griikiyaa maxaafaan,
Sambbatatuwaappe ittuwan yaagee.

beedda. ¹² Wodallay paxina, soy afide, darissi nashetteeddino.

Phawuloosi Xiro7aadaappe Miliixe Beedda

¹³ Shin Phawuloosi barena yaappe nuuni mokkana mala, nuussi odedda diraw, kasettiide markkabiyaakko biide, Asoosa baanaw denddeeddo; ayissi gooppe, gediyaan baanaw I qoppeedda diraw nuuna hewaadan azazeedda.

¹⁴ I nuunanna Asoosan gakettina, markkabiyaan A akkiide Mixiliine yeeddo. ¹⁵ Wonttetha gallassi yaappe markkabiyaan denddiide, Kyoosa heeraa gakkeeddo; qassi wonttetha gallassi Saamoosa pinneeddo; Tirogiliyomen aqiide, wonttina Miliixe yeeddo. ¹⁶ Ayissi gooppe, Phawuloosi Iisiyan darii gami77ennaan Efesoone lanqiqiyanna aadhahanaw bare qofaa qachcheedda; barew danddayettooppe, Phenxxeqostte geetettiyyaa gallassi Yeerusalaame gakkanaw elleellee.

Phawuloosi Efesoone Cimatoo Wursethaa Haasayaa Haasyeedda

¹⁷ Phawuloosi Miliixeppe Efesoone kiittiide, ammaniyyaa asaa kaalethiyaawantta xeegisseedda. ¹⁸⁻¹⁹ Woosa golle cimatuu Phawuloosakko yiina, unttuntta I hawaadan yaageedda; “Taani Iisiya geleedda koyro gallassaappe doommin, kawushshatethaaninne daro afothaani Godaassi oothaadde, Ayihudatuwa shiiquwaappe taana gakkeedda paace gideedda wodiyyaa ubbaan hinttent tunna waanaade de7aadditantto hinttenttu eriita. ²⁰⁻²¹ Nagaraappe Xoossaakkko simmiyaawaanne nu Godaa Yesuusi Kiristtoosa

ammaniyaawaa Ayihudatuwassinne Ayihuda
gidennawanttoo markkattaadde, shiiquwankka
hinttenttu gollen gollenkka hinttenttoo odaadde
tamaarisseeddawaappe attin, hinttentta
go77iyaabaappe ittibaanne pacissa beykke.

22 “Be7ite; ha77ikka taani Geeshsha
Ayyaanay qashuunne waayyii
taana naagiyaaawaa katamaa ubbaan taw
odee. **23** Geeshsha Ayyaanay qashuunne waayyii
taana naagiyaaawaa katamaa ubbaan taw
odee. **24** Shin ta wothaa polanawunne
Godaa Yesuusi Kiristtoosappe taani akkeedda
oosuwaa Xoossaa aadho keekatethaa wonggalaa
mishiraachchuwaa markkattiyaawaa polanaw,
ta shemppuwaa maaddennawaadan payday.

25 “Be7ite; taani ha77ikka Xoossaa
kawutethaabaa odaadde, hinttenttu ubbaa
giddon yuuuyaaddi; simmi hawaappe sinthaw
hinttenttuppe ooninne taana be7ennawaa
eray. **26** Hewaa diraw, hinttenttuppe itti uray
bayooppekka taani hewaan gelennawaa hachche
hinttenttoo geeshshaade oday. **27** Ayissi gooppe,
Xoossay oothanaw qoppeeddawaa ubbaa
hinttenttoo aynne ashshennaan odaaddi.

28 “Yesuusi bare suuthaan wozeedda
Xoossaa ammaniyaawantta naagite; qassi
Geeshsha Ayyaanay hinttentta kaappatuwaa
oothiide suntheedda wudiyaa ubaanne
hinttenttu huuphiyaa naagite. **29-30** Taani
beeddawaappe guyyian, wudiyasssi
qarettenna iita worakanatuu hinttenttu giddo
gelanawanttanee, kaalliyaaawantta barenttu
geeduwaa kaalethanaw wordduwaa haasayiyyaa

asatuu hinttenttu giddoppe denddanawaa eray.
³¹ Hewaa diraw, taani heezzu laytha qammanne gallassaa afothaani hinttentta huuphiyan huuphiyan minissiyaawaa aggabeennawaa qoppiide genccite.

³² “Ha77ikka hinttentta minissanawunne geeshsha asaa ubbaa giddon laatissanaw danddayiyyaa Xoossaassinne A aadho keekatethaa qaalaassi hinttentta hadaraa immay.

³³ “Taani ooppenne bira woy worqqa woy mayuwaa amottabeykki; ³⁴ taani ha ta kushiyan taananne taananna ittippe de7iyaawantta kooshsheeddawaa ootheeddawaa hinttenttu hinttenttu huuphew eriita.
³⁵ Hinttenttu hawaadan daaburi oothiidde, daaburanchchatuwaa maaddanaassinne Godaa Yesuusi bare huuphew, ‘Akkiyawaappe immiyaawe anjetteeddawaa’ geeddawaadan, A qaalaa hinttenttu wozanaa aathanaw bessiyaawaa taani cora ogiyaan hinttentta bessaaddi” yaageedda.

³⁶ Phawuloosi hewaa haasay wurssiide, unttunttu ubbaanna ittippe gulbbatiide, Xoossa woosseedda. ³⁷ Unttunttu ubbay Phawuloosa idimmidi, yeekkiidde yereeddino. ³⁸ Ubbaappe I, “Taana laa7ethuwaa ubbakka be7ikkita” yaageedda qaalay unttuntta daro qarethina markkabiyyaa gakkanaw A moyizzeeddino.

21

Phawuloosi Yeerusalaame Beedda

¹ Nuuni Efesoone cimatuwaappe shaakettiide, Qoosa geetettiyyaa haathaan doodetto sa7aa yii

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 21:2 xciv Kiitetteeddawantu Oosuwaa 21:11

aggeeddo; wonttissa gallassi Rooda gakkeeddo; hewaappe Phaaxira beeddo. ² Pinqqe pinniyaa markkabiya demmiide, aani geliiide baanaw denddeeddo. ³ Nuuni Qophiroosappe be7anaw danddayiyaasaa yiide, away kesiyaasaa xeelliyyaa wode Qophiroosa haddirssa bagga yeggiide, Sooriyaa beeddo; hewaappe guyyiyaan Xiroosa gakkeeddo; ayissi gooppe, markkabii bare caanaa Xirosan wothee. ⁴ Yaani kaalliyaaawantta demmiide, unttuntunna laappu gallassaa utteeddo; Phawuloosi Yeerusalaame beenna mala, unttunttu aw Ayyaanaan odeddino. ⁵ Nuuni unttuntunna uttiyaa wodii wurina, kesiide beeddo; unttunttu ubbatuu barenttu maccawanttunnanne barenttu naanaanna ittippe katamaappe karew kessana gakkanaassi, nuuna moyizzeeddino; nuuni abbaa doonaan gulbbatiide, Xoossaas wosseeddo. ⁶ Hewaappe guyyiyan, ittu ituwaa sarotiide, markkabiyaan geleeddo; unttunttu barenttu soy simmeeddino.

⁷ Nuuni abbaa ogiyaa wurssiide, Xirosapape Phexelemayse gakkeeddo; ishatuwaa sarotiidde, unttunttu matan itti gallassaa peesheedio.

⁸ Wonttissa gallassi kesiide, Qiisaariyaa beeddo; wonggalaa mishiraachchuwaa odiyaa Piliphphoosa soy gakkiide, A matan utteeddo; Yeerusalaamen dooretteedda laappunatuwappe I ituwaa. ⁹ Piliphphoosassi nabatuwaa gideedda oyddu wodoro macca naanatuu de7iino.

¹⁰ Nuuni unddeneedda gallassaa utteedda wode, nabiyyaa Agaaboosa giyaa bitani Yihudaappe Qiisaariyaa yeedda. ¹¹ Nuukko yiide, Phawuloosa saqqiyaa akkiide bare

kushiyaanne bare gediyyaa qachchiide, “Geeshsha Ayyaanay giyaawe hawaa; ha saqqiyaa godaa Yeerusalaamen Ayihudatuu hawaadan qachchiide, Ayihuda gidenna asatuwaassi aathiide immana” yaageedda.

¹² Nuuni hewaa siseedda wode, nuuninne yaani de7iyaa asatuu Phawuloosi Yeerusalaame beenna mala woosseeddo. ¹³ Shin Phawuloosi zaariide, “Hinttenttu yekkiiddenne ta wozanaa qaretissiidde waaniitee? Taani Godaa Yesuusa sunthaa diraw qashettanawaa xalalaa gidennaan, haray atto Yeerusalaamen hayqqanawukka giiga uttaaddi” yaageedda.

¹⁴ Zoriyaa I akkennaan ixxina, “Goday geed-dawe hano” yaagiide co77u geeddo.

¹⁵ Yaani amareedda wodiyaan gami7eeddawaappe guyyiyan, giigettiide Yeerusalaame baanaw keseedda. ¹⁶ Qiisaariyaan de7iyaa kaalliyawanttuppe amareeddawantu qassi nuunanna beeddino; unttunttu nuuni aqanasaa Minaasoona giyaa Qophiroosa bitaniyaa soy nuuna afeeddino; Minaasooni daro wodiyaappe doommiide kaalliyawaaa.

*Phawuloosi Yeerusalaamen Yayiqooba
Oochcheedda*

¹⁷ Nuuni Yeerusalaame gakkeedda wode, ishatuu nuuna nashechchaan mokkeeddino.

¹⁸ Wontissa gallassi, Phawuloosinne nuuni Yayiqoobanna gakettanaw beeddo. Woosa golle cimatuu ubbatuukka de7iino. ¹⁹ Phawuloosi unttuntta saroteeddawaappe guyyiyan, Ayihuda gidenna asaa giddon bare bagganna Xoossay ootheeddawaa unttunttoo wurssiide odedda.

20 Unttunttu hewaa siseedda wode Xoossaa galatiide, Phawuloosa hawaadan yaageeddino; “Nu ishaw, Ayihudatuwa giddon Xoossaa ammaneeddawanttuppe aappun sha77ay de7iinontto be7aasa; unttunttu ubbay higgiyaa minissi naagino. **21** Yeerusalaame Ayihudatuu, Ayihuda giden-nawantu gadiyan de7iyaa Ayihuda ubbatuu barenttu naanaa qaxxarennna mala, woy Ayihudatuu oothiyaawaa kaallenna mala, Muse higgiyaakka bayizzana mala neeni tamaarssyaawaa siseed-dino. **22** Yaatina, ayee lo77uu? Neeni yeeddawaa coratuu sisiyaa diraw, shiiqennaan aggikkino.

23 “Hewaa diraw, hawaa nuuni new odiyaawaa ootha; ittippe shiiquu de7iyaa oyddu asatuu nu matan de7iino. **24** Unttuntta akkaade unt-tuntunna geeyya; qassi unttunttu barenttu hu-uphiyaa meedettana mala, unttunttoo miishshaa imma; unttunttu ubbay newaa siiseeddawe tuma gidennawaanne neeni ne huuphewukka qassi Muse higgiyaa naagaadde maaran de7iyaawaa erana.

25 “Shin ammaneedda Ayihuda gidenna asatuwaa gidooppe, unttunttu eeqaw yarsheeddawaa meenna malanne suuthaa ushenna mala, bakuteedda mehiyaa ashuwaa meenna malanne woshummenna mala, nuuni yewuwaa qachchiide, unttunttoo dabidaabbiya xaafeeddo” yaageeddino.

26 Hewaappe guyyiyan, Phawuloosi wontissa gallassi asatuwaa akkiide, unttuntunna geeyyeedda; I barentta geeshshussaa awude polintto erissanawunne qassi yarshshuwaa

huuphiyan huuphiyan awude immanentto erissanaw Geeshsha Golliyaa geleedda.

Phawuloosi Geeshsha Golliyaan Oyqetteedda

²⁷⁻²⁸ Laappu gallassay wurana hanoode, Iisiyappe yeedda Ayihudatuu Geeshsha Golliyaan Phawuloosa be7iide, asaa ubbaa hanqqethiide, “Israa7eeliyaa asaw, nuuna maaddite; Israa7eeliyaa asaa, Muse higgiyaanne ha Geeshsha Golliyaa ixxiide, ubbasan asaa ubbaa tamaarissiyaawe ha bitaniyaa; gujiide qassi Giriike asaakka Geeshsha Golliyaa gelissiide, ha geeshsha sa7aa tunisseedda” yaagi waassiidde, Phawuloosa oyqqeeddino. ²⁹ Unttunttu kase Efesonen de7iyaa Xirofimoosa Phawuloosanna katamaan be7eedda diraw, Geeshsha Golliyaa Phawuloosi A gelisseeddawaan unttunttoo malateedda.

³⁰ Katamaa ubbay shabbiretteedda; asay ubbay shiiqiide Phawuloosa oyqqiide, Geeshsha Golliyaappe karew goochchi kesseedda; he man⁷⁷iyancka Geeshsha Golliyaa penggetuu qashettii aggeeddino. ³¹ Asay Phawuloosa wodhana hanishshin, “Yeerusalaame katamay mulekka shabbirettidiggeedda” giyaa haasayay Roome gadiyaa olaa kaappuwaassi gakkeedda. ³² He olaa kaappuu wottaaddaratuwaanne xeetatuwaa kaappatuwaa ittippe akkiide, woxxiidde asaa bolla kesi wodhdheedda; asay olaa kaappuwaanne wottaaddaratuwaa be7eedda wode, Phawuloosa shociyaawaa bashi aggeedda.

³³ He wode, he olaa kaappuu shiiqi, Phawuloosa oyqqiide, laa77u santhalataan qashettana mala azaziide, I oonenttonne qassi ayaa ootheeddentonne asaa oochcheedda. ³⁴ Asaappe baggay ittibaw waassiyaa wode, baggay harabaw waassee; waasuu coreedda diraw, olaa kaappuwaassi tu-muwa eranaw danddayettennan ixxina, wottaaddaratuu Phawuloosa barenttu de7iyaasaa afana mala, unttuntta azazeedda. ³⁵ Yedhdhiide kesiyaa dethaa Phawuloosi gakkeedda wode, asaa sugethaa diraw, wottaaddaratuu A tookkeeddino. ³⁶ Ayissi gooppe, cora asay, “A wodha!” yaagiid-dinne waassiidde kaallee.

*Phawuloosi Mootuwaassi Zaaruwaa
Immeedda*

³⁷ Wottaaddaratuu Phawuloosa barenttu de7iyaasaa afana hanishshin Phawuloosi olaa kaappuwaa, “Taani new ittibaa odoo?” yaageedda.

He olaa kaappuu Phawuloosa, “Neeni Giriike qaalaa eray? ³⁸ Neeni hawaappe kase wode, walassaa kessaade shemppuwaa wodheeddawanttuppe oyddu sha77a asatuwaa asay baynna mela sa7aa kaaletheedda Gibxe bitaniyaa gidikkii?” yaageedda.

³⁹ Shin Phawuloosi, “Taani Ayihuda asa; qassi Kilqqiyan de7iyaa Xersseesen yeletteedda hu-uphe katamaan de7iyaa asa. Hayyanaa taana asaassi haasayissarikkii?” yaageedda.

⁴⁰ Olaa kaappuu A, “Haasaya” yaagina, Phawuloosi yedhdhiide kesiyaa dethaan eqqiide, asay co77u gaana mala, bare kushiyan asaakkko

Kiitetteeddawantu Oosuwa 22:1 xcix Kiitetteeddawantu Oosuwa 22:7

xorsseedda. Asay co77u giina, Ibraayisxxe qaalaan haasayiidde, hawaadan yaageedda.

22

¹ “Taanaadan ammaniyaawanttoo, ta aawatoo, taani ha77i hinttenttoo odiyaa yewuwaa sisite!” ² Phawuloosi untuntunntoo Ibraayisxxe qaalaan haasayiyaawaa sisiide, kaseppe loythi co77u giina I hawaadan yaageedda.

³ “Taani Kilqqiyaan de7iyaa Xersseesen yelettaade, ha katamaan Gamaaliyaali taana tamaarissina diccaade, nu aawatuwa higgiyaakka minissa tamaaraade, hachche hintte ubbay haniyaawaadankka, taani Xoossa yewuwaassi seelettiyaa Ayihuda asa. ⁴ Taani macca asaanne attuma asaa oyqqa oyqqaade qasho gollen yeggeedda asaanne, ha ogiyyaa kaalliyaa asaa wodhissana gakkanaassi metootheedda asa. ⁵ Hawaadankka, qassi, qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuunne cimaa ubbaa shiiquu tawaa markkattanaw danddayee; taani Damasqon de7iyaa untuntunntu ishatuwaa Ayihudatuwaassi, untuntutuppe dabidaabbiyyaa akkaade, hewaan de7iyaa asatuu qashettiide murettanaadan, Yeerusalaame untuntunnta ahanaw yaa baaddi.

*Phawuloosi Kiristtoosakko Simmeedda Bare Simaabaa Odeedda
(Kit 9:1-19; 26:12-18)*

⁶ “Taani baade Damasqo mateedda wode, seeta gallassaa gidishshin, qoppennaan saluwaappe wolqqaama poo7uu ta matan yuuyyi aadhdiide poo7eedda. ⁷ Taani sa7aan kundda

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 22:8 c Kiitetteeddawantu Oosuwaa 22:17

uttaade, ‘Saa7oolaa, Saa7oolaa, taana ayaw yederssay?’ giyaa qaalaa sisaaddi.

⁸ “Taani zaaraade, ‘Ta Godaw, neeni oonee?’ yaagaaddi.

“Hewaappe guyye, ‘Taani neeni yederssiyaa Naazireetiyyaa Yesuusa’ yaageedda. ⁹ Taananna ittippe de7iyaawantu poo7uwaa be7iide yayy-eeddino; shin taw haasayiyaawaa qaalaa sisibeykkino.

¹⁰ “Ta Godaw, taani ayaa udoo?” yaagaaddi.

“Godayaana, ‘Denddaade Damasqqa ba. Neeni oothanaw Xoossay qoppeedda ubbabay new yaani odettanawaa’ yaageedda. ¹¹ He wolqqaama poo7uwaa diraw, ta ayfii qooqina, taananna de7iyaa asatuu ta kushiyaa oyqqiide, taana goochch이나, Damasqqa gakkaaddi.

¹² “Damasqqon de7iyaa Ayihuda ubbay loythi bonchchiya itti Hanaaniyaa giyaa bitani, nu higgiyaassi azazettiide, Xoossaw imetteedda asa. ¹³ Hanaanii taakko yiide, ta matan eqqiide taana, ‘Ta ishaw Saa7oolaa, xeella’ yaageedda. Taani he wode he man77iyankka aakko xeellaa aggaaddi.

¹⁴ “Itaana hawaadan yaageedda; ‘Nu aawatuwa Xoossay neeni A qofaa eranaw, A xillo Na7aa be7anawunne A doonaappekka haasayaa sisanaw neena kasenna dooreedda. ¹⁵ Ayissi gooppe, neeni be7eeddabaanne siseeddabaa asaa ubbaa sinthan aw markkattanaassa. ¹⁶ Ha77ikka ayaw gami77ay? Denddaade xammaqetta; A sunthaa xeesaadde, ne nagaraappekka meecetta’ yaageedda.

¹⁷ “Taani guyye Yeerusalaame simmaade Geeshsha Golliyan woossishshin, ta ayyaanaan

Kiitetteedawantu Oosuwaa 22:18 ci Kiitetteedawantu Oosuwaa 22:25

gidaaddi. ¹⁸ Goday taana, ‘Elleellaade, Yeerusalaame kesa ayaw gooppe, neeni taw hawaan markkattiyaawaa asay akkenna’ yaagishshin taani A be7aaddi.

¹⁹ “Taani, ‘Ta Godaw, Ayihuda woosa golliyaa ubbaan neena ammaniyaawantta oyqqaade wadhdheeddawaanne qasho golliyaan yeggeeddawaa untunttu eriino. ²⁰ Untunttu ne markkaa Isxxifaanoosa wodhiyaa wode, taani he yewuwaa eeno gaaddi. Qassi untunttu miyyiyaan eqqaade, A wodhiyaawanttu mayuwaa naagay’ yaageedda.

²¹ “Goday taana, ‘Taani neena Ayihuda gidenna asaakko haakosaa kiittiyaan diraw ba’ geedda” yaageedda.

Phawuloosi Roome Asa Gidiyaawaa Qonccisseedda

²² Phawuloosi he qaalaa haasayana gakkanaw asay I giyaawaa sisee; hewaappe guyyiyan, barenttu kooshshaa dhoqqu oothiide, “Hawaa gadiyaappe dhayissa; I de7anaw bessenna” yaageeddino.

²³⁻²⁴ Untunttu waassishshin, barenttu mayuwaa bollaw olishshiininne baanaa carkkuwan laalishshin, olaa kaappuu wottaaddaratuu Phawuloosa barenttu de7iyaasaa afana mala azazeedda. Qassi asay ayissi hewaadanaabolla waasseedinontto eranaw, Phawuloosa lissuwan shocana mala, untuntta azazeedda. ²⁵ Shin wottaaddaratuu Phawuloosa dafuwan minissi qachcheedda wode, Phawuloosi bare matan eqqeedda xeetatuwaa kaappuwa, “Roome gadiyaa asaa pirdday

Kiitetteeddawantu Oosuwa 22:26 cii Kiitetteeddawantu Oosuwa 23:1

baynnaan shocuyaawe hinttenttoo wogee?” yaageedda.

²⁶ Hewaa xeetatuwaa kaappuu siseedda wode, olaa kaappuwaakko biide, “Ha bitani Roome asa. Neeni ayaa oothana qoppay?” yaagiide oochcheedda.

²⁷ Olaa kaappuu Phawuloosakko shiiqiide, “Neeni Roome asee? Taw oda” yaageedda.

Phawuloosi, “E” yaageedda.

²⁸ Olaa kaappuu Phawuloosaw zaariide, “Taani ha zaretethaa daro miishshaan shammaaddi” yaageedda.

Shin Phawuloosi, “Taani he zerethaappe yelet-taaddi” yaageedda.

²⁹ Hewaa diraw, Phawuloosa biddanaw qooppeeddawantu man⁷⁷iyan aappe shaaketti aggeeddino. Olaa kaappuukka Phawuloosi Roome asa gideeddawaa ereedda wode yayyeedda; ayissi gooppe, santhalataan A qashissi wotheedda.

Phawuloosi Ayihudatuwaa Shanggatuwaakko Shiiqeedda

³⁰ Wonttetha gallassi olaa kaappuu, Ayihudatuu Phawuloosa ayissi mooteeddinonttonne geeshshiide eranaw koyyiide, Phawuloosa billeedda. Yaatiide qeesatuwaa kaappatuunne asay ubbay shiiqana mala azazeedda; qassi Phawuloosa duge wothiide, untunttu sinthan esseedda.

23

¹ Phawuloosi hewaan shiiqeedda asaa caddi xeelliide, “Taanaadan ammaniyaawanttoo,

Kiitetteeddawantu Oosuwa 23:2 ciii Kiitetteeddawantu Oosuwa 23:8

taani hachche gakkanawukka Xoossaa sinthan ta de7uwaa ubbaan tilla wozanaan de7aaddi” yaageedda. ² Qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu Hanaanii, Phawuloosa doonaa baqqana mala, A matan eqqeeddawantu azazeedda. ³ Phawuloosi he wode A, “Laa ha booshinchchaan okkeedda * godaw, Xoossay neena baqqana. Neeni ta bolla higgiyan pirddanaw uttaade, wogay baynnaan taana baqqana mala azazay?” yaageedda.

⁴ Phawuloosa matan eqqeeddawantu A, “Neeni Xoossaa qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa boray?” yaageeddino.

⁵ Hewaappe guyye Phawuloosi, “Taanaadan ammaniyaawanttoo, I qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuwaa gideeddawaa taani erabeykke; ayissi gooppe, ‘Ne gadiyaa mooddiyaawaa bolla iita qaalaa haasayoppa’ geetettiide Xoossaa Max-aafan xaafetteedda” yaageedda.

⁶ Shin Phawuloosi baggatuu Saduqaawanatuwaa; baggatuu Parisaawatuwaa gideeddawaa be7iide, “Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani Parisaawiyaanne Parisaawiya na7aa; ‘Hayqqeeddawantu hayquwaappe denddanawantu’ gaade taani nashechchaan naagiyaa diraw, untunttu ta bolla pirddiino” yaagiide, dhoqqu oothiide haasayeedda.

⁷ Phawuloosi hewaa yaagina, Parisaawatuwaa giddoninne Saduqaawanatuwaa giddon walassay kesina, shiiqeedda asay laaletteedda. ⁸ Ayissi

* **23:3** booshinchchaan okkeedda: Itti uray lo77a malatana mala oosussaa, shin gidenna. **23:5** Kes 22:28

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 23:9 civ Kiitetteeddawantu Oosuwaa 23:15

gooppe, Saduuqaawanatuu, “Hayqqeedda asay denddenna; kiitanchchaykka ayyaanaykka baawa” yaageedino; Parisaawatuu qassi laa77uukka de7iyaawaa ammaniino.

⁹ Wolqqaama walassay denddeedda; Parisaawatuwa baggappe Muse higgiya tamaarssiyaawantu denddi eqqiide, “Ha bitaniyaa bolla aynne balaa demmibeykko; aw ayyaanay woy kiitanchchay haasayennan aggenna” yaagiide palumetteeddino.

¹⁰ Walassay darina, olaa kaappuu Phawuloosa unttunttu menthereethanenttonne gi yayyiide, bare wottaaddaratuu wodhdhiide, unttunttu gid-doppe A ellekka kesiide, parenttu de7iyaasaa afana mala azazeedda.

¹¹ He qamma Goday Phawuloosa matan eqqiide, “Phawuloosaa, neeni taw Yeerusalaamen markkatteeddawaadan, Roomenkka markkat-tanaw bessee; minna; aynne baawa” yaageedda.

*Phawuloosa Wodhanaw Oosetteeda
Maqquwaa*

¹² Wontissa gallassi, Ayihudatuu Phawuloosa wodhana gakkanaassi, meennaadaaninne ushennaadan, caaqettiide giigetteeddino.

¹³ Phawuloosa bolla hewaa maqqetteedda asatuu oytamuwaappe dariino. ¹⁴ Unttunttu qeesatuwaa kaappatuwakkonne cimatuwaakko yiide, “Nuuni Phawuloosa wodhana gakkanaassi, aynne baarennaadan, giigetti utteeddo. ¹⁵ Hewaa diraw, hinttentunne shiiqeenda asay Phawuloosabaa geeshshiide biddiyaawaa malatiide, olaa kaappuu A hinttenttukko duge wothana mala

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 23:16 cv Kiitetteeddawantu Oosuwaa 23:22

oochchite; nuuni I haa shiiqanaappe kasenna A wodhanaw giigi utteeddo” yaageeddino.

¹⁶ Shin Phawuloosa michchatti na7ay he maqquwaa siseedda wode, biide wottaaddaratuu de7iyaasaa geliide, Phawuloosaw odedda.

¹⁷ Phawuloosi xeetatuwaa kaappatuwaappe ittuwaa xeesiide, “Ha na7aa olaa kaappuwaakko afä; ayissi gooppe, olaa kaappuwaassi I odiyaawe de7ee” yaageedda.

¹⁸ Hewaa diraw, xeetatuwaa kaappuu na7aa olaa kaappuwaakko afiide, “Qasho gollen de7iyaa Phawuloosi, ha na7ay new ayentto odiyaabay de7iyaa diraw, taana barekko xeesiide, A neekko ahanaadan, taana woosseedda” yaageedda.

¹⁹ Olaa kaappuu na7aa kushiyaa oyqqiide, dumma gaxaa kessiide, “Neeni taw odanabay ayee?” yaagiide oochcheedda.

²⁰ Na7ay olaa kaappuwaassi, “Ayihudatuu Phawuloosabaa kaseppe minissi oochchiyaawaa malatiide, neeni shiiquwaa A utissanaadan, neena wontti woossanaw zoretaa qachcheed-dino. ²¹ Shin neeni untunttu giyaawaa sisoppa; ayissi gooppe, oytamuwaappe dariya asatuu Phawuloosa wodhana gakkanaassi, qumaa meennaadaaninne haathaa ushennaadan, caaqettiide geemetti uttiide A naagiino; neeni giyaawaa sisanaw ha77ikka giigetti uttiide naagiino” yaageedda.

²² Hewaa diraw, olaa kaappuu na7aa, “Ha yewuwaa neeni taana erisseeddawaa oossinne odoppa” yaagiide azazeeddawaappe guyyyian, A yeddeedda.

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 23:23 cvi Kiitetteeddawantu Oosuwaa 23:32

*Phawuloosi Gadiyaa Mooddiyaa Filikisa Sintha
Shiiqeedda*

²³ Olaa kaappuu xeetatuwaa kaappatuwaappe laa77uwaa xeesiide, “Qiisaariyaa baanaw, laa77u xeetu wottaaddaratuwaa, laappun tammu paraa oyqqeedda asatuwaanne laa77u xeetu tooranchchatuwaa qammaappe heezzu saatiyaan giigissite; ²⁴ gadiyaa mooddiyaa Filikisakko Phawuloosa sarotethaan gathanaw togissiyaa mehiyaanne giigissite” yaagiide, unttuntta azazeedda. ²⁵ Olaa kaappuu hawaadan giyaa dabidaabbiyaa xaafeedda.

²⁶ “Qalawudeyoosa Luusiyooosappe; gadiyaa mooddiyaa bonchchetteedda Filikisaa! Sarotethay new gido. ²⁷ Ayihudatuu ha bitaniyaa oyqqiide wodhana hanishshin, Roome katamaa asa I gideeddawaa eraade, wottaddaratuwaanna gakkaade A ashshaaddi. ²⁸ Unttunttu A ayissi mooteeddinontto eranaw koyyaade, duge unttunttu shiiquwaassi A afaddi. ²⁹ Unttunttu barenttu higgiyaabaa I oochcheeddawaassi A mooteeddawaappe attin, A wodhissiyaa woy qashissiyaa mooto gidenna. ³⁰ Unttunttu ha bitaniyaa bolla maqqetti utteedda zigirissay taana gakkina, taani he man77iyankka A neekko yeddaa aggaaddi; A mootiyaawanttukka biide, ne sinthan mootana mala odaaddi; saro de7a” yaageedda.

³¹ Hewaa diraw, wottaaddaratuu azazetteeddawaadankka Phawuloosa akkiide, qamma Anttiphaaxiriisa gatheeddino. ³² Wontissa gallassi aananna baana mala paraa toggo asatuwaa wothiide, gediyaan

biyaawanttu guyye wottaaddaratuu de7iyaasaa simmeeddino. ³³ Paraawantu Qiisaariyaa geliide, dabidaabbiyaa gadiyaa mooddiyaawoo immiide, Phawuloosa A sintha aatheeddino. ³⁴ Gadiyaa mooddiyaawe dabidaabbiyaa nabbabeeddaawaappe guyyiyan, Phawuloosi haqa awuraajjaa asentto A oochcheedda; Kilqqiyaa asa I gideeddawaa ereedda wode, ³⁵ “Taani nebaa neena mootiyaawanttu yiayaa wode sisana” yaagiide, wottaaddaratuu Heroodisa kawutethaa gollen A naagana mala azazeedda.

24

Phawuloosa Ayihudatuu Mooteeddino

¹ Ichcheshu gallassaappe guyyiyan, qeesatuwaa ubbatuwaa kaappuu, Hanaaniyaa, cimatuwaannannee Xarxxaluusa giyaa itti xabaqaanna duge Qiisaariyaa wodhdheedda; unttunttu gadiyaa mooddiyaawaa bolla Phawuloosa mooteeddino. ²⁻³ Phawuloosi xeesetteedda wode, Xarxxaluuse A hawaadan yaagiide, mootuwaa doommeedda.

“Bonchchetteedda Filikisaa, nuuni ne bagganna daro sarotethaa demmeeddoshshin, ne qofaan ha gadiyaassi ubbabaani ubbasankka lo77o laamii beettiyaawoo neena loythi galatiide, hawaa akkeetto. ⁴ Shin taani neena gami77ethennaan, dooya gideedda ne keekatethaan nubaa neeni qanthaan sisana mala, neena woossay. ⁵ Ayissi gooppe, ha bitani dhubo gidiide, sa7aa ubbaan de7iyaa Ayihudatuwaan giddon walassaa dentheedda, Naaziraawatu bagga asaa kaalethiyyaawaa

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 24:6 cviji Kiitetteeddawantu Oosuwaa 24:14

gideeddawaa ereeddo. ⁶ Haray atto Geeshsha Golliyaakka tunissanaw koyyishshin A oyqqiide, nu higgiyaadan, A bolla pirddanaw qoppeeddo; ⁷ shin olaa kaappuwaa Luusiyooosi yiide, wolqqaan nu kushiyaappe A wothi akkeedda. ⁸ A mootiyaawanttukka neekko yaana mala azazeedda; neeni ne huuphew ha bitaniyaa biddaade, nuuni A mootiya yewuwaa ubbaa eranaw danddayaa” yaageedda.

⁹ Ayihudatuukka qassi, “Ha yewuu tuma” giide, A qofaa akkeeddino.

Phawuloosi Filikisa Sinthan Mootoo Zaaruwaa Immeedda

¹⁰ Gadiyaa mooddiyaawe Phawuloosa yaanaadan wuttina, I hawaadan yaagiide zaareedda; “Neeni daro wodiyaappe doommaade, ha asaassi pirdaadde de7iyaawaa taani eraade, ta yewuwaa nashechchaan zaaray. ¹¹ Taani Yeerusalaame goyinnanaw kesoodeppe tammanne laa77u gallassaappe darennawaa neeni ne huuphew erana danddayaa. ¹² Ayihudatuu taana Geeshsha Golliyan gidina, Ayihuda woosa gollen gidina, katamaan gidina, oonannanne palumettishshin woy asaa shiishshaade maqqishshin, itti uraannanne be7ibeykkino. ¹³ Unttunttu ha77ikka taana mootiyaawaa shatimmanaw danddaykkino.

¹⁴ “Shin taani hawaa new oday; taani Muse higgiyan de7iyaawaanne nabatuu xaafeedda ubbabaa ammananaadan, nu aawatuwa Xoossaassi unttunttu worddo giyaa ogiyaan

Kiitetteedawantu Oosuwa 24:15 cix Kiitetteedawantu Oosuwa 24:23

goshetay. ¹⁵ Hawanttu barenttu huuphew, ‘Asay ubbay, wordduukka xilluukka hayquwaappe denddanawantu’ giyaawaadan, taanikka unttunttu denddiyaawaa Xoossaani hidootaa wothaade amuwaani naagay. ¹⁶ Hewaa diraw, taani qassi, Xoossa sinthaninme asaa sinthan ubba wode, pokkuu baynna tilla wozanay taw de7ana mala minnay.

¹⁷ “Taani Yeerusalaameppe kesoodeppe cora laythaappe guyyiyan, ta gade hiyyesaassi miishshaa immanawunne yarshshuwaa yarshshanaw Yeerusalaame baaddi. ¹⁸ Hewaa oothishshin, asay shiiqennaan, walassay denddennaan, taani Geeshsha Golliyan geeyyishshin, unttunttu taana demmeeddino. ¹⁹ Shin Iisiyappe yeedda itti itti Ayihudatuu hewaan de7iino; unttunttu ta bolla yewuwaa koyyooppe, yiide taana ne bollan mootanaw bessee. ²⁰⁻²¹ Woy taani unttunttu giddon eqqaade, ‘Hayqqeeddawantu denddanawaa ammaniyyaa diraw, hachche hintte sinthaan ta bolla pirddiino’ gaade haa dhoqqissaade hasayeedda itti qaalaappe attin, shiiquwaa sinthan eqqishshin, ta bolla itti bayizzuwaa demmeeddawaa gidooppe, hawanttu barenttu huuphew hawaan odanawantu” yaageedda.

²² Shin Filikise Xoossa ogiyaabaa geeshshi ereedda diraw, “Taani hintte yewuwaa olaa kaappuwa Luusiyooси yiya wode ogiyaa oythana” yaagiide, pirddiyyaa wodiyaa sinthaw keereedda. ²³ Filikise qassi Phawuloosa qachchennaan naaganan malanne A dabbatuwaappe ooninne aw

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 24:24 cx Kiitetteeddawantu Oosuwaa 25:4

oothishshin, woy aakko yiishshin diggenna mala,
xeetatuwaa kaappuwaa azazeedda.

Phawuloosi Filikisanne Dirusilla Sintha Shiqeedda

²⁴ Amareedda gallassaappe guyyiyan, Filikise Ayihuda asaa zare gideedda bare machchatti Dirusillinna yiide, Phawuloosa kiitti ahissiide, Yesuusi Kiristtoosan ammaniyaa ogiyaa I haasayishshin siseedda. ²⁵ Phawuloosi xillotethaabaa, bare huuphiyaa naaguwaabaanne yaana pirdaabaa haasayishshin, Filikise yayyiide, “Neeni ha77iw ba; taw miikkeedda wode, neena kiittaade xeegissana” yaageedda. ²⁶ He wode qassi Phawuloosi bilettaanaw, barew maganxxaa immanddeeshsha giide qoppeedda; hewaa diraw, daro wode A ahissi ahissiide, aananna haasayee.

²⁷ Laa77u laythaa kumeeddawaappe guyyiyan, Filikisa kotaa Phorqqiyoosa Pisxxoosi akkeedda. Filikise Ayihudatuwaa nashechchanaw koyyiide, qasho gollen Phawuloosa bashi aggeedda.

25

Phawuloosi Roome Kaatiyaakko Bare Yewuwaa Akkiide Baanaw Oochcheedda

¹ Pisxxoosi awuraajjaa geleedda heezzenthiyaa gallassaappe guyyiyan, Qiisaariyaappe Yeerusalame beedda. ² Yaani qeesatuwaa kaappatuunne Ayihudatuwaa kaalethiyaawantu Phawuloosa mooteeddino. ³ Unttunttu Phawuloosa wodhanaw ogiyaan qosetti uttanaw, barenttoo lo77obaa ubiide A Yeerusalame ahana mala, Pisxxoosa woosseeddino. ⁴ Pisxxoosi unttunttoo, “Phawuloosi Qiisaariyaan qashetti

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 25:5 cxi Kiitetteeddawantu Oosuwaa 25:11

utteedda; taani ta huuphewukka ellekka yaa guyye simmanaw qoppa uttaaddi. ⁵ Hewaa diraw, I ayentto bayizzeeddawe de7ooppe, hinttenttu giddon aawotiyawantu taananna Qiisaariyaa biide, A mootino” yaagiide zaareedda.

⁶ Pisxxoosi Yeerusalaamen hosppun woy tammu gallassaappe aathennaan uttiide, Qiisaariyaa beedda; wontissa gallassi pirddiyaasan uttiide, Phawuloosa ahana mala azazeedda. ⁷ I gakkeedda wode, Yeerusalaameppe yeedda Ayihudatuu A matan yuuysi aadhdhi eqqiide, barenttoo shatimmanaw danddayettenna daro deexo mootuwaa A bolla wotheeddino. ⁸ Phawuloosi mootettiidde, “Taani Ayihudatuwaa higgiyaakka Geeshsha Golliyaakka Roome Kaatiyaa Qeesarakka aynne naaqqabeykki” yaageedda.

⁹ Pisxxoosi Ayihudatuwaa nashechchanaw koyyiide Phawuloosa, “Pude Yeerusalaame kesaade, ha yewuwaabaa yaani ta sinthan ooshettanaw koyyay?” yaagiide oochcheedda.

¹⁰ Shin Phawuloosi, “Taani ooshettanaw bessiyaa Qeesaara pirdda gollen eqqaaddi. Neenikka loytha eriyaawaadan, taani Ayihudatuwaa aynne naaqqabeykki. ¹¹ Simmi taani naaqqeeddawaa woy hayqqanaw bessiyaawaa ootheeddawaa gidooppe, hayquwaappe attana giikke; shin unttunttu taana mootiyaa mootuu mela gideeddawaappe hini baggan, ooninne taana unttunttoo aathiide immanaw danddayenna; Qeesaare tabaa pirddo gaade oochchay” yaageedda.

¹² Hewaappe guyyiyan, Pisxxoosi barenanna zorettiyaawanttunna zoretti simmiide A, “Neeni Qeesaare tabaa pirddo gaade oochchaadda; Qeesaaracco baanaassa” yaagiide zaareedda.

*Pisxxoosi Phawuloosabaa Agriphaanna
Maqquetteedda*

¹³ Amareedda gallassaappe guyyiyan, Kaatiyaa Agriiphphaynne Bariniiqe Pisxxoosa sarotanaw Qiisaariyaa beeddino. ¹⁴ Yaani unttunttu cora gallassaa utti de7ishshin, Pisxxoosi kaatiyaassi Phawuloosabaa hawaadan yaagiide odedda; “Hawaan Filikise qachchiide bashi beedda itti bitani de7ee. ¹⁵ Taani Yeerusalaamen de7ishshin, qeesatuwaa kaappatuunne Ayihuda cimatuu A bolla pirddana mala, taana woossiidde, aabaa taw odeddino. ¹⁶ Taani, ‘Mootetteedda uray barena mootiyaawanttunna ittippe eqqennaaninne barena mooteedda yewuwaassi zaaruwaa immennaan, oona gidooppenne aathiide immiyaawe Roome asaassi woga gidenna’ yaagaade unttunttoo zaaraaddi.

¹⁷ “Hewaa diraw, unttunttu hawaan shiiqeedda wode, taani gami77ennaan wontissa gallassi, pirdda golle gelaade Phawuloosa ahana mala azazaaddi. ¹⁸ A mootiyaawantu eqqiide, iitabaan A mootennaan aggikkino gaade taani qoppeeddawaadan, aynne A mootibeykkino. ¹⁹ Shin unttunttu barenttu ammaneeddabantubaanne Phawuloosi, ‘Paxa de7ee’ giyaa hayqqeenda itti Yesuusa geetettiya bitaniyaabaa aananna palumetteeddino. ²⁰ Taani ha yewuwaa wootaade bidda

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 25:21cxiiiKiitetteeddawantu Oosuwaa 25:26

demmanitantto, qofaa qachchennaan de7aadde, Phawuloosi Yeerusalaame biide, ha yewuwaa yaani ooshettanaw koyyinttonne gaade A oochchaaddi; ²¹ shin Phawuloosi bare yewuwaa Awugisxxoose Qeesaare ogiyaa oythana gakkanaw naagettanaadan oochchina, taani A Qeesaaracco yeddana gakkanaassi, I qashettana mala azazaaddi” yaageedda.

²² Hewaappe guyye Agriiphphay Pisxxoosa, “Taani ta huuphewukka qassi he bitani giyaawaa sisana koyyay” yaageedda.

Pisxxoosi A, “Neeni wontti I giyaawaa sisanaassa” yaageedda.

²³ Wonttissa gallassi, Agriiphphaynne Bariniiqe daro bonchchuwan olaa kaappatuwaannanne katamaan de7iyaa wolqqaama asaanna yiide, pirdda golle geleeddino; Pisxxoosi Phawuloosa ahana mala azazina aheeddino. ²⁴ Pisxxoosi hawaadan yaageedda; “Kaatiyaa Agriiphphaa, hawaan nuunanna de7iyaa asaa ubbaw, Ayihuda asay ubbay Yeerusalaamenikka hawankka waassiidde, ‘I hawaappe sinthaw paxa de7anaw bessenna’ yaagiide, taana woosseedda bitaniyaa hawaa be7iita. ²⁵ Shin I aynne hayqqanaw bessiyaawaa ootheeddawaa taani demmabeykke; I bare huuphew, ‘Awugisxxoose Qeesaare tabaa pirddo yaagaade oochchaaddi’ geedda diraw, Qeesaaracco A yeddanaaw taani qoppaaddi. ²⁶ Taaniaabaa ta godaa Awugisxxoose Qeesaaressi xaafanaw tumu yewuu taw aynnee baawa; hewaa diraw, I loythi ooshettowaappe guyyiyan, taani xaafiyaabaa demmana mala, hinttenttu sintha, Kaatiyaa Agriiphphaa, ubba ne

sintha A ahaaddi. ²⁷ Ayissi gooppe, qashetteedda uraa kiittiya wode, A ayaw mooteeddento, erissennaan co77u gi bashiyaawe taw eeyatethaa malatee” yaageedda.

26

Phawuloosi Agriiphphaa Sinthan Haasayeedda Haasayaa

¹ Agriiphphay Phawuloosa, “Neeni nebaa haasayanaw danddayaa” yaageedda. He wode Phawuloosi bare kushiyaa micciide hawaadan yaagi zaareedda.

²⁻³ “Kaatiyaa Agriiphphaa, Ayihudatuwa wogaanne palumaa ubbaa neeni loythaade eriyya diraw, taana Ayihudatuu mootiyaa yewuwaa ubbaa hachche taani ne sinthan zaariyaawoo ta qaaday darissi lo77a yaagaade qoppay; hewaa diraw, neeni ta haasayaa salettennaan sisana mala, neena woossay.

⁴ “Taani na7atethaappe doommaade ta asaa giddoninne Yeerusalaamen de7eedda ta de7uwaa Ayihuda ubbatuu kaseppe doommiide eriino. ⁵ Taani koyroppe doommaade, nu ammanuwaa higgiyaa ooppenne minissiide naagiyaa Parisaawatuwaa bagga Parisaawe gidaade de7iyaawaa, untunttu markkattanaw koyyooppe eriino. ⁶ Taani ha77ikka Xoossay nu aawatuwassi immana geeddawaa nashechchaan naagiyaa diraw, pirdettanaassi hawaan eqqay. ⁷ Qassi tammanne laa77u nu aawatuwa zaratuu Xoossaw qammanne gallassi ubbaade minissi goyinniidde, Xoossay immana geeddawaa

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 26:8 cxv Kiitetteeddawantu Oosuwaa 26:14

akkanaw nashechchaan naagiino; Kaatiyaa Agriiphphaa, Ayihudatuu taana mootiyaawe taani hewaa nashechchaan naagiyaa diraassa.
8 Ayihudatoo, Xoossay hayqqeeddawantu denthiyaawaa ayissi ammanikkitee?

9 “Taani ta huuphewukka Naazireetiya Yesuusa eqettanaw bessee gaade kase qoppaaddi.
10 Taani Yeerusalaamen ootheeddawe hawaa; qeesatuwaa kaappatuwaappe maataa akkaade, Xoossaas asatuwaappe coratuwaa qashissaaddi; unttuntta wodhiyaa wodekka unttunttu hayqqiyaawaa dosaaddi. **11** Ayihuda woosa golle ubbaan daro wode unttuntta muraadde, barenttu ammanuwaa unttunttu aggana mala godetaaddi; taani wogay baynnawaa unttunttoo hanqettaade, haray atto, hara gadiyaa katamaa gakkanawukka unttuntta metoothay.

*Phawuloosi Bare Huuphew Kiristtoosa Wooti
Ammaneeddentto Odeedda
(Kit 9:1-19; 22:6-16)*

12 “Taani ha yewuwaassi qeesatuwaa kaappatuwaappe maataanne azazuwaa akkaade Damasqqa baaddi. **13** Kaatew, taani seeta gallassi ogiyaan de7ishshin, awaa poo7uwaappe loythi aadhdiyaa poo7uu taananne taananna beeddawantu yuuyyi aadhdihiide, saluwaappe poo7ishshin be7aaddi. **14** Nuuni ubbay sa7aan kunddeedda wode, Ibraayisxxe qaalaan, ‘Saa7oolaa, Saa7oolaa, taana ayaw yedesaan metoothay? Neeni taana ixussaan neena qohaasa’ yaagiide taw odishshin sisaaddi.

15 “Yaataade, ‘Ta Godaw, neeni oonee?’ yaa-gaaddi.

“Goday, ‘Taani neeni yedesaan metoothiaya Yesuusa. **16** Shin dendda eqqa; ayissi gooppe, hachche neeni taana bee7eeddawaanne taani neena sinthappe bessanawaa haranttoo markkattana mala, taw oothiyaawaa udaade neena sunthanaw new qonccaaddi. **17-18** Unttunttu taana ammanina, unttunttu nagaray atto geettetanaadan, Xoossay dooreedda asaa giddon unttunttu barenttu de7iyaasaa demmanaadan, qassi dhumaappe poo7uwaa simmanaadaaninne xalahiyaa godatethaappekka Xoossaakko simmanaadan, unttunttu ayfiyaa neeni dooyyana mala, Israa7eeliyaa asaappenne taani neena unttunttukko kiittiyaay Ayihuda gidennawanttuppe neena ashshana’ yaageedda.

19 “Kaatiyaa Agriiphphaa, hewaa diraw, taw saluwaappe beeteedda saxaassi taani azazettanawaa ixxabeykke. **20** Shin taani kasettaade, Damasqqoninne Yeerusalaamen hewaappe guyyian, Yihudaa gadiyaa ubbaan de7iyaawanttussinne Ayihuda gidennawanttoo barenttu nagaraappe simmana mala, qassi nagaraappe simmanaw bessiyaawaa oothiidde, Xoossaakko simmana mala qaalaatodaaddi. **21** Hewaa diraw, Ayihudatuu taana Geeshsha Golliyan oyqqiide wodhanaw koyyeeddino. **22-23** Hewaa diraw, taani Xoossa maaduwaa akkaade, daroonne guuthaw hachche gakkanawukka eqqaade markkattay. Nabatuunne Muse, ‘Kiristtoosi metootanaw bessee; qassi hayquwaappe

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 26:24cxvii Kiitetteeddawantu Oosuwaa 26:30

koyro denddiide, Ayihudatuwassinne Ayihuda gidennawanttoo atotethaa poo7uwaa odanaw bessee' geeddawaadan, taanikka unttunttu haasayeeddawaappe haraa ittibaanne haasayeeddabay baawa" yaageedda.

²⁴ Phawuloosi barenttubaa hawaadan yaagide zaarishshin, Pisxxoosi kooshshaa dhoqqu udiide A haasayaan dhubbanaaw, "Phawuloosaa, neeni gooyaa; neeni darii tamaareeddawe neena gooshshana hanee" yaageedda.

²⁵ Shin Phawuloosi hawaadan yaageedda; "Bonchchetteedda Pisxxoosaa, taani tumatethaan lo77o yewuwaanne wozanaa qofaa haasayiyaawaappe attin gooyikke. ²⁶ Taani Kaatiyaa Agriiphphaassi ha yewuwaan qoncciyaa odiyaawaa I eree; ayissi gooppe, ha yewuu geeman oosettibeenna diraw, hawaappe ittuunne aappe geemmennawaa taani geeshshaade eray.

²⁷ "Kaatiyaa Agriiphphaa, neeni nabatuu geed-dawaa ammanay? Neeni unttunttu geeddawaa ammaniyaawaa taani eray" yaageedda.

²⁸ Kaatiyaa Agriiphphay Phawuloosa, "Ha77i ha qantha wodattinkka taana ammanthanaw koyyay?" yaageedda.

²⁹ Hewaappe guyye Phawuloosi, "Daro wode gidina, guutha wode gidina, ne xalalaan gidakka; shin hachche taani odiyaawaa sisiyaa ubbay qassi tawaadan qashettoppino attin, ta mala gi-danaadan Xoossa woossay" yaageedda.

³⁰ Hewaappe guyyiyan kaatii, mooddiyaa Pisxxoose, Bariniiqenne, unttunttunna de7iyaa

ubbay denddi, ³¹ itti bagga simmiide, ittu ittuwaanna, “Ha bitani hayqussay atto shin, qashuwaassikka bessiyaabaa oothibeenna” yaagi haaseyeeddino. ³² Agriiphphay Pisxxoosa, “Ha bitani, ‘Qeesaari tabaa pirddo’ gibeennento, bilettaanaw danidayee shin” yaageedda.

27

Phawuloosi Roome Beedda

¹ Nuuni markkabiyaan Xaaliya baanaw qoppi utteedda wode, Phawuloosanne hara amareedda qashetteedda asatuwaa Awugisxxoosa wottaaddaratuwaa giyaawanttuppe itti Yuuliyoosa giyaa xeetatuwaa kaappuwaassi aathiide immeeddino. ² Iisiya gaxaan de7iyaa gadatuwaa biyaa Adiraamixiyoona markkabiyaan geliide beeddo; Maqidooniyyaa asa gidiyaa Teselonqqe Arisxxirokoosi nuunanna de7ee.

³ Wontissa gallassi nuuni Sidoonaa gakkishshin, Yuuliyoosi Phawuloosaw daroppe A, “Ne dabbatuu neena koshshiyaabaa maaddana mala, neeni untuntukko baanaw danidayaa” yaageedda. ⁴ Hewaappe denddiide, sinthanna nu bolla carkkiyaa diraw, Qophiroosa haathaan doodetteedda sa7aan carkkenna bagga beeddo.

⁵ Kilqqiyaa mataaninne Phinifiliyaa matan de7iyaa abbaa pinniide, Liqyan de7iyaa Muura gakkeeddo. ⁶ Hewaan xeetatuwaa kaappuu Xaaliya biyaa Iskkinddiriyaa markkabiya demmiide, aani nuuna gelisseedda.

⁷ Nuuni cora wodiyaa loddaan biidde, daro metuwan Qenidoosa katamaa gakkeeddo;

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 27:8 cxix Kiitetteeddawantu Oosuwaa 27:13

hewaanna baanaw nuuna carkkuu diggina Salmoonanna aadhdhiide, haathaan doodetteedda Qarxxeesan carkkuwaappe te7ettiidde beeddo. ⁸ Qassikka daro metuwan gaxanna gaxanna aadhdhiide, Laasiya katamaa matan de7iyaa abbaa doonaan Markkabii Woppu Giide Shemppiyaasaa geetettiyaasaa yeeddo.

⁹ Nuuni hewaan cora wodiyaan gami77eeddawaappe guyyiyan, Xoomay bilettidiggeedda diraw, markkabiyaan biyaawekka hirggishshin Phawuloosi unttuntta zoriidde, ¹⁰ “Asaw, nu buussan wolqqaama boshaynne daro bashshay de7anawe taw beetee; bashshay yiyaawe caanaa bollanne markkabiyaan bolla xalalaan gidenna; nu shemppuwaa bollaakka yaanawaaa” yaageedda. ¹¹ Shin xeetatuwaa kaappuu Phawuloosi geeddawaappe aathiide, markkabiyaan de7iyaawantta azaziyaawenne markkabiyaan goday giyaawaa ammanee. ¹² He abbaa mataa katamay balguwaa shaaccanaw unttunttoo miikkenna katamaa; hewaa diraw, cora asatuu barenttoo danddayettooppe, Pinqqe giyaan katamaa gakkiide, balguwaa yaani shaaccana mala, yaappe denddanaw zoretteeddino; Pinqgen de7iyaa markkabii shemppiyaa miikko sa7ay doyetteeddawe, away wulliyaasaappenne ushechcha baggappe gidduwana, qassi wulliyaasaappenne haddirssappe gidduwana.

Abbaa Bollan Gotuu Denddeedda

¹³ Away kesiyaasaa xeelliyyaa wode ushechcha dugehaa bagga carkkuu loddaan carkkeedda

wode, barenttu qoppeeddawaadan haneed-dawaa unttunttoo malatina denddeeddino; markkabii beenna mala oyqqiyaa birataa pude dafiide, Qarxxeesa matattiide, lanqqiyanna aadhdheeddino. ¹⁴ Shin darii gami77ennaan, “Awuraaqiis” * giyaa daro wolqqaama gotuu haathaa giddon de7iyaa sa7aappe duge unttunttu bolla denddeedda. ¹⁵ He gotuu markkabiyyaa dechchiide aathennaan diggina, baanaw nuussi danddayettennan ixceedda diraw, markkabiyyaa I afiyaasaa aggiide beeddo.

¹⁶ Nuuni Qeeda giyaa haathaan doodetteedda carkkuwaappe geemmeedda saanna aadhdhiyya wode, darissi metootiide markkabiyyaa wonggiriyaan naagi ashshanaw danddayeeddo. ¹⁷ Unttunttu wonggiriyaan pude kesseeddawaappe guyyiyan, gaadiyaan markkabiyyaa xaaxiide, minissi qachcheeddino; Sirxxisa giyaa shafii kumeedda saan barentta kunddissanenttonne giide hirrgiide, markkabiyyaa afiyaa sharaa wothiide, carkkuwan markkabiyyaa coo yeddi aggeeddino.

¹⁸ Gotuu wolqqaamiide nu bollan wolqqaameedda diraw, wontissa gallassi caanaappe abbaan oluwaa doommeeddino. ¹⁹ Heezzenthiyaa gallassikka markkabiyaan de7iyaa miishshaa unttunttu barenttu kushiyan oleeddino. ²⁰ Nuuni daro wodiyaa awaanne xoolinttiyaa be7ennaan, wolqqaama uushuu nu bolla bukkishshin, sinthappe dhayanaan attokko

* **27:14** “Awuraaqiis” geetettiyyaa wolqqaama gotuu killi pude-haappe wulaa bagga carkkiyaawaa gidiyaawaa beessee.

giide qoppeeddo.

²¹ Unttunttu daro wodiyaa qumaa meennaan gami77eeddawaappe guyyiyaa, Phawuloosi he wode unttunttu giddon denddi eqqiide, hawaadan yaageedda; “Asaw, hinttenttu ta zoriyaan akkeeddenttonne Qarxxeesappe denddennaan atteeddentto, hawaa mala bayethaynne qohuu nuuna gakkenna. ²² Shin ha77ikka taani hinttentta yayyoppite gaade zoray; ayissi gooppe, ha markkabii bayanaappe attin, hinttentuppe itti uraa shemppuukka bayenna. ²³ Ayissi gooppe, Xoossaan kiitanchchay, taana mooddeeda taani goyinniyyaa Xoossaawe, zino qamma ta matan eqqiide, ²⁴ ‘Phawuloosaa, yayyoppa; neeni Roome gadiyaa Kaatiyyaa Qeesaara sinthan eqqanaw bessee; be7a, Xoossay bare keekatethaan neenanna biyaa asaa ubbaa shemppuwaa ashshana’ yaageedda. ²⁵ Hewaa diraw asaw, yayyoppite. Ayissi gooppe, he kiitanchchay taw odeddawaadan hananawaa taani Xoossaan ammanay; ²⁶ shin carkkuu nuuna itti haathaan doodetteedda sa7aan abbaa doonaan dom77issana” yaageedda.

²⁷ Tammanne oyddenthoo gallassi Meediteraaniyyaa Abbaan nuuna carkkuu yaanne haanne sugishshin, markkabiyaan oothiyaawanttussi qamma bilahii biittaakko mateeddawaa malateedda. ²⁸ Unttunttu likkiyaa gaadiyaa xeeraan dexiyaabaa qachchiide, haathaan yeggina, haathay oytamu mitiriyyaa ciimmateeddawaa ereeddino. Guuthaa gami77iidde, laa7ethuwaa yeggiide, hattamu mitiriyyaa ciimmateeddawaa ereeddino.

²⁹ Unttunttu shuchchattiyaasan kunddenna mala yayyiide, markkabii beenna mala oyqqiyaa oyddu birataa markkabiyaappe guyyenna abbaan yeggiide, sa7ay wonttana mala, barenttu xoossatuwaa woossiino. ³⁰ Markkabiyan oothiyaawantu markkabiyaappe kichchanaw koyyiide, markkabii beenna mala oyqqiyaa amareedda biratatuwaa markkabiyaappe sintha bagganna abbaan yeggiyaawaa malatiide, wonggiriyaabbaan wotheedda wode, ³¹ Phawuloosi xeetatuwaa kaappuwaanne wottaaddaratuwaa, “Hawanttu markkabiya giddon de7ana dhayooppe, hinttenttu attanaw danddaykkita” yaageedda. ³² Hewaappe guyyiyan, wottaaddaratuu wonggirii qashetteedda gaadiyaa qanxxiide, yeddii aggeeddino.

³³ Sa7ay wonttana hanishshin, Phawuloosi ubbay qumaa maana mala, hawaadan yaagiide woosseedda; “Hinttenttu hachchenna tammanne oyddu gallassaa naageeddita; qassi he ubbankka qumaa mibeykkita. ³⁴ Hewaa diraw, guutha qumaa hinttenttu maana mala, taani hinttentta woossay; ayissi gooppe, hinttenttu paxa de7anaw guutha qumaa maana koshshee; haray atto hinttenttu huuphiyaa binnanaappe ittuukka bayenna” yaageedda. ³⁵ Phawuloosi hawaii giide, ukithaa akkiide, ubbaa sinthan Xoossa galateedda; menthi Muussaa doommeedda. ³⁶ Hewaappe guyyiyaan ubbay loythi, barenttoo qassi qumaa meeddino. ³⁷ Nuuni markkabiyaan de7iyaawantu laa77u xeetanne laappun tammanne usuppuna. ³⁸ Unttunttu miide

kaalleedda wode, caanaa zarggaa abbaan oliide markkabiya deexuwaa kawushisseeddino.

Markkabiya Me7ussaa

³⁹ Sa7ay wontteedda wode, markkabiyaan oothiyaawantu gadiyaa eribeykkino; shin haathay goggiide abbaan geleeddasa miyyiyaan de7iyaa shafiyaa akeekaan xeelleeddino. Barenttussi danddayettintto, markkabiya he shafiyakko laagganaw barenttu qofaa qachcheeddino. ⁴⁰ Yaatiide markkabii beenna mala oyqqiyaa biratatuwaa billiide, abbaa giddo yeggeeddino; he wode, markkabiya koyyeeddasa zaariide laaggiyaa mithaa qachcheedda gaadiyaa billeeddino; hewaappe guyyiyan, carkkuu markkabiya sinthaw sugana mala, markkabiya afiyyaa sharaa sintha bagganna dhoqqu ubiide, buussaa doommeeddino. ⁴¹ Shin markkabii ciimmuu de7iyaasaappe aadhahiide haathaan doodetteedda sa7aa matan de7iyaa dethasaan dom77etti eqqeenda; markkabiyaassi guyye baggay beetaa sugethaan me7erettishshin, sintha baggay duge dhishettiide, qaaxxennaan ixxi ageedda.

⁴² Wottaaddaratuu qashetteedda asaappe ittuunne haathaa wadhdhiide kessi akki beenna mala, unttuntta wodhanaw zoretteeddino. ⁴³ Shin xeetatuwaa kaappuu Phawuloosa ashshanaw koyyiide, wottaaddaratuwa maqquwaa ixxeedda; haathaa wadhaa eriyaa ubbay markkabiyaappe haathaan guppi guppiide kasetiide gaxaa kesana mala azazeedda.

⁴⁴ Atteeddawanttuppe amareeddawantu

Kiitetteeddawantu Oosuwa 28:1 cxxiv Kiitetteeddawantu Oosuwa 28:7

sanqqaan, amareeddawantu qay markkabiya me7uwan kesana mala azazeedda; hewaadan ubbatuukka gaxaa sarotethaan keseeddino.

28

Phawuloosi Malttaa Giyaa Haathaan Doodetteeda Sa7aa Beedda

¹ Nuuni gaxaa sarotethaan keseedda wode, he haathaan doodetteeda sa7ay Malttaa geetettiyaawaa ereeddo. ² Haathaan doodetteeda sa7aan de7iyaa asatuu nuussi daro keekatethaa keekeeddino; iray bukkanaw doommeedda dirawunne meeguwaa diraw, tamaa eethiide, nuna ubbaa mokkeeddino.

³ Phawuloosi daro qayxeeriya mithaa mixiide tamaan yeggishshin, marzzaama shooshshay seelaa diraw kesiide, A kushiyan xaaxettiide, A dukkeedda. ⁴ Haathaan doodetteeda sa7aan de7iyaa asatuu qirccanttiyaa shooshshay Phawuloosa kushiyan xaaxetteeddawaa be7eedda wode ittu ittuwaassi, “Tumu ha bitani shemppuwaa wodhiyaa asa; haray atto abbaappe I attinakka nu Xoossa pirdday A paxa de7o gibeenna” yaageed-dino.

⁵ Shin Phawuloosi bare kushiyaappe qirccanttiyaa shooshshaa wuxakkiide, tamaan oleedda; A aynne oothibeenna. ⁶ Unttunttu, “A bollay gaafee; woy akekennaan kunddiide hayqqee” yaagiide A naagiino; shin cora wodiyaa naagiide, A bollan aynnee dummateeddabay dhayina, “Hawe xoos-saa” yaagiide parenttu qofaa bashi aggeeddino.

⁷ Hewaa heeran haathaan doodetti utteedda sa7aa kaappuwaa Pupiliyoosa giyawaassi gadii

de7ee; I nuuna imathatethaa, heezzu gallassaa si-
iquwan mokki moyizzeedda. ⁸ Pupiliyoosa aabbu
qoxuwaa, seelaanne uluwaa kadhaa saketti gisi-
ide de7ee; Phawuloosi A soy geliide, aw Xoos-
saa woosseedda; bare kushiyaa A bolla wothi-
ide, A patheedda. ⁹ Hewaappe guyyiyan, he
haathaan doodetteedda sa7aan harggiyaa hara
ubba asaykka qassi yiide paxeedda. ¹⁰ Hewaappe
simmina nuuna daro bonchchuwaa bonchcheed-
dino; nuuni markkabiyaan baanaw denddeedda
wode, ogew nuuna koshshiyaabaa nuussi im-
meeddino.

Phawuloosi Malttappe Roome Beedda

¹¹ Heezzu agenaappe guyyiyan, haathaan doo-
detteedda sa7aan balguwaa aathiide, “mantte
xoossaa” * giyaa Iskkinddiriyaa markkabiyaan
baanaw denddeeddo. ¹² Nuuni Siraakuse giyaa
katamaa geliide, yaani heezzu gallassaa utteeddo.
¹³ Hewaappe yuuysiidde, Regiiyume giyaa kata-
maa gakkeeddo. Itti gallassaappe guyyiyan,
away kesiyaasaa xeelliyaa wode ushechcha duge-
haa bagga carkkuu carkkina, wonttissa gallassi
Putiyaaluusa giyaa katamaa yeeddo. ¹⁴ Hewaan
nuuni itti itti ammaniyaawanttu demmina, bar-
enttunna laappu gallassaa uttana mala, nuuna
woosseeddino; hewaappe qassi Roome yeeddo.

¹⁵ Roomen de7iyaa ammaniyaawanttu nuba
sisiide, Aflyaasaa Geyaanne “Heezzu Aqiyaasaa

* **28:11** mantte xoossaa: Hawantu laa77u attuma naanatuu,
Kastoorinne Paalokisa geetettiyaawanttu Zewusse naanatuwaa
gidiide, markkabiyaan de7iyaa asatuwaa naagiyaa xoossatuwaa
geetettiide xeesettiino.

geetettiyaasaa” gakkanaassi nuuna mokkanaw yeeddino; Phawuloosi unttuntta be7eedda wode Xoossa galatiide, wozanaan minisseedda.

Phawuloosi Roomen Tamaarisseedda

¹⁶ Nuuni Roome geleedda wode, Phawuloosi barena naagiyaa wottaaddaraanna barekka de7anaadan udetteedda.

¹⁷ Heezzu gallassaappe guyyiyan, Phawuloosi Ayihudatuwa kaappatuwa barekko xeeseedda; unttunttu shiiqeedda wode, unttuntta hawaadan yaageedda; “Taanaadan ammaniyaawanttoo, taani nu asaa woy nu aawatuwa wogaa iitabaa aynne oothennaan, taana Yeerusalaamen qachchiide, Roome asaassi aathiide immeeddino.

¹⁸ Unttunttu taana biddeeddawaappe guyye, hayqqanaw bessiyaabay ta bolla aynne bayinna diraw, taana billanaw koyyeeddino. ¹⁹ Shin hewaa Ayihudatuu eeno geennaan ixceedda wode, ‘Tabaa Qeesaare pirddo’ gaanawe taana koshsheeddappe attin, taani ta zariya mootiyaabay taw de7ina gidenna. ²⁰ Taani hinttentunna gakettanawunne haasayanaw hinttentta xeeseeddawe hewaassa; ayissi gooppe, Israa7eeliyaa asay nashechchaan naagiyaaawaa diraw taani ha santhalataan qashettaaddi” yaageedda.

²¹ Ayihuda cimatuu Phawuloosa, “Nuuni Yihudaappe nebaw dabidaabbiyaa akkibeykko. Nu ishatuwaappekka haray atto, ittuukka yiide, nebaa odibeenna; woy ne sunthaa bayizziide, nuussi odibeenna. ²² Shin he asaa sunthaa ubbasan asay bayizziide haasayiyyaawaa nuuni

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 28:23cxxvii Kiitetteeddawantu Oosuwaa 28:27

eriyaan diraw, ne qofaa sisanaw koyyeetto”
yaageeddino.

²³ Unttunttu barenttu yaana gallassaa Phawuloosaw keeriide, he gallassi coriide I de7iyaasaa yeeddino; ikka unttunttoo Xoossaan kawutethaabaa markkatteedda. Qassi unttunttu Yesuusabaa ammanana mala, Muse higgiyaappenne nabatuu xaafeeddawaappe akiide unttuntta tamaarissiidde, wonttappe omarssi gakkanaw loythi odedda. ²⁴ Baggatuu Phawuloosi geeddawaa ammaneeddino; shin baggatuu ammanibeykkino. ²⁵ Unttunttu barenttu giddon yewuwaan eeno geennaan ixceedda wode, Phawuloosi ittibaan geeddawaappe guyyyian beeddino; I hawaadan yaageedda; “Geeshsha Ayyaanay nu aawatuwassi nabiyaan Iisinyaasa maxaafaan,

²⁶ ‘Neeni he asaakko baade hawaadan ga;

“Hinttenttu sissaa sisana,
shin hinttenttoo gelenna;
hinttenttu xeelaa xeellana,
shin be7ikkita.

²⁷ Ayissi gooppe, ha asaa wozanay guzumeedda;
barenttu haythaa tullisseeddino;
barenttu ayifiyaakka ciilummeedino.

Hewe baawentto, barenttu ayifiyan be7ana;
unttunttu haythaykka sisana;
unttunttu wozanyakka akekana;
unttunttu taakko Xoossaakko simmana.
Qassi taanikka unttuntta pathana”
yaaga’ yaageedda.

Kiitetteeddawantu Oosuwaa 28:28cxxviiiKiitetteeddawantu Oosuwaa 28:31

28 “Simmi hawe Xoossaa atotethay, Ayihuda gi-dennawanttoo kiitetteeddawe hinttenttoo eretto. Qassi untunttukka sisana” yaageedda.

29 [Phawuloosi hewaa geeddawaappe guyyiyan, Ayihudatuu barenttu giddon daro palumettiidde beeddino.] †

30 Phawuloosi kiraan golliyaan laa77u laythaan kumenthaa de7iidde, barekko yiaya ubbaa mokkee. **31** Barena ooninne diggennan Xoossaa kawutethaabaanne Godaa Yesuusi Kiristtoosabaa odiidde, yayyennaan darii qonccissiide tamaarsseedda.

† **28:29** Dumma dumma maxaafatuu hawaa guujiyaawe, Phawuloosi haawaa geeddawaappe guyyiyan giyaawaana.

**Ooratha Caaquwaa
New Testament in Dawro (ET:dwr:Dawro)**

copyright © 2011 The Word for the World

Language: Dawro

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Contributor: The Word for the World Ethiopia

Dawro New Testament

The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-12-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

5b570ff5-a6e8-534a-b573-14968b5f3d71